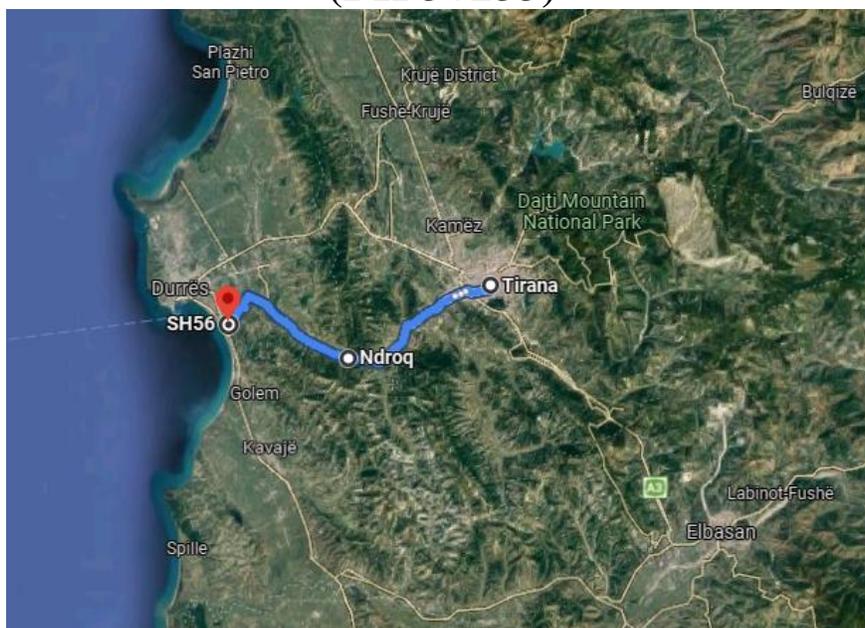

PLAN MENAXHIMI MJEDISOR DHE SHOQËROR

Projekti i Rehabilitimit dhe Përmirësimit të Urës (BRUP) P174595

URA BESHIRI NE RRUGEN TIRANE – NDROQ – PLEPA (PK 3+233)

**Pergatitur nga
Autoriteti Rrugor Shqiptar (ARRSH)**

REV-0C

Janar 2022

Përmbledhje

Qeveria e Shqipërisë (QSH) nëpërmjet Ministrisë së Financave dhe Ekonomisë dhe Ministrisë së Infrastrukturës dhe Energjisë kërkon financim për Projektin e Rehabilitimit dhe Përmirësimit të Urës Shqiptare (BRUP) nga Banka Botërore (BB). Projekti për Rehabilitimin dhe Përmirësimin e Urave (BRUP) synon të financojë rehabilitimin ose rindërtimin e urave dhe strukturës prioritare në NRN sipas standardeve moderne, në mënyrë që të rrisë besueshmërinë, performancën operationale dhe elasticitetin e tyre ndaj ndryshimeve të ardhshme klimatike dhe ngjarjeve të rreziqeve gjeologjike. Gjithashtu, për të garantuar qëndrueshmërinë e investimeve, projekti do të financojë komponentë më të butë që synojnë forcimin e kapaciteteve të Autoritetit Rrugor Shqiptar (ARA) në menaxhimin e aseteve të urës dhe kanalit. BRUP-i ka një domosdoshmëri për të zhvilluar raportet e PMMS dhe PVZH-ve për të përfunduar vlerësimin e E&S specifike për çdo nënprojekt, për të mbuluar shtrirjen e zgjeruar.

Bazuar në vlerësimin e ARRSH-së, pritet që rreth 80 ura prioritare (me fluks trafiku nga 100 deri në 2500 në ditë) dhe kanale të kanalizimeve do të kërkojnë ndërhyrje brenda shtatë viteve të ardhshme. Urat dhe kanalet prioritare do të jenë ato me rëndësinë më të lartë i) socio-ekonomike për shkak të vendndodhjes së tyre përgjatë korridoreve kryesore ekonomike dhe tregtare, ose që lidhin popullsinë vulnerabël me shërbimet publike, vendet e punës dhe qendrat e tregut; dhe/ose ii) cenueshmëria dhe rreziku i dështimit për shkak të kushteve të përkeqësuar strukturore ose vendndodhjes së tyre në zona të vendit të prirura ndaj fatkeqësive natyrore ose ndryshimeve klimatike; dhe iii) kërkon ndërhyrje brenda shtatë viteve të ardhshme, deri në datën e mbylljes së projektit. Punimet civile do të hartohen për norma të reja elasticiteti për t'i bërë ballë fatkeqësive natyrore të ardhshme dhe ndryshimeve klimatike (veçanërisht për Shqipërinë, tërmetet, stuhitë e erës, përmytjet, ngjarjet ekstreme të temperaturës). Punimet do të synojnë gjithashtu a) rritjen e kapacitetit rrugor dhe nevojat e këmbësorëve të popullatës rurale dhe lokale; dhe b) të përmirësojë sigurinë rrugore, duke përfshirë në afërsi rrugët janë plotësisht në përputhje me kodet euro, dhe të adresojë mangësitë e identifikuar nga auditimi i sigurisë rrugore.

Nga ARRSH është përgatitur një studim për përzgjedhjen e urave prioritare. Urat e vitit të parë do të jenë Ura e Viroit pjesë e kufirit administrativ të Bashkisë Gjirokastër dhe ura e Beshirit, pjesë e kufirit administrativ të Ndroqit .

Ura e Beshirit është përzgjedhur si prioritare për investime për shkak të rëndësisë së saj strategjike, që do të shkarkojë trafikun në autostradën Tiranë – Durrës. Kjo urë ndodhet në segmentin rrugor Tiranë-Ndroq-Plepa dhe kalon lumenj Erzen. Struktura e re do të përmirësojë ndjeshëm shtrirjen ekzistuese të rrugëve dhe sigurinë e trafikut jo të motorizuar dhe këmbësorëve. Ura e re është gjithashtu vendimtare, pasi ajo ekzistuese dhe vetë rruga janë shumë të vjetra (e ndërtuar para Luftës së Dytë Botërore dhe e rindërtuar në vitet 1960) dhe me dëmtime të mëdha për shkak të vjetërsisë, trafikut dhe mirëmbajtjes së dobët. Rregullimi i brigjeve të lumenjve dhe ndërhyrjet në lidhje me rreziqet e ndryshimeve klimatike do të siguronin mbrojtje për strukturën e re dhe objektet në të dy anët e lumit.

Motivimi për rikonstrukcionin e rrugës Tiranë – Ndroq – Plepa, SH56, qëndron në faktin se kjo rrugë ka pasur një ngarkesë të madhe trafiku pasi lidh bregdetin e Tiranës Adriatik. Mirëpo, për shkak të rritjes së dëmtimeve në rrugë, vërehet ulje e trafikut. Kjo nga ana tjetër ka mbingarkuar autostradën Tiranë – Durrës (SH2). Kjo autostradë dhe autostrada Durrës – Vlorë (SH5), janë rrugët më kritike në Shqipëri.

Qëllimi kryesor i këtij PMMS është të japë detaje të angazhimeve mjedisore dhe sociale, kërkesave të menaxhimit dhe monitorimit që do të duhet të kryhen nga ARRSH dhe kontraktorët e saj gjatë gjithë jetës së **“Urës së Beshirit në Tirane-Ndroq”**. **Nënprojekti Rruga Plepa (PK 3+233)**, për të arritur objektivat e mëposhtëm:

Environmental and Social Management Plan for “Beshiri Bridge” Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595

1. Parandalimi ose zbutja e ndikimeve potencialisht negative mjedisore ose sociale që mund të rezultojnë nga zbatimi i projektit;
2. Të miratojë një hierarki zbutëse për të parashikuar dhe shmangur, ose kur shmangia nuk është e mundur, për të minimizuar dhe, kur mbeten ndikimet e mbetura, për të kompensuar/kompensuar për rreziqet dhe ndikimet ndaj punëtorëve, komuniteteve të prekura dhe mjedisit;
3. Maksimizimi i ndikimeve të dobishme dhe minimizimi i ndikimeve negative të pashmangshme në një nivel të pranueshëm për mjedisin pritës dhe komunitetet;
4. Të përmbushë angazhimet dhe masat mjedisore dhe sociale, si dhe politikatat përkatëse dhe sistemet e menaxhimit mjedisor; dhe
5. Pajtohuni me legjislacionin kombëtar si dhe me standardet mjedisore dhe sociale të BB.

Aktivitetet e tjera që lidhen me instrumentet specifike të zonës përfshijnë zhvillimin e Planit të Veprimit për Risistemimin (PVZH). PVZH do të përgatitet për vlerësimin e zhvendosjeve dhe nevojave për shpronësime në zonat e nënprojektit. Bazuar në vlerësimin paraprak të specialistit social të ARRSH, “**Ura e Beshirit në Tiranë-Ndroq. Nënprojekti Rruga Plepa (PK 3+233)**” do t'i nënshtrohet përgatitjes së një Plani të Veprimit të Shkurtuar të Zhvendosjes (aRAP).

Objektivi i përgjithshëm i zhvillimit të projektit është të rrisë besueshmërinë e urave dhe infrastrukturës shoqëruese përgjatë Rrjetit Rrugor Kombëtar të Shqipërisë nëpërmjet modernizimit dhe rezistencës ndaj klimës.

Komponentët e Projektit janë si më poshtë:

- Komponenti 1: Rehabilitimi ose rindërtimi i urave dhe kanaleve me përparësi dhe strukturave përkatëse (kostoja totale e vlerësuar: 82 milion USD)
- Komponenti 2: Ngritja e kapaciteteve institucionale (kostoja totale e vlerësuar: 13 milion USD) shqyrtoni ndryshimin e këtij komponenti për "Modernizimin e BMS" duke përfshirë mbështetjen e plotë për ARRSH për të ndërtuar kapacitete dhe për të ofruar instrumentet si rregullime të BMS dhe SLA .
- Komponenti 3: Menaxhimi i projektit (kostoja totale e vlerësuar: 5 milion USD)
- Komponenti 4: Komponenti i reagimit ndaj urgjencës (CERC) (kostoja totale e vlerësuar: 0 USD)

Ligji dhe rregulloret përkatëse shqiptare për mbrojtjen e mjedisit përfshijnë si më poshtë:

- Kuadri Ligjor Kombëtar i Mjedisit
- Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit
- Ligji për Zonat e Mbrojtura dhe Biodiversitetin
- Kuadri i mbrojtjes së mjedisit fizik
- Ligji për Procedurën e Vlerësimit të Ndikimit në Mjedis
- Ligji dhe Rregullorja në fushën e Trashëgimisë Kulturore

Standardet ESF të Bankës Botërore ESS1, ESS2, ESS3, ESS4, ESS5, ESS6, ESS8 dhe ESS10 do të zbatohen në studimin e duhur mjedisor sipas dizajnit të projektit dhe aspekteve mjedisore dhe sociale që rezultojnë.

- ESS1 – Vlerësimi dhe Menaxhimi i Rreziqeve dhe Ndikimeve Mjedisore dhe Sociale.
- ESS2 – Puna dhe Kushtet e Punës.
- ESS3 – Efikasiteti i burimeve dhe Parandalimi dhe Menaxhimi i Ndotjes
- ESS4 – Shëndeti dhe Siguria në Komunitet.

Environmental and Social Management Plan for “Beshiri Bridge” Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595

- ESS5 – Blerja e tokës, Kufizimet në përdorimin e tokës dhe zhvendosja e pavullnetshme
- ESS6 – Ruajtja e Biodiversitetit dhe Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Natyrore të Gjallë.
- ESS8 – Trashëgimia Kulturore.
- ESS10 – Angazhimi i Palëve të Interesit.

Duke pasur parasysh punimet civile, urën e rindërtimit dhe infrastrukturën tjetër mbështetëse, që mund të gjenerojnë ndikime negative mjedisore të moderuara deri në të konsiderueshme. Çështjet e zakonshme mjedisore që mund të ndeshen do të jenë kryesisht afatshkurtra, lokale dhe të kthyeshme dhe përfshijnë ndryshime në cilësinë e ujit të lumit/përrenjve, shqetësime tipike të lidhura me ndërtimin si pluhuri, ndotja e ajrit, gjenerimi i mbetjeve dhe erozioni i tokës, hedhja e mineraleve të gërmuara. materialet, okupimi dhe rreziqet e shëndetit dhe sigurisë së komunitetit, etj. Megjithatë, ndikimi i mundshëm në trashëgiminë kulturore nuk mund të përjashtohet në këtë pikë.

Autoriteti Rrugor Shqiptar do të jetë autoriteti kontraktor për zbatimin e këtij nënprojekti, i cili do të financohet nga Banka Botërore. Përgjegjësitë e ARRSH gjatë zbatimit përfshijnë, ndër të tjera, plotësimin e kriterëve të përcaktuara në Planin e Menaxhimit Mjedisor dhe Social. Njësia e EMP-së e përbërë nga specialistë të dedikuar mjedisor dhe social do të monitorojë çdo muaj kantierin e punës dhe do të sigurojë një listë kontrolli për çdo vizitë në terren mbi përmbushjen e kriterëve të përcaktuara në planin PMMS. Njësia mjedisore e ARRSH do të përgatisë raporte mujore mjedisore, duke trajtuar të gjitha problemet e konstatuara gjatë vizitave në terren dhe duke dhënë rekomandimet dhe masat që duhen marrë.

**Environmental and Social Management Plan for “Beshiri Bridge”
Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595**

Përmbledhje ekzekutive	2
1. HYRJE	8
2. PËRSHKRIMI OF THE PROJEKTI	11
1.2. Përshkrimi i urës ekzistuese	12
3. Politika, Korniza Ligjore dhe Rregullative	¡Error! Marcador no definido.
3.1 Kuadri Ligjor Kombëtar Mjedisor	¡Error! Marcador no definido.
3.2 Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit	¡Error! Marcador no definido.
3.3 Ligji për Zonat e Mbrojtura dhe Mbrojtja e Biodiversitetit	¡Error! Marcador no definido.
3.4 Kuadri i mbrojtjes së mjedisit fizik	¡Error! Marcador no definido.
3.5 Ligji për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis dhe procedura e VNM	¡Error! Marcador no definido.
3.6 Ligjet dhe rregulloret në fushën e trashëgimisë kulturore dhe gjetjet e rastësishme	¡Error! Marcador no definido.
3.7 Korniza e shëndetit dhe sigurisë	¡Error! Marcador no definido.
3.8 Legjislacion tjetër përkatës	¡Error! Marcador no definido.
3.9 Konventat dhe marrëveshjet ndërkombëtare	¡Error! Marcador no definido.
3.10 Kuadri Mjedisor dhe Social i Bankës Botërore	¡Error! Marcador no definido.
4. Informacioni bazë mjedisor dhe social	14
4.1 Vendndodhja e Nënprojektit	36
4.2 Popullsia	38
4.3 Konsideratat e Trashëgimisë Kulturore	39
4.4 Infrastruktura	39
4.5 Klima	39
4.6 Pasqyra gjeologjike e zonës së Ndroqit	40
4.7 Hidrogeologji	41
4.8 E rrezikshme sizmike	42
4.9 Biodiversiteti dhe Habitatet Natyrore	43
4.10 Zonat e mbrojtura	43
4.11 Flora dhe Fauna	43
4.12 Cilësia e ajrit	43
4.13 Mbetjet	43

5. Analiza e Ndikimeve të Mundshme Mjedisore	44
5.1 Faza e ndërtimit:	48
Cilësia e ajrit dhe gjenerimi i zhurmës	48
Gjeologjia dhe tokat	48
Gjenerimi i mbetjeve të ndërtimit	49
Hidrologjia, ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore	49
Habitati dhe biodiversiteti	49
5.2 Faza e funksionimit:	49
6. Përmbledhje e masave zbutëse të rekomanduara për “Urën e Beshirit”	49
6.2 Mbetjet (riciklimi dhe asgjësimi)	49
6.3 Mundësia për të gjetur artikuj me interes kulturor dhe historik	50
6.4 Ndotja e ujit	50
6.5 Shqetësime të tjera	50
7. Marrëveshjet e zbatimit për PMMS	54
7.1 Ngritja e kapaciteteve PMMS	54
8. Raportimi dhe monitorimi	55
8.1 Monitorimi i brendshëm	¡Error! Marcador no definido.
Monitorimi i Mjedisit	¡Error! Marcador no definido.
Monitorimi Social	¡Error! Marcador no definido.
8.2 Monitorimi dhe Vlerësimi i Jashtëm	¡Error! Marcador no definido.
9 Informimi dhe zbulimi i publikut	¡Error! Marcador no definido.
Shtojca 1:	60
10. Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social	60
Shtojca 2:	¡Error! Marcador no definido.
11. Plani i Monitorimit Mjedisor dhe Social	69

**Environmental and Social Management Plan for “Beshiri Bridge”
Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595**

1. PREZANTIMI

Ndërtimi i urave dhe strukturave të tjera të Rrjetit Rrugor Kombëtar të Shqipërisë daton në vitin 1930 me standarde të ndryshme projektimi. 4000 km i rrjetit rrugor kombëtar në Shqipëri përfshin 730 ura, qindra struktura kanalesh dhe struktura të tjera të lidhura me to të pa inventarizuara. Gjatë nëntë dekadave të fundit (që nga viti 1930), këto struktura u ndërtuan në faza të ndryshme të zhvillimit të sistemit rrugor të Shqipërisë bazuar në standarde të ndryshme të projektimit të urave dhe strukturave (BDS), duke përfshirë standardet sovjetike, italiane dhe shqiptare. Pas reformave në vazhdim, vendi gradualisht po përafrohet standardet e projektimit dhe ndërtimit të rrugëve dhe strukturave (përfshirë urat) me standardet e kodeve BE/Euro.

Një sondazh i kryer nga ARRSH në vitin 2018 në korridoret kryesore të shtyllës kurrizore dhe rrugët lidhëse në NRN ka treguar kushtet shqetësuese të urave dhe nivelet e përkeqësimit të strukturës së tyre kyçe, veçanërisht në rrugët dytësore. Disa prej të cilave kanë kaluar tashmë jetëgjatësinë e tyre të projektimit disa dekada më parë, ndërsa të tjerat nuk kanë marrë ndonjë mirëmbajtje ose mirëmbajtje të kufizuar gjatë dy dekadave të fundit. Më tej, studimi “Asetet rrugore rezistente ndaj klimës në Shqipëri” i kryer nga Banka Botërore në vitin 2019 ka konfirmuar se urat në korridoret NRN janë ndër asetet më të cenueshme të infrastrukturës në Shqipëri nga tërmetet, rreziqet nga përmytjet dhe rrëshqitjet e dheut.

Zhvillimi dhe modernizimi i infrastrukturës së transportit të Shqipërisë ka qenë dhe mbetet një nga prioritetet kryesore të Qeverisë Shqiptare, me synimin për i) krijimin e parakushteve për zhvillimin e sektorëve të tjerë të ekonomisë, ii) rritjen e aksesit të mallrave dhe pasagjerëve në tregtia dhe ofrimi i shërbimeve, dhe iii) kontribuojnë ndjeshëm në një rritje ekonomike gjithëpërfshirëse dhe një zhvillim të balancuar të territorit

Prandaj, Qeveria e Shqipërisë (QSH) i ka kërkuar Bankës Botërore (BB) të mbështesë përgatitjen dhe zbatimin e Projektit të Rehabilitimit dhe Përmirësimit të Urës (BRUP). Objektivi i zhvillimit të projektit është Qëndrueshmëria e Urave Rrugore përgjatë Rrjetit Rrugor Kombëtar të Shqipërisë nëpërmjet rehabilitimit dhe forcimit për një qëndrueshmëri më të mirë ndaj ndryshimeve klimatike dhe rreziqeve gjeologjike .

Projekti për Rehabilitimin dhe Përmirësimin e Urave (BRUP) synon të financojë rehabilitimin ose rindërtimin e urave prioritare në mënyrë që të rrisë besueshmërinë, performancën operacionale dhe qëndrueshmërinë e tyre ndaj ndryshimeve të ardhshme klimatike dhe ngjarjeve të rreziqeve gjeologjike. Përveç kësaj, për të garantuar qëndrueshmërinë e investimeve, projekti do të financojë komponentë më të butë që synojnë forcimin e kapaciteteve të Autoritetit Rrugor Shqiptar (ARRSH) në menaxhimin e aseteve të urës dhe kanalit.

Autoriteti Rrugor Shqiptar do të përdorë këtë Plan të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) për të menaxhuar rreziqet mjedisore dhe sociale që rrjedhin nga rindërtimi i Urës BESHIRI. Konkretisht, ARRSH do t'u kërkojë kontraktorëve që do të ndërmarrin punimet e rikonstruksionit të urës që të përshtatin dhe zbatojnë këtë PMMS, i cili do të përfshihet në dokumentet e tenderit dhe në kontratën e punimeve me kontraktorët. Ura BESHIRI do të ekzekutohet gjatë zbatimit të Projektit të Rehabilitimit dhe Përmirësimit të Urës (BRUP).

Të Autoriteti Rrugor Shqiptar (ARA) do të jetë të Zbatimi Agjencia për të projekti dhe përgatitja e instrumenteve specifike të vendit është mbuluar nga konsulenti mjedisor i punësuar nga Njësia e Menaxhimit të Projektit (PMT).

Environmental and Social Management Plan for “Beshiri Bridge” Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595

Pjesë e Projektit, në kuadër të urave të propozuara të vitit të parë është edhe nënprojekti “ URA BESHIRI NË RRUGËN TIRANE – NDROQ – PLEPA (PK 3+233)”, për të cilin është duke u përgatitur dokumenti PMMS në dorë.

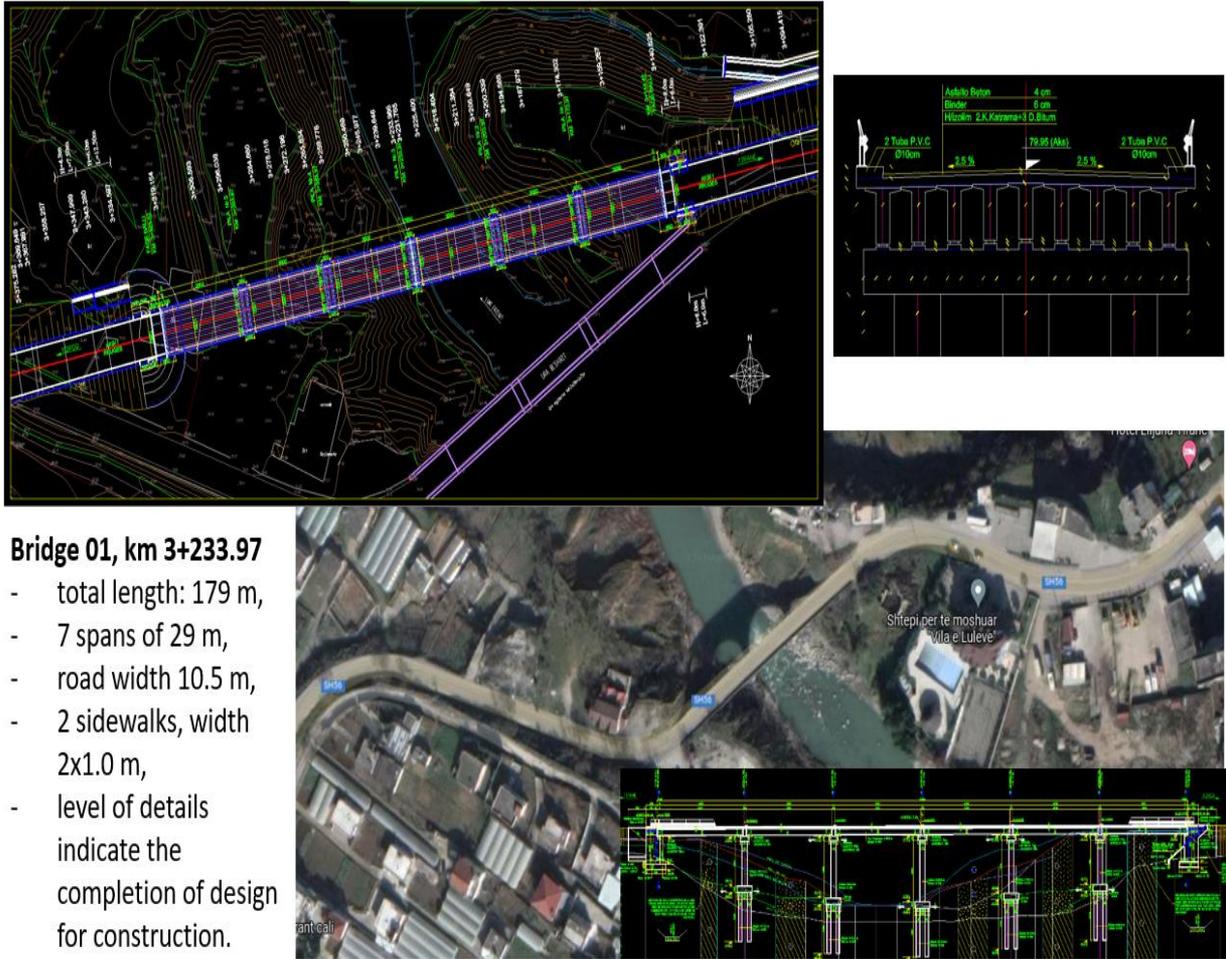
Ura e tij ndodhet në segmentin rrugor Tiranë-Ndroq-Plepa dhe kalon lumin Erzen . Struktura e re do të përmirësojë ndjeshëm shtrirjen ekzistuese të rrugëve dhe sigurinë e trafikut jo të motorizuar dhe këmbësorëve. Ura e re është gjithashtu vendimtare, pasi ajo ekzistuese dhe vetë rruga janë shumë të vjetra (e ndërtuar para Luftës së Dytë Botërore dhe e rindërtuar në vitet 1960) dhe me dëmtime të mëdha për shkak të vjetërsisë, trafikut dhe mirëmbajtjes së dobët. Rregullimi i brigjeve të lumenjve dhe ndërhyrjet në lidhje me rreziqet e ndryshimeve klimatike do të siguronin mbrojtje për strukturën e re dhe objektet në të dy anët e lumit.

Motivimi për rikonstruksionin e rrugës Tiranë - Ndroq - Plepa , SH56, qëndron në faktin se kjo rrugë ka pasur një ngarkesë të madhe trafiku pasi lidh bregdetin e Tiranës Adriatik. Mirëpo, për shkak të rritjes së dëmtimeve në rrugë, vërehet ulje e trafikut. Kjo nga ana tjetër ka mbingarkuar autostradën Tiranë – Durrës (SH2). Kjo autostradë dhe autostrada Durrës – Vlorë (SH5), janë rrugët më kritike në Shqipëri.

Këto korridore janë vulnerabël ndaj ngjarjeve të përmytjeve, me një vlerësim vjetor të koston së dëmit prej ~13 milionë euro.

Duke pasur parasysh këtë, objektivi i përgjithshëm i projektit është të përmirësojë infrastrukturën e transportit rrugor, të plotësojë nevojat në rritje për shërbime transporti dhe të kontribuojë në përmirësimin e situatës së përgjithshme ekonomike. Përfitimet praktike nga rikonstruksioni i rrugës Tiranë - Ndroq - Plepa (SH56) priten kur bëhet fjalë për uljen e ngarkesës së trafikut në SH2 dhe ofrimin e një rruge alternative nga Tirana në Durrës.

Environmental and Social Management Plan for “Beshiri Bridge” Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595

Bridge 01, km 3+233.97

- total length: 179 m,
- 7 spans of 29 m,
- road width 10.5 m,
- 2 sidewalks, width 2x1.0 m,
- level of details indicate the completion of design for construction.

Figura 1: Detajet teknike të Ura e Beshirit

Figura 2: Ilustrimi i urës së Beshirit

2. PËRSHKRIM OF THE PROJEKT

Ndroq – Plepa është rruga e vjetër që lidh Tiranën me Durrësin. Pas ndërtimit të autostradës Tiranë-Durrës kjo rrugë përdoret herë pas here kur ka bllokime në autostradë ose kur përdoruesit e rrugës kanë nevojë për një pamje panoramike të shoqëruar me pika të shumta turistike bujqësore përgjatë rrugës. Ky segment rrugor mund të përdoret si një alternativë pa pagesë nëse Autostrada Tiranë Durrës do të jetë me pagesë. Trafiku në këtë segment është në rritje për shkak të arritjes së kapacitetit maksimal të autostradës dhe nevojës urgjente për përmirësim. ARRSH ka projektin e detajuar për të gjithë segmentin duke përfshirë përmirësimin e shtrirjes dhe strukturat e reja. Me realizimin e projektit rruga pritet të ketë një numër të konsiderueshëm të trafikut për shkak të kohës së shkurtër të udhëtimit dhe nivelit të lartë të komoditetit.

Gjithashtu, me ndërtimin e Bypass-it të Tiranës (sipas planeve të së ardhmes së afërt), i cili ka një kryqëzim me këtë seksion pranë Ndroqit, fizibiliteti i investimit do të rritet ndjeshëm për shkak të pikave të larta të ndërlidhjes me rrjetin kombëtar. Pranë qyteteve kryesore Tirana dhe Durrësi krijohen rajone industriale, ndërsa përmes zonës rurale vërehen restorante të shumta dhe zona të tjera turistike.

Meqenëse rruga ekzistuese, në vendndodhjen e urës së Beshirit, ka disa kthesa dhe ura ekzistuese ka dëmtime serioze, është konstatuar që për arsye sigurie dhe praktike, kjo urë të zëvendësohet me urën e re, dhe në rruga e korrigjuar, Figura 3.

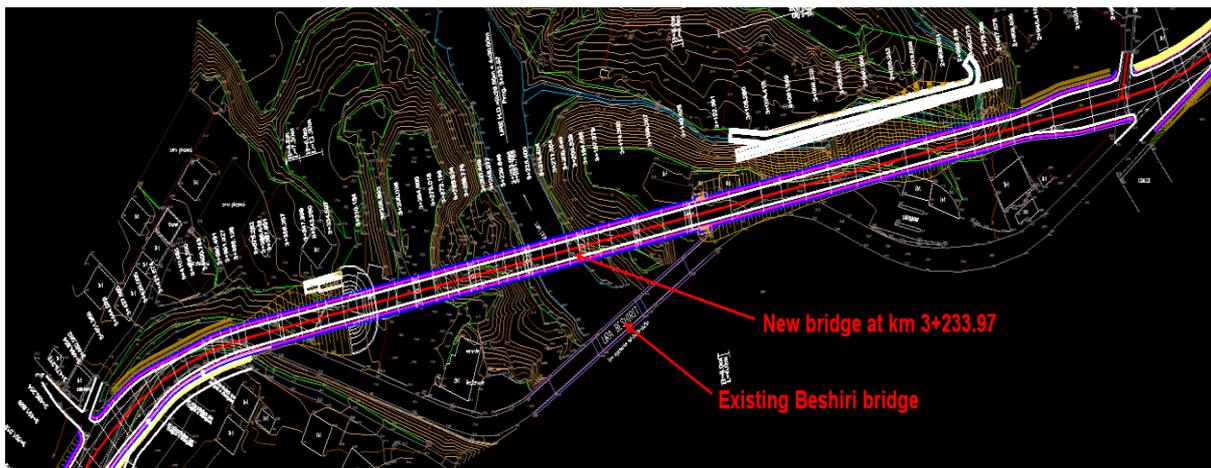

Figura 3: Ura e re mbi lumin Erzen në km 3+233.97

ARRSH ka kryer në vitin 2010 një Studim Fizibiliteti (FS) për zgjidhjen e duhur të situatës. Objektivat e punimeve sipas FS janë:

- të ndërtojë një rrugë në distancën më të afërt të mundshme me rrugën ekzistuese, duke shfrytëzuar edhe segmentet e saj, si dhe duke marrë parasysh ndërhyrjet bashkëkohore dhe projekte të tjera,
- për të arritur një projekt tekniko-ekonomik optimal dhe rrugë që të jetë në përputhje me standardet moderne teknike të ndërtimit të rrugëve,
- për të minimizuar ndikimin mjedisor të punimeve, zënien e tokës, shpronësimet e mundshme dhe/ose ndikimet sociale të ndërtimit të rrugës.

Ura e re, Ura 01 në km 3+233.97 ka këto prona: gjatësi totale 179 m; 7 hapje 29 m; gjerësia e rrugës 10.5 m; 2 shtigje këmbësore, me gjerësi 2x1.0 m, Figura 4, 5.

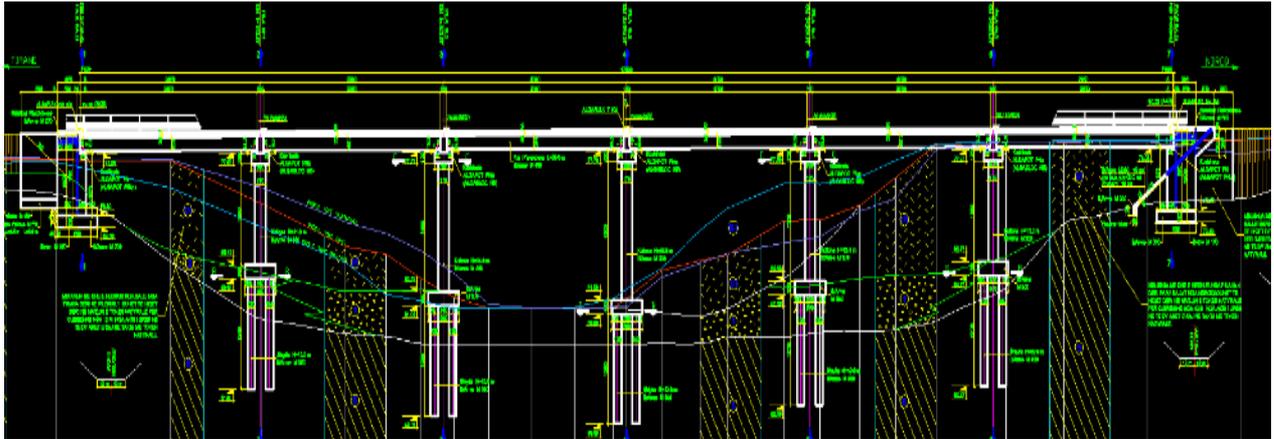

Figura 4: Projektimi teknik i urës së re mbi lumin Erzen në km 3+233.97 – seksion kryq gjatësor

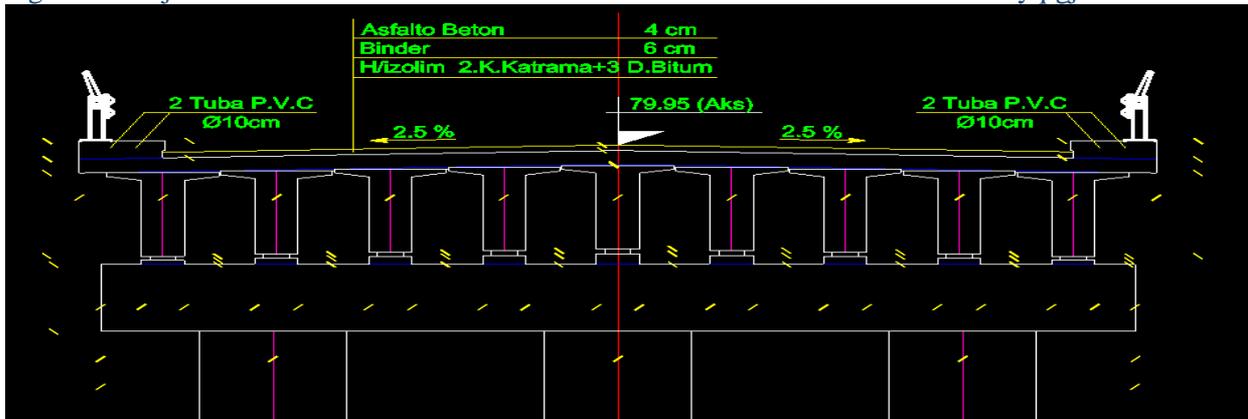

Figura 5. Ura e re mbi lumin Erzen në km 3+233.97 – seksion kryq.

Erzen në këtë lokacion, sipas studimit hidrologjik ka një prurje prej 1270 m³/sek për 1% marzh sigurie.

Në vendkalimin u krye një studim gjeologjik ku u konstatua se shtrati i lumit Erzen në të dy anët e tij, nga Tirana dhe Ndroqi , është ngushtuar me dhëra të depozituara.

Shtrati i lumit ndodhet në një thellësi prej përafërsisht 4 m dhe përbëhet nga merla gri në blu (formacion gjysmë shkëmbor). Mbi bazën vendosen shtresa zhavorri.

Shtyllat e urës janë planifikuar nga shtylla betoni “të derdhura në vend” me diametër Φ 1,2 m, 6 shtylla secila shtyllë me gjatësi 12,0 m të cilat përfshihen në formacionin bazë gjysmëshkëmbi.

Mbi shtyllat do të ndërtohet trari përforcues i betonit, me tre kolona me prerje rrethore dhe me diametër $D = 170$ cm, mbi të cilin u ndërtua një trarë betoni për të mbështetur mbindërtimin. Siç thuhet në studimin gjeologjik, për të dy anët e urës, dhe i depozituar duhet të largohet në thellësinë e shtresave ekzistuese natyrore të tokës për të shmangur ngarkesën shtesë.

1.2 . Përshkrimi i urës ekzistuese

Tirane-Ndroq-Plepa ne gjendjen ekzistuese ka nje gjatesi ~28km. Në përgjithësi, rruga kalon në një terren fushor-kodrinor. Gjerësia e seksionit kryq të rrugës është ~8-9 m me gjerësi shiriti trafiku ~7m. Karakteristikat e trafikut të rrugës ekzistuese lejojnë shpejtësinë e projektuar prej 40-60 km/h dhe në disa segmente deri në 80 km/h.

Pjerrësia gjatësore e rrugës, në përgjithësi, nuk i kalon 6%. Sipërfaqja e rrugës është përgjithësisht e konsumuar, pavarësisht riparimeve që janë bërë herë pas here. Segmenti më i dëmtuar është ai që i

Environmental and Social Management Plan for “Beshiri Bridge” Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595

përket Qarkut të Durrësit. Asfalti ka arritur në fund të jetës së tij dhe në pjesë të konsiderueshme kjo situatë dëmton shtresat bazë, çka reflektohet nga varja.

Duke qenë se rruga SH56 është ndërtuar kohë më parë, shumica e urave në të janë ndërtuar si struktura masive betoni me qemer. Masive janë edhe themelet e kalatave. Në gjendjen ekzistuese vihet re se ka shenja të ndërhyrjeve të mëparshme në struktura, me nivele të ndryshme riparimesh si në nënstrukturën e urës ashtu edhe në mbindërtimin e saj.

Në km 3+000, Ura e Beshirit mbi lumin Erzen është ura më e madhe. Ajo ka harqe, $L=3 \times 25.5\text{m} = 118\text{m}$, me lartësi nga shtrati i lumit rreth 15 M. Ura ka një gjerësi rruge 6.0m dhe dy shtigje këmbësore 0.75m. Trupi i harkut ka një gjerësi prej 7.5 MAs si pasojë e kohës së gjatë të shfrytëzimit, në muret mbi harqe vërehen çarje dhe zbrazëtira, si dhe vërehen dëmtime në fugat e lidhjeve dhe kalatave të betonit.

Duke qenë se nuk janë marrë masa kundër erozionit të lumit, toka në nivelin e themelit të kalatave është gërryer ndjeshëm për shkak të rrjedhjes së ujit, Figura 6 - 8.

Figura 6: Ura e Beshirit mbi lumin Erzen – pamje gjatësore

Figura 7: Ura e Beshirit mbi lumin Erzen – pamje anësore

Figura 8: Ura e Beshirit mbi lumin Erzen – pamje nga lart

Sipas studimit hidrologjik, lumi Erzen në këtë kryqëzim rezulton të ketë prurje 1270 m³/sek për 1% siguri. Më pas, në vendkalim u krye një studim gjeologjik, ku u konstatua se shtrati i lumit Erzen në të dy anët e Tiranës dhe Ndroqit ishte ngushtuar për shkak të bonifikimit dhe mbetjeve ndërtimore të hedhura në brigjet e lumit në të dy anët e urës ekzistuese.

Formacioni bazë në shtratin e lumit ndodhet në një thellësi rreth 4 m dhe përbëhet nga merla gri në blu (formacion gjysmë shkëmbor). Shtresat e zhavorrit vendosen mbi formacionin e bazës.

Karakteristikat kryesore:

- Nënstruktura e urës: shtyllat ndërtohen me themele me shtylla të derdhura prej betoni të armuar me diametër Φ 1,2 m, 6 copë për çdo shtyllë me gjatësi 12,0 m, të cilat futen në formacionin gjysmë shkëmbor bazë.
- Mbi shtyllat e themelit, jastëku prej betoni, mbi të cilin janë ngritur tre kolona të rrumbullakëta me diametër $D = 170$ cm mbi të cilat vendoset jastëku mbajtës i superstrukturës.
- Të dy ballinat e urës janë prej betoni të armuar me themele masive të vendosura në formacionin bazë.
- Superstruktura e urës parashikohet të realizohet me tra të paratensionuar me gjatësi $L=29.0$ m, seksion T dhe paratensionim para betonimit, me peshë rreth 38 ton.

Politika, Kuadri Ligjor dhe Rregullator.

3.1 Kuadri Ligjor Kombëtar i Mjedisit

Në përgjithësi, Kushtetuta e Shqipërisë e miratuar nga Kuvendi i Shqipërisë në vitin 1998 kërkon që institucionet të mbajnë një mjedis të shëndetshëm, ekologjikisht të përshtatshëm për brezat e sotëm dhe të ardhshëm. Në dekadën e fundit dhe veçanërisht që nga viti 2001, janë hartuar dhe miratuar një sërë ligjesh dhe aktesh të tjera ligjore për mjedisin. Kuadri ligjor kombëtar shqiptar është kryesisht i harmonizuar me legjislacionin e BE-së. Kuadri ligjor shqiptar për çështjet mjedisore dhe socio-ekonomike bazohet në Kushtetutën e Republikës së Shqipërisë dhe përbëhet nga ligje dhe akte rregullatore, si Vendime të Këshillit të Ministrave (VKM), akte ministrore, rregullore, udhëzime dhe standarde.

3.2 Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit

Legjislacioni mjedisor rregullohet nga ligji për mbrojtjen e mjedisit nr. mjet për mbrojtjen e mjedisit, me qëllim identifikimin dhe përcaktimin e efekteve të mundshme direkte dhe indirekte në mjedis kryesisht për parandalimin e këtyre efekteve.

Neni 5 përcakton parimin e zhvillimit të qëndrueshëm: “Autoritetet publike, nëpërmjet zhvillimit, miratimit dhe zbatimit të akteve normative, strategjive, planeve, programeve dhe projekteve brenda kompetencës së tyre, nxisin zhvillimin e qëndrueshëm ekonomik dhe social, duke përdorur burimet natyrore për të përmbushur nevojat dhe ruajtja e mjedisit, pa paragjykuar mundësinë e brezave të ardhshëm për të përmbushur nevojat e tyre”.

Ligji për Mbrojtjen e Mjedisit përcakton politikat kombëtare dhe lokale për mbrojtjen e mjedisit, kërkesat për përgatitjen e vlerësimeve të ndikimit në mjedis dhe vlerësimet strategjike mjedisore, kërkesat për lejimin e aktiviteteve që ndikojnë në mjedis, parandalimin dhe reduktimin e ndotjes së mjedisit, normat dhe standardet mjedisore, monitorimin e mjedisit. dhe kontrolli, detyrat e organeve shtetërore në lidhje me çështjet mjedisore, roli i publikut dhe sanksionet e shqiptuara për shkelje të ligjit.

3.3 Ligji për Zonat e Mbrojtura dhe Mbrojtja e Biodiversitetit

Ligji nr. 8906, datë 06.06.2002 “Për Zonat e Mbrojtura” përcakton kuadrin e shpalljes, administrimit, menaxhimit dhe përdorimit të qëndrueshëm të zonave të mbrojtura dhe burimeve biologjike natyrore. Ligji gjithashtu ofron bazën për zhvillimin dhe zbutjen e turizmit mjedisor dhe përfitimeve të tjera ekonomike dhe për ofrimin e informacionit dhe edukimit për publikun e gjerë. Qëllimi parësor i ligjit është të sigurojë mbrojtje të veçantë të komponentëve më të rëndësishëm të rezervave natyrore, biodiversitetit dhe natyrës në përgjithësi, nëpërmjet zbatimit të një rrjeti të zonave të mbrojtura bazuar në sistemin e kategorive të Unionit Ndërkombëtar për Ruajtjen e Natyrës (IUCN)⁴. Gjithashtu, ligji përcakton prioritetet dhe objektivat strategjike për menaxhimin e çdo kategorie zonash të mbrojtura.

Zonat e Mbrojtura në Shqipëri janë konsideruar në pjesën më të madhe si zona pyjore dhe historikisht ato janë administruar nga Drejtoria e Përgjithshme e Pyjeve dhe Kullotave (DPBP) pranë Ministrisë së Bujqësisë dhe Pylltarisë. Në kuadër të ligjit nr.8906/2002 “Për zonat e mbrojtura”, Ministrisë së Mjedisit i është dhënë roli parësor mbikëqyrës për zonat e mbrojtura në Shqipëri dhe është përgjegjëse për:

- Propozimi i zonave për t'u mbrojtur.
- Përgatitja e procedurave ligjore dhe menaxheriale për propozimin dhe shpalljen e zonës së mbrojtur.
- Hartimi i planeve të menaxhimit për zonat e mbrojtura.
- Monitorimi/rregullimi i vazhdueshëm i menaxhimit.

Ligji “Për Zonat e Mbrojtura” thotë se ndërkohë që roli kryesor administrativ i takon Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit dhe DPBSH-së, duhet të merren parasysh interesat e ministrive të tjera. Zonat e mbrojtura të Shqipërisë përfshijnë 15 Parqe Kombëtare, 5 Zona të Mbrojtura të Peizazhit, 4 Rezervate Natyrore Strikte, 26 Rezervate Natyrore të Menaxhuara dhe zona të tjera të mbrojtura. Zonat kryesore të mbrojtura po pajisen me shenja gjurmësh, ndërsa reformat në administratë si ndërtimi i qendrave të informacionit po zbatohen

**Environmental and Social Management Plan for “Beshiri Bridge”
Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595**

gradualisht⁵. Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura (AKMV) krijohet me vendim të Këshillit të Ministrave. 102, datë 04.02.2015, synonte menaxhimin, mbrojtjen, zhvillimin, zgjerimin dhe funksionimin e sipërfaqeve të zonave të mbrojtura, të cilat sot përbëjnë rreth 16% të territorit të Shqipërisë. NAPA menaxhon rrjetin e zonave të mbrojtura dhe rrjete të tjera natyrore si Natura 2000.

Ministria e Mjedisit, nëpërmjet Drejtorisë së Biodiversitetit dhe Zonave të Mbrojtura pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Politikave Mjedisore dhe Ofrimit të Prioriteteve, mbulon çështje që lidhen me hartimin e politikave për mbrojtjen e natyrës si dhe hartimin e dokumenteve strategjike në këtë fushë. Bashkëpunimi është zgjeruar me departamentet e tjera të Ministrisë dhe me institucionet zbatuese të mëposhtme:

- Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura (NAPA);
- Agjencia Kombëtare e Mjedisit (AKM);
- Drejtoritë Rajonale të Shërbimit Pyjor;
- Inspektorati Shtetëror i Mjedisit dhe Pyjeve.

Legjislacioni shqiptar për mbrojtjen e biodiversitetit në lidhje me Projektin është përmbledhur në Tabelën 1 më poshtë.

---

³ Ky ligj është i harmonizuar me Direktivën 2004/35/CE të Parlamentit Evropian dhe të Këshillit të datës 21 Prill 2004 mbi përgjegjësinë mjedisore në lidhje me parandalimin dhe korrigjimin e dëmeve mjedisore. Fletorja Zyrtare L 143, 30/04/2004 F. 0056 - 0075

Tabela 1 Legjislacioni Shqiptar mbi Biodiversitetin në lidhje me Projektin

Legjislacioni	Përmbledhje
Ligji nr. 9587 (20.07.2006)	“Për mbrojtjen e biodiversitetit” (i ndryshuar) – Ky ligj përcakton kërkesat për ruajtjen dhe mbrojtjen e diversitetit biologjik, duke përfshirë zonat e mbrojtura, habitatet dhe speciet e ndjeshme. Ligji kërkon një vlerësim biologjik si pjesë e vlerësimit mjedisor dhe mbledhjes së të gjitha të dhënave përkatëse për procesin e vendimmarrjes.
Ligji nr. 81/2017, data 04.07.2017	“Për Zonat e Mbrojtura” – Ky ligj rregullon të gjitha çështjet që lidhen me zonat e mbrojtura në Shqipëri. Ai përcakton kategoritë e zonave të mbrojtura në Shqipëri, rregullat e menaxhimit dhe rolet në procesin e vendimmarrjes. Ai kërkon respektimin e rregullave specifike kur hyn, punon dhe kryen çdo aktivitet tjetër të lidhur pranë dhe/ose brenda zonave të mbrojtura.
Urdhri nr. 1280, Data 20.11.2013	“Për miratimin e Listës së Kuqe të Florës dhe Faunës së Egër” (i ndryshuar) - Kjo urdhëresë rendit statusin e ruajtjes së specieve të florës dhe faunës në Shqipëri.

Ligji Nr. 81/2017 “Për Zonat e Mbrojtura” përcakton kategoritë e ndryshme të ZM-ve në Shqipëri dhe recetat e menaxhimit të tyre. Ligji Shqiptar Nr. 81/2017 për ZM-të përcakton 7 kategori të ZM-ve, secila me shkallë të ndryshme mbrojtjeje që janë gjetur të pranishme në zonën e studimit:

- Rezervat i rreptë natyror (Kategoria I)
- Parku Kombëtar (Kategoria II)
- Monument Natyre (Kategoria III)
- Parku Natyror Komunal (Kategoria IV)
- Peizazh i mbrojtur (Kategoria V)
- Zonë e mbrojtur e burimeve të menaxhuara (Kategoria VI)
- Zonat e mbrojtura me interes ndërkombëtar (pa kategori specifike mbrojtjeje).

Ligjet kyçe që lidhen me mbrojtjen e mjedisit dhe zonave të mbrojtura përfshijnë

- Ligji Nr.5/2016 datë 4.2.2016 Për shpalljen e moratoriumit të pyjeve në Republikën e Shqipërisë.
- Ligji nr. 11/2015 datë 19.2.2015 “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në marrëveshjen shumëpalëshe ndërmjet vendeve të Europës Lindore për zbatimin e Konventës “Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis në Kontekstin Ndërkufitar”.
- Ligji nr. 68/2014 për disa ndryshime në ligjin 9587, datë 20.07.2006 “Për mbrojtjen e

biodiversitetit”

- Ligji nr. 7/2014 “Për shpalljen e moratoriumit të gjuetisë në Republikën e Shqipërisë”.
- Ligji nr.10234, datë 18.2.2010 për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Protokollin “Për menaxhimin e integruar të zonës bregdetare në Mesdhe”, Konventën e Barcelonës “Për mbrojtjen e detit Mesdhe nga ndotja”.
- Ligji nr. 9867, datë 31.01.2008 “Për përcaktimin e rregullave dhe procedurave për tregtimin ndërkombëtar të llojeve të kafshëve të egra të rrezikuara”
- Ligji nr. 10 006 datë 23.10.2008 “Për mbrojtjen e kafshëve të egra”.
- Ligji nr. 9587, datë 20.07.2006 “Për mbrojtjen e biodiversitetit”.
- Ligji nr. 8905, datë 06.06.2002 “Për mbrojtjen e mjedisit detar nga ndotja dhe dëmtimi”
  - Ligji nr. 8906, datë 06.06.2002 “Për zonat e mbrojtura”
- Ligji nr. 8294 datë 02.03.1998 “Për ratifikimin e Konventës së Bernës “Për ruajtjen e kafshëve të egra evropiane dhe habitateve natyrore”.
- VKM Nr. 31, datë 20.1.2016 “Për miratimin e Dokumentit të Politikës Strategjike për Mbrojtjen e Biodiversitetit”.
- VKM Nr. 102, datë 2.04.2015 “Për krijimin, organizimin dhe funksionimin e Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura”.

3.4 Kuadri i mbrojtjes së mjedisit fizik

Shqipëria ka zhvilluar legjislacionin për mbrojtjen e mjedisit fizik, duke përfshirë udhëzimet, pragjet dhe kufijtë për emetimet. Legjislacioni në lidhje me ujin, ajrin, zhurmën, emetimet e automjeteve dhe pajisjeve, cilësinë e karburantit, mbetjet dhe ujërat e zeza është përmbledhur në tabelën më poshtë.

Tabela 2: Legjislacioni lidhur me mbrojtjen e mjedisit fizik

Legjislacioni	Përmbledhje
Ligji nr. 111/2012, ndryshuar me Ligjin Nr. 6/2018	“Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore” i ndryshuar me ligjin nr. 6/2018 “Për menaxhimin e integruar të burimeve ujore” bazuar në Direktivën 2000/60/KE Kuadri i Ujit. Qëllimi i ligjit fokusohet në: (i) mbrojtjen e mjedisit dhe përmirësimin e ujërave, ujërave sipërfaqësore, të përkohshme ose të përhershme, ujërave të brendshme detare, ujërave territoriale, zonave ekskluzive ekonomike, shelfit kontinental, ujërave ndërkufitare, ujërave nëntokësore dhe statusit të tyre. ; (ii) siguria, mbrojtja, zhvillimi dhe shfrytëzimi racional i burimeve ujore, mbrojtja e burimeve ujore nga ndotja etj. Ky ligj jep përkufizimin e trupave ujorë dhe vendos disa kufizime për mbrojtjen dhe përdorimin dhe kërkon që të tjera të miratohen me disa akte nënligjore. . Ligji përcakton brigjet e burimeve ujore, kufizimin e disa aktiviteteve të dëmshme ndërtimore në brigje/brigje dhe zona mbrojtëse ujore.
VKM Nr.. 177 (31.3.2005)	“Për normat e lejuara të shkarkimeve të lëngshme dhe kriteret mjedisore të ujit pritës” - jep normat e lejuara për shkarkimet e efluentëve në mjedis, për

**Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project
(BRUP) – P174595**

Legjislacioni	Përmbledhje
	mbrojtjen e burimeve ujore.
VKM Nr. 379 (25.5.2016)	“Për miratimin e rregullores për cilësinë e ujit të pijshëm” - Objektivi i saj është të mbrojë shëndetin e njeriut nga efektet negative të çdo ndotjeje të ujit të destinuar për konsum njerëzor, duke siguruar që ai të jetë i shëndetshëm dhe i pastër. Rregullon disa çështje që lidhen me testimin e ujit të pijshëm dhe zonave mbrojtëse rreth pusit të ujit ose depozitimit të ujit nëntokësor të komunitetit. Rregullorja përcakton tre zona mbrojtëse (zona tampon) nga puset e ujërave nëntokësore ose vendet e depozitimit të ujit në tokë. Zona e menjëhershme e mbrojtjes varion nga 15 deri në 100 m nga sëpata e pusit ose depozitimit. Distanca e saktë përcaktohet në bazë të vlerësimit të formacioneve gjeologjike nga eksperti hidrogeologjik. Zona e dytë dhe e tretë e tamponit po qarkullojnë të parën. Për ato zona, rregullorja nuk përcakton asnjë kriter largësie, por kufizon aktivitetet që mund të ndikojnë në cilësinë e ujit si asgjësimi ose gruposja e mbetjeve, minierat, etj.
VKM 416 datë 15.03.2015 (ANEKSI C)	"Për miratimin e kushteve të përgjithshme dhe të veçanta, dokumentet shoqëruese, periudhën e vlefshmërisë, formularët e aplikimit për autorizim dhe leje, procedurat e shqyrtimit dhe vendimmarrjes dhe formatet e autorizimit dhe lejeve për përdorimin e burimeve ujore"
Ligji Nr.162 (04.12.2014 zbatuar nga janari 2018)	“Për mbrojtjen e cilësisë së ajrit të ambientit”, transpozoni plotësisht Direktivën 2008/50/EC për cilësinë e ajrit të ambientit dhe ajrin më të pastër për Evropën, si dhe Direktivën 2004/107/EC në lidhje me arsenikun, kadmiumin, merkurin, nikelin dhe hidrokarburet aromatike policiklike në ajri i ambientit. Ky ligj ka hyrë në fuqi më 1 janar 2018 dhe ofron kuadrin institucional, rregulloret, rolet dhe gjobat për të siguruar përputhshmërinë. Ligji parashikon që personat fizikë dhe juridikë, publikë ose privatë, vendas ose të huaj, kanë për detyrë të mbajnë ajrin të pastër dhe ta mbrojnë atë nga ndotja e shkaktuar nga veprimtaritë që ata kryejnë në territorin e Republikës së Shqipërisë.
Udhëzim nr.6527 (24.12.2004)	Ministri i Mjedisit dhe Ministri i Transporteve “Mbi vlerat e lejueshme të elementeve të ndotësve të ajrit nga mjedisi dhe emetimet e zhurmave të shkaktuara nga mjetet rrugore dhe mënyrat e kontrollit të tyre” ndryshuar me udhëzimin nr. 12, datë 15.6.2010 “Për ndryshimet dhe shtesat. të udhëzimit nr. 6527, datë 24.12.2004, shoqëruar me manualin e kontrollit të automjeteve.
Urdhri i Ministrisë të Transportit dhe Infrastrukturës nr.149 (07.04.2014)	“Për miratimin e rregullave për zbatimin e vlefshmërisë ajrore dhe certifikimit mjedisor të avionëve dhe produkteve, pjesëve dhe pajisjeve të lidhura me të, si dhe për certifikimin e organizatave të projektimit dhe prodhimit”, në përputhje të plotë me Rregulloren e BE-së nr. 748/2012, datë 3. Gusht 2012, duke përcaktuar rregullat zbatuese për vlefshmërinë ajrore dhe certifikimin mjedisor të avionëve dhe produkteve të lidhura me to, pjesëve dhe pajisjeve, si dhe për certifikimin e organizatave të projektimit dhe prodhimit.
Udhëzimi nr.6527 (24.12.2004)	"Për emetimet e lejuara të automjeteve në ajër, nivelet e gjenerimit të zhurmës dhe metodat e kontrollit" i ndryshuar - Ky udhëzim përfshin kërkesat për

**Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project
(BRUP) – P174595**

Legjislacioni	Përmbledhje
	inspektimet vjetore të automjeteve dhe emetimet e lejuara në ajër. Të gjitha automjetet duhet të jenë në përputhje me këto norma.
VKM Nr.613 (07.9.2011)	“Miratimi i rregullave teknike për vlerësimin e konformitetit të zhurmës për pajisjet e instaluar në ambiente të hapura apo mjedise”. Përcakton normat e çlirimit të zhurmës për pajisje të caktuara që gjenerojnë zhurmë, si gjeneratorët e energjisë elektrike, traktorët, kompresorët, etj. Rregullorja liston pragjet e përcaktuara.
Udhëzim Nr.10 (30.5.2015)	“Në lidhje me miratimin e tipit të traktorëve bujqësore ose pyjore, rimorkiove të tyre dhe makinerive tërheqëse të këmbëshme, së bashku me sistemet, komponentët dhe njësitë teknike të veçanta të tyre” bazuar në Direktivën e BE-së 2003/37/EC datë 26.05.2003.
Ligj nr.9774, datë 12.07.2007, ndryshuar me ligjin nr.39/2013	“Për vlerësimin dhe administrimin e zhurmës së ambientit” – përcakton kërkesat për mbrojtjen e mjedisit nga zhurmat, mënyrën e shmangies dhe parandalimit, reduktimit dhe eliminimit të efekteve të dëmshme të ekspozimit ndaj tyre, duke përfshirë shqetësimin nga zhurma. Ky ligj synon të mbrojë shëndetin e njeriut dhe mjedisin nga efektet negative të shkaktuara nga emetimet e zhurmës dhe vendos rregulla të përgjithshme, autoritete, inspektime etj.
VKM Nr.587, datë 07.07.2010	“Për monitorimin dhe kontrollin e niveleve të zhurmës në zonat urbane dhe turistike” – përcakton rregullat dhe rregulloret për mbrojtjen nga gjenerimi i zhurmave dhe administrimin e nivelit të zhurmës në zonat urbane dhe turistike.
VKM Nr.1063 (23.12.2015)	“Për miratimin e rregullave teknike për vlerësimin e konformitetit të zhurmës për pajisjet e instaluar në ambiente të hapura apo mjedise” përcakton normat e çlirimit të zhurmës për prodhimin e zhurmës së pajisjeve të caktuara si gjeneratorët e energjisë elektrike, traktorët, kompresorët etj.
Udhëzimi nr.8 (27.11.2007)	Ministria e Mjedisit dhe Ministria e Shëndetësisë mbi “Nivelet e zhurmës në media të ndryshme”, vendos vlerat numerike të zhurmës në zona të veçanta dhe synon të sigurojë mbrojtjen e duhur ndaj ekspozimit ndaj zhurmës për shëndetin e njeriut.
Udhëzimi nr.6527 (24.12.2004)	"Për emetimin e lejuar të automjeteve në ajër, nivelet e gjenerimit të zhurmës dhe metodat e kontrollit" i ndryshuar - Kjo përfshin kërkesat për inspektimet vjetore të automjeteve dhe emetimet e lejuara në ajër. Të gjitha automjetet duhet të jenë në përputhje me këto norma.
VKM Nr.147 (21.03.2007)	“Për cilësinë e karburanteve të benzinës dhe naftës”.
VKM Nr.781 (14.11.2012)	“Për cilësinë e disa lëndëve djegëse të lëngshme për përdorim termik, civil, industrial dhe të transportit ujor (deti, lumi dhe liqeni)”.
Ligji nr.10463 (22.09.2011) i ndryshuar	"Për menaxhimin e integruar të mbetjeve" (i ndryshuar) - synon të mbrojë shëndetin e njerëzve dhe mjedisin, dhe të sigurojë një menaxhim të shëndoshë mjedisor të mbetjeve përmes menaxhimit të integruar.
VKK Nr.99 (18.02.2005) i	“Katalogu Shqiptar i mbetjeve” (i ndryshuar) - i cili bën klasifikimin e mbetjeve, bazuar në llojet e industrisë dhe kriteret për vlerësimin e

Legjislacioni	Përmbledhje
ndryshuar	rrezikshmërisë së mbetjeve. Rregullorja kodifikon llojet e mbetjeve bazuar në Katalogun Evropian të Mbetjeve.
VKM Nr.229 (23.04.2014)	“Për miratimin e rregullave për transferimin e mbetjeve jo të rrezikshme dhe të dhënat për t'u regjistruar në dokumentin transferues” - Rregullorja e re në fuqi kërkon transferimin e mbetjeve pranë kompanive të licencuara dhe sigurimin e depozitimit përfundimtar në objektet e miratuara. Ky akt kërkon dokumentimin e transfertave të mbetjeve dhe dhënien e certifikatës përfundimtare të depozitimit në AKM. Rregullorja kërkon që të gjitha kompanitë prodhuese të mbetjeve të regjistrohen në AKM dhe të kenë një numër personal të prodhimit të mbetjeve.
VKM Nr.371 (11.06.2014)	“Për miratimin e rregullave për transferimin e mbetjeve të rrezikshme dhe të dhënat për t'u regjistruar në dokumentin e transferimit” - Rregullorja e re në fuqi kërkon transferimin e mbetjeve në shoqërinë e licencuar dhe sigurimin e depozitimit përfundimtar në objektet e miratuara. Ky akt kërkon dokumentimin e transferimit të mbetjeve dhe dorëzimin e certifikatës përfundimtare të depozitimit në AKM. Rregullorja kërkon që të gjitha kompanitë prodhuese të mbetjeve të regjistrohen në AKM dhe të kenë një numër personal të prodhimit të mbetjeve.
Ligj Nr. 9115/2003 (24/07/2003)	“Për trajtimin e ujërave të ndotura” parashikon rregulloren që parashikon nevojën e trajtimit të ujit të ndotur përpara shkarkimit të tij. Neni 6 përcakton detyrimet e personave fizikë dhe juridikë që shkarkojnë ujërat e ndotura. Personat fizikë dhe juridikë, veprimtaria e të cilëve shkarkon ujëra të ndotura, janë të detyruar të marrin masa për:

3.5 Ligji për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis dhe procedura e VNM

Të gjitha projektet që lidhen me ndikimet e mundshme në mjedis, do t'i nënshtrohen një VNM përpara fillimit të zbatimit. Raporti i VNM-së dhe dokumentet e tjera të nevojshme do t'i dorëzohen Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit (MTM), e cila do t'i transferojë dosjet e projektit në AKM për shqyrtim. Projekti do të miratohet me Vendim/Deklaratë Mjedisore të AKM-së dhe MTPT-së. Procedura e VNM-së detajohet në VKM nr. 686, datë 29.07.2015 “Për rregullat, përgjegjësitë, afatet e procedurës së VNM-së dhe procedurën e transferimit të vendimit për deklaratën mjedisore” të ndryshuar.

Skema e rrjedhës së procedurës së VNM-së është ilustruar në Figurën 1 më poshtë. Bazuar në kërkesat ligjore të ligjit nr.10440/2011, “Për Vlerësimin e Ndikimit në Mjedis” i ndryshuar, Aneksi II Pika 10. Projektet e infrastrukturës, b) Projektet e zhvillimit urban, duke përfshirë ndërtimin e qendrave tregtare dhe parkingjeve.

Sipas ligjit nr. 10440/ 2011 (neni 11), në përfundim të procesit të VNM, AKM do të vendosë nëse do të lëshohet një Deklaratë Mjedisore ose nëse kërkohen studime të mëtejshme (d.m.th. dhe kërkohet VNM 'në thellësi'). Është parashikuar që në përfundim të procesit të VNM-së të lëshohet një Deklaratë Mjedisore nga MTE, nëpërmjet një procesi aplikimi online; prandaj do të bëhet një aplikim në MTE për një Deklaratë Mjedisore. Dokumentet kryesore që kërkohen nga

kuadri ligjor që duhet të dorëzohen në MTE për marrjen e Deklaratës Mjedisore përbëhen nga:

- Raporti paraprak i VNM-së (nënshkruar në mënyrë dixhitale nga një ekspert i licencuar mjedisor)
- Përmbledhje Teknike dhe DËG (nënshkruar dixhitale nga Arkitekti i licencuar);
- Dokumentacioni ligjor në lidhje me statusin pronësor të zonës së projektit
- Dosja e plotë e dokumenteve zyrtare të Ekspertit të licencuar të Mjedisit të angazhuar për kryerjen e procedurës së VNM.
- Një kopje të skanuar të tarifës së shërbimit, siç përcaktohet në legjislacionin përkatës.

Njësia dhe agjencitë kombëtare, rajonale dhe bashkiake që përfaqësojnë një rol gjatë procesit të VNM-së përbëhen nga:

- Ministria e Turizmit dhe Mjedisit
- Agjencia Kombëtare e Mjedisit
- Drejtoria Rajonale e Mjedisit
- Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura (NAPA)
- Administrata Rajonale e Zonave të Mbrojtura
- Bashkitë

Përveç legjislacionit që ka të bëjë në mënyrë specifike me nevojën për një VNM, ka politika, ligje dhe rregullore kombëtare të zbatueshme për Projektin e propozuar dhe aspektet e tij mjedisore dhe sociale. Për më tepër, Shqipëria ka zhvilluar standarde mjedisore që bazohen kryesisht në Direktivat e Komisionit Evropian. Standardet ekzistuese përfshijnë mbrojtjen e biodiversitetit, trashëgiminë kulturore, emetimet në ajër, nivelet e zhurmës, cilësinë e ujit dhe shkarkimin, dhe menaxhimin e mbetjeve.

Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project (BRUP) – P174595

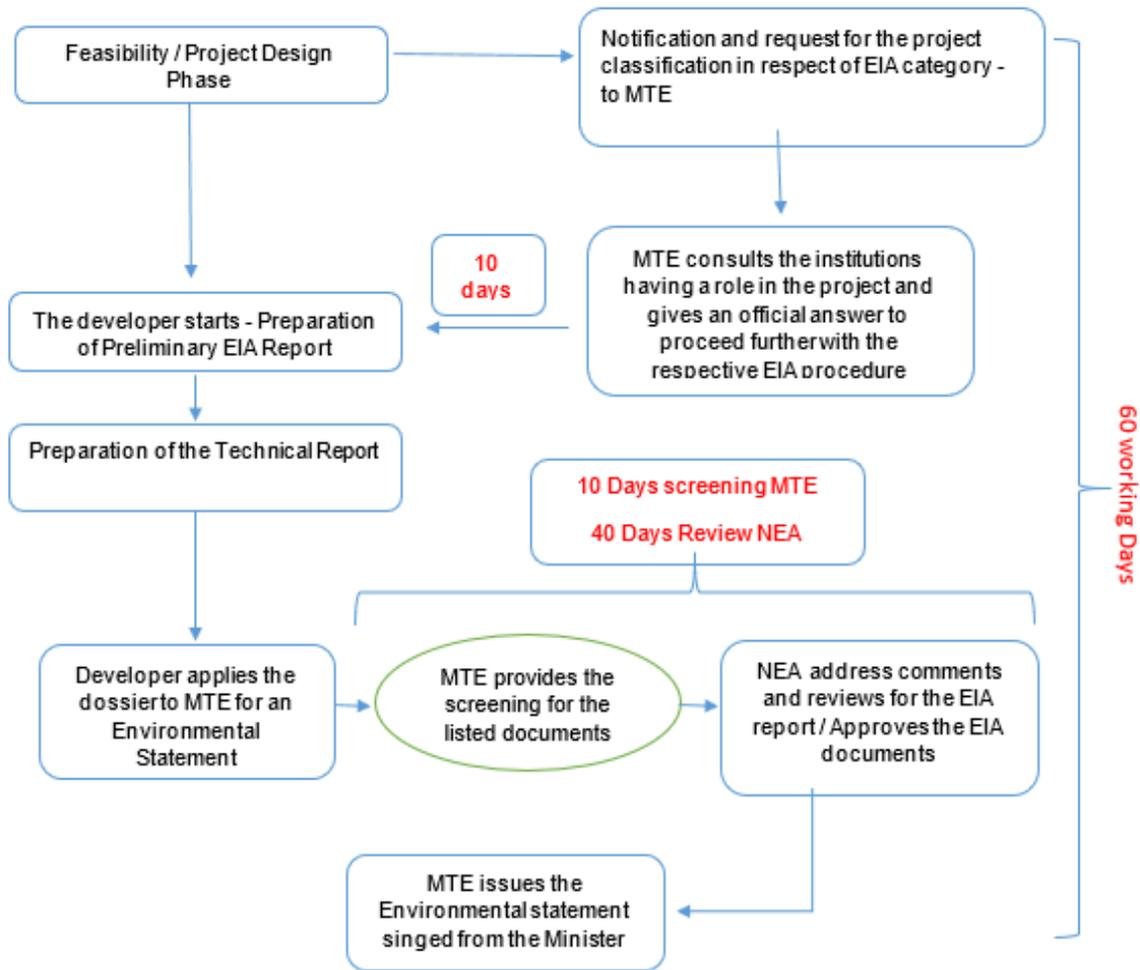

Figura 1 Procedura dhe afati kohor i VNM-së sipas legjislacionit shqiptar

3.6 Ligjet dhe rregulloret në fushën e trashëgimisë kulturore dhe gjetjeve të rastësishme

Projektet për të gjitha llojet e ndërtesave mbitorësore dhe nëntokësore dhe projektet e infrastrukturës inxhinierike në të gjithë vendin bazohen në standardet dhe kërkesat teknike të akteve ligjore në fuqi. Ligji Nr. 10119/09 “Për Planifikimin e Territorit”, i ndryshuar me ligjin nr. kuadri legjislativ i urbanistikës në një ligj të vetëm.

Ligji Nr. 10119/09 ka hyrë në fuqi më 30 shtator 2011. Qëllimi kryesor i këtij ligji është të sigurojë një zhvillim të qëndrueshëm të territorit nëpërmjet përdorimit racional të tokës dhe burimeve natyrore. Ky ligj përfshin konceptet e mbrojtjes së trashëgimisë natyrore dhe kulturore dhe të mbrojtjes së shëndetit dhe sigurisë së komunitetit. Gjithashtu, ligji përmend instrumentet e integruara të planifikimit që do të projektohen për zonat bregdetare, për trashëgiminë dhe peizazhet kulturore, natyrore dhe mjedisore, si dhe për zona të tjera me rëndësi apo interes të përbashkët.

Mbrojtja e trashëgimisë kulturore në Shqipëri trajtohet nga Ministria e Turizmit, Kulturës, Rinisë dhe Sporteve dhe disa institucione të specializuara në kuadër të Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës. Në kuadër të Ministrisë, Departamenti i Trashëgimisë Kulturore mbikëqyr Institutin e Monumenteve, nëntë

Muzetë Kombëtarë dhe Qendrën e Regjistrimit të Pasurive Kulturore. Trashëgimia kulturore përfshin vendet arkeologjike, ndërtesat historike (të izoluar dhe në rrethe), varrezat dhe vendet e investuara me kuptim tradicional të natyrës historike, kulturore ose fetare.

Ligji 9048 (“Akti i Trashëgimisë Kulturore”) miratuar më 7 prill 2003 (i ndryshuar me ligjin nr. 9592, datë 27.07.2006; Ligji nr. 9882, datë 28.02.2008) është kuadri ligjor primar që rregullon menaxhimin e materialeve të preکشme dhe trashëgimia kulturore jomateriale në Shqipëri. Ligji 9048 përfaqëson përpjekjen e parë për të shtrirë mbrojtjen ligjore të materialeve në fushën e trashëgimisë kulturore jomateriale. Përmbajtja e tij përfshin: Kategoritë e trashëgimisë kulturore shqiptare që do të mbrohet (d.m.th. e preکشme, e papreکشme, e luajtshme, e paluajtshme); përkufizimet dhe shembujt e trashëgimisë materiale dhe jomateriale; përgjegjësitë e institucioneve dhe organeve qeveritare përkatëse; dënime për ata që dëmtojnë trashëgiminë kulturore; dhe procedurat zbutëse.

Neni 4 liston vlerat e preکشme dhe të paluajtshme që duhet të mbrohen, të cilat përfshijnë, por nuk kufizohen në: Zonat arkeologjike; Strukturat historike (përfshirë vendet e kultit); Qytetet dhe lagjet historike; Varrezat dhe varret; dhe peizazhet historike. Ligji 9048 është ndryshuar me ligjin 9592 datë 27.07.2006. Ndryshimet përfshinin 1) prezantimin e Komitetit Kombëtar të Trashëgimisë Kombëtare si një organ këshillimor dhe 2) krijimin e Komitetit Kombëtar për Trashëgiminë Jomateriale (NCIH). Ligji 9048 u ndryshua sërish me ligjin nr.9882, datë 28.02.2008. Ndryshimet e vitit 2008 përfshinin nene që rindërtojnë rrjetin e institucioneve të specializuara të trashëgimisë kulturore dhe artikuj që kanë të bëjnë me krijimin e Këshillit Kombëtar të Arkeologjisë dhe institucioneve të specializuara si Shërbimi Arkeologjik Shqiptar.

Sipas ligjit, nëse gjatë procesit të gërmimit dhe gërmimit do të konstatohet diçka e pazakontë, kontraktori duhet të ndërpresë menjëherë punimet, të informojë urgjentisht autoritetet vendore, Institutin e Monumenteve të Kulturës dhe gjithashtu Ministrinë e Kulturës. Ata do të dërgojnë arkeologë dhe specialistë të terrenit për të kontrolluar dhe vlerësuar objektet e supozuara arkeologjike dhe punimet do të rifillojnë vetëm pas lejes zyrtare të dhënë nga Instituti i Monumenteve të Kulturës. Gjithashtu, Shqipëria respekton detyrimet ndërkombëtare të parashikuara nga konventat dhe marrëveshjet ndërkombëtare të ratifikuara nga Shqipëria në kuadër të trashëgimisë kulturore.

Tabela 1 . Legjislacioni për mbrojtjen e trashëgimisë kulturore

Legjislacioni	Vështrim i përgjithshëm
Trashëgimi kulturore	
Ligji 27/2018 (17.05.2018)	“Për trashëgiminë kulturore dhe muzetë” - Të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me trashëgiminë kulturore në Shqipëri rregullohen nga ky ligj”. Ligji përcakton procedurat e ruajtjes dhe gjetjeve të rastësishme (objekte arkeologjike ose sende me vlerë të trashëgimisë kulturore që zbulohen rastësisht) që do të përdoren gjatë zbatimit të projektit.
Neni 146	Kërkon dhe detyron çdo person që zbulon ose gërmon objekte me vlerë të trashëgimisë kulturore, rastësisht gjatë punimeve të ndërtimit, të pezullojë menjëherë punën dhe të informojë autoritetet përkatëse vendore brenda tre ditëve. Autoritetet vendore përkatëse përbëhen nga zyra e qeverisjes vendore (bashkia), Drejtoria e Policisë dhe Drejtoria Rajonale e Trashëgimisë Kulturore (RDCH). RDCH verifikon situatën/gjetjet dhe raporton në Institutin e Monumenteve të Kulturës (IoCM). Këto institucione janë përgjegjëse për vlerësimin e vlerës arkeologjike të objekteve të gjetura dhe përcaktimin nëse puna mund të vazhdojë ose nëse duhet të pezullohet derisa të ndërmerren hetime të mëtejshme në terren.
Neni 5, paragrafi 64	Përcakton ruajtjen e trashëgimisë kulturore jomateriale me masa që synojnë ruajtjen afatgjatë të këtyre pasurive kulturore.

dhe neni 31

Tabela 3. Ligjet e miratuara pas ratifikimit të konventave ndërkombëtare nga Republika e Shqipërisë

Emri i konventës	Ratifikuar nga Shqipëria
Ligji nr. 9490, datë 13.03.2006 “Për Ratifikimin e Konventës për Mbrojtjen e Trashëgimisë Kulturore Jomateriale”, Paris 2003	2006
Ligji nr.9806, datë 17.09.2007 Për Ratifikimin e Konventës Europiane “Për Mbrojtjen e Trashëgimisë Arkeologjike”	2007
Ligji nr.10 027, datë 11.12.2008 “Për aderimin e Republikës së Shqipërisë në Konventën për Mbrojtjen e Trashëgimisë Kulturore Nënujore”, Paris 2001.	2008

Burimi: <http://ëëë.kultura.gov.al/al/baza-ligjore>

3.7 Korniza e Shëndetit dhe Sigurisë

Ligji nr. 10237/2010 “Për sigurinë dhe shëndetin në punë” garanton sigurinë dhe mbrojtjen e shëndetit nëpërmjet parandalimit të rreziqeve profesionale, duke eliminuar faktorët që përbëjnë rrezikun dhe aksidentet, informimin, këshillimin, pjesëmarrjen e ekuilibruar, në përputhje me ligjin. Ky ligj zbatohet si në vijim:

- Direktiva e Këshillit Europian 89/391/EEC, datë 12 korrik 1989 “Për futjen e masave për të inkurajuar përmirësimet në sigurinë dhe shëndetin e punëtorëve në punë”;
- Direktiva e Këshillit Europian 94/33 EEC, datë 22 korrik 1994 “Për mbrojtjen e të rinjve në punë”, neni 6; dhe
- Direktiva e Këshillit Evropian 92/85 EEC "Për futjen e masave për të inkurajuar përmirësimin e sigurisë dhe shëndetit në punë të punëtorëve shtatzëna dhe punëtorëve që kanë lindur së fundmi ose janë duke ushqyer me gjii".

Legjislacioni shqiptar për shëndetin dhe sigurinë dhe rëndësia e projektit janë theksuar në tabelën e mëposhtme.

Tabela 4 Legjislacioni për shëndetin dhe sigurinë

Legjislacioni	Vështrim i përgjithshëm
---------------	-------------------------

Legjislacioni	Vështrim i përgjithshëm
Ligji Nr.10237/2010 (18/02/2010)	“Për sigurinë dhe shëndetin në punë” - Ky ligj rregullon kuadrin e shëndetit dhe sigurisë në vendin e punës dhe përcakton rolet e secilës palë që i nënshtrohet ligjit.
Ligji Nr.9863/2008	Inspektorati Sanitar Shtetëror synon të mbrojë punëtorët nga ndikimet e kushteve të pafavorshme të punës, si ekspozimi ndaj substancave toksike, rrezatimi, zhurma e papërshtatshme, vibrimet, mikroklima e pafavorshme, si dhe kontrolli i nivelit të sëmundjeve profesionale dhe aksidenteve si pasojë e kushteve të pafavorshme.
Ligji Nr.9863/2008 (28/01/2008)	“Për ushqimin” specifikon rregullat e sigurisë ushqimore në Shqipëri
Ligji Nr. 10433/2011 (16/06/2011)	“Për inspektimin në Republikën e Shqipërisë”
VKM Nr.562/2013 (3/07/2013)	Vendim i Këshillit të Ministrave për miratimin e rregullores për kërkesat minimale të sigurisë dhe shëndetit në vendin e punës.
VKM Nr.312/2010 (5/5/2010)	“Për sigurinë në ndërtimin e kantierit” përcakton rregullat e sigurisë për veprimtaritë e ndërtimit.
Vendimi nr. 692/2001 (13/12/2001)	“Për masat e veçanta për sigurinë dhe mbrojtjen e shëndetit në punë”
VKM Nr.842/2014 (3.12.2014)	“Për shëndetin dhe sigurinë dhe mbrojtjen e punëmarrësit nga rreziqet e zhurmës në vendet e punës” kërkon që punëdhënësi të vlerësojë nivelet e zhurmës në vendin e punës dhe të sigurojë mbrojtjen e punëtorëve të tij.

3.8 Legjislacioni tjetër përkatës

Rregullore të tjera kombëtare që lidhen me BRUP-in janë paraqitur në Tabelën 6 më poshtë.

Tabela 5. Legjislacioni tjetër përkatës kombëtar

Legjislacioni	Vështrim i përgjithshëm
Ligji Nr.107/2014	"Për planifikimin dhe zhvillimin e territorit" - Ligji synon të integrojë kuadrin legjislativ të planifikimit urban në një ligj të vetëm dhe përfshin konceptin e mbrojtjes së trashëgimisë natyrore dhe kulturore, si dhe të shëndetit dhe sigurisë së komunitetit për planifikimin e territorit.
VKM Nr.408 (13.5.2015 ndryshuar me VKM 231/2017)	Rregullorja për zhvillimin e territorit.
Ligji Nr.8752/2001 (26/03/2001) i ndryshuar disa herë	"Për ngritjen dhe funksionimin e strukturave për administrimin dhe mbrojtjen e tokës", ndryshuar me ligjin nr. 10257/2010 rregullon çështjet e përdorimit të tokës dhe përputhshmërinë e tyre me Planifikimin Rajonal.

3.9 Konventa dhe marrëveshje ndërkombëtare

Shqipëria është nënshkruese e disa konventave dhe marrëveshjeve ndërkombëtare për ruajtjen e biodiversitetit, mbrojtjen e mjedisit dhe zhvillimin e qëndrueshëm. Konventat dhe marrëveshjet kryesore që janë të rëndësishme për projektin janë si më poshtë :

Tabela 6: Konventat dhe marrëveshjet ndërkombëtare të nënshkruara/ratifikuara në Shqipëri

Konventa/Marrëveshja	Vështrim i përgjithshëm	Ratifikuar
Konventa e Aarhus-it për aksesin në informacion, pjesëmarrjen e publikut në vendimmarrje dhe aksesin në drejtësi për çështjet mjedisore (1998)	Konventa përcakton një sërë të drejtash për publikun, në lidhje me mjedisin; duke përfshirë aksesin në informacionin mjedisor; pjesëmarrjen e publikut në vendimmarrjen mjedisore dhe aksesin në drejtësi ^[1] .	26 tetor 2000
Konventa Kuadër e OKB-së për Ndryshimet Klimatike (UNFCCC) (1992) hyri në fuqi në 1994	Kombet e Bashkuara Konventa Kuadër për Ndryshimet Klimatike (UNFCCC) ka qenë vendimtare në adresimin e ndryshimeve klimatike dhe nevojës për një reduktim të emetimeve të gazeve serrë. Objektivi përfundimtar i Konventës është të stabilizojë përqendrimet e gazit serrë (GHG) në	01 dhjetor 1994

**Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project
(BRUP) – P174595**

Konventa/Marrëveshja	Vështrim i përgjithshëm	Ratifikuar
	atmosferë në një nivel që do të parandalonte ndërhyrjet e rrezikshme njerëzore në sistemin klimatik.	
<u>Marrëveshja e Parisit në COP21 në Paris më 12 dhjetor 2015, hyri në fuqi më 4 nëntor 2016</u>	Marrëveshja e Parisit bazohet në Konventën e Ndryshimeve Klimatike për të luftuar ndryshimet klimatike[2] .	21 shtator 2016
Protokolli i Kiotos	Protokolli i Kiotos është një marrëveshje ndërkombëtare e lidhur me Konventën Kuadër të Kombeve të Bashkuara për Ndryshimet Klimatike; nënshkruesit angazhohen për të vendosur objektiva ndërkombëtarisht të detyrueshëm për reduktimin e emetimeve[3] .	01 Prill 2005
Konventa për mbrojtjen dhe përdorimin e rrjedhave ujore ndërkufitare dhe liqeneve ndërkombëtare (1992)	Shmangni ose minimizoni efektet negative në burimet ujore dhe cilësinë e ujit.	5 janar 1994
Konventa mbi Diversitetin Biologjik (CBD) (1992)	Shmangni ose minimizoni efektet negative në habitatet dhe speciet e rëndësishme, vendet e ruajtjes së natyrës të përcaktuara ndërkombëtarisht dhe në mënyrë natyrore; ruajtjen, përdorimin e qëndrueshëm dhe të barabartë të biodiversitetit.	5 prill 1994
Konventa për Mbrojtjen e Florës dhe Faunës së Egër dhe Habiteteve Natyrore në Evropë (Konventa e Bernës) (1976)	Konventa synon të sigurojë ruajtjen e specieve të florës dhe faunës së egër dhe habitateve të tyre. Vëmendje e veçantë i kushtohet specieve të rrezikuara dhe të cenueshme, duke përfshirë speciet migratore të rrezikuara dhe të pambrojtura[4] ; për të shmangur ose minimizuar efektet negative mbi habitatet dhe speciet e rëndësishme, vendet e ruajtjes së natyrës të përcaktuara në nivel ndërkombëtar dhe natyror.	2 mars 1998
Konventa për ruajtjen e llojeve migratore të kafshëve të egra (Konventa e Bonit) (1979)	Shmangni ose minimizoni efektet negative mbi speciet migratore	1 shtator 2001
Marrëveshja për ruajtjen e shpendëve të ujit migratorë afrikano-euroaziatikë (1995)	Marrëveshja për shpendët migratorë të ujit afrikano-euroaziatik (AEËA) mbulon 254 lloje zogjsh të varur ekologjikisht nga ligatinat për të paktën një pjesë të ciklit të tyre vjetor. Të gjitha speciet AEËA kalojnë kufijtë ndërkombëtarë gjatë migrimit të tyre dhe kërkojnë habitat me cilësi të mirë për shumim, si dhe një rrjet vendesh të përshtatshme për të mbështetur udhëtimet e tyre vjetore.[5] . Shmangni ose minimizoni efektet negative mbi speciet e shpendëve shtegtarë të ujit.	1 shtator 2001
Konventa për Tregtinë Ndërkombëtare të	CITES është një marrëveshje	27 qershor

**Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project
(BRUP) – P174595**

Konventa/Marrëveshja	Vështrim i përgjithshëm	Ratifikuar
Llojeve të Rrezikuara të Faunës dhe Florës së Egër (CITES) (1975)	ndërkombëtare ndërmjet qeverive. Qëllimi i tij është të sigurojë që tregtia ndërkombëtare e ekzemplarëve të kafshëve dhe bimëve të egra të mos kërcënojë mbijetesën e tyre[6].	2003
Konventa për Mbrojtjen e Trashëgimisë Kulturore dhe Natyrore Botërore (1989)	Shmangni efektet negative në vendet e Trashëgimisë Kulturore Shqiptare dhe Botërore; minimizimi i efekteve negative në zonat e panjohura dhe jomateriale të trashëgimisë kulturore, asetet materiale dhe infrastrukturën tjetër.	10 korrik 1989
Konventa e ILO 29 Konventa e Punës së Detyrueshme (1930) dhe ILO 105 Konventa për Heqjen e Punës së Detyrueshme (1957))	Saj Objekti dhe qëllimi janë të shtypur përdorimin e detyruar të punës në të gjitha format e saj, pavarësisht nga natyra e të punës ose të sektorit të aktivitetit, në të cilën ai mund të kryhet.	25 qershor 1957 27 shkurt 1997
Konventa 87 e ILO-s Liria e Asociimit dhe Mbrojtja e të Drejtës për Organizim (1948)	Mbron të drejtat e punëtorëve dhe punëdhënësve për t'u bashkuar me organizatat e tyre vet zgjedhjes pa paraprak autorizim.	3 qershor 1957
Konventa e ILO-s 98 E drejta për organizim dhe negociata kolektive	Konventa parashikon që punëtorët të jenë në gjendje të anëtarësohen në sindikata dhe të përfshihen në negociata kolektive.	3 qershor 1957
Konventa 100 e ILO-s Konventa për shpërblim të barabartë (1951)	Çdo anëtar do të, me anë të përvetësujë me të metodave në operacion për përcaktimin e normave të shpërblimit, të nxitur dhe, në mënyrë që deri sa është në përputhje me këto metoda, të sigurojë aplikimit për të gjithë punëtorët e parimit të barabartë shpërblimit për burra dhe gra punëtorë për punë me vlerë të barabartë .	3 qershor 1957

3.10 Kuadri Mjedisor dhe Social i Bankës Botërore

Si kusht për financimin e projektit BRUP nga BB, ARRSH është angazhuar për zbatimin e projektit në përputhje me Kuadrin Mjedisor dhe Social të BB 2018 (ESF). Çështjet që duhen

trajtuar përfshijnë si minimum ligjet dhe politikat mjedisore, shëndetit dhe sigurisë, gjinisë, punës, sociale, tokës dhe trashëgimisë kulturore.

Bazuar në vlerësimin aktual, këto janë standardet ESF të cilat konsiderohen relevante: ESS1, ESS2, ESS3, ESS4, ESS5, ESS6, ESS8 dhe ESS10

- ESS1 – Vlerësimi dhe Menaxhimi i Rreziqeve dhe Ndikimeve Mjedisore dhe Sociale.
- ESS2 – Puna dhe Kushtet e Punës.
- ESS3 – Efikasiteti i burimeve dhe Parandalimi dhe Menaxhimi i Ndotjes
- ESS4 – Shëndeti dhe Siguria në Komunitet.
- ESS5 – Blerja e tokës, Kufizimet në përdorimin e tokës dhe zhvendosja e pavullnetshme
- ESS6 – Ruajtja e Biodiversitetit dhe Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Natyrore të Gjallë.
- ESS8 – Trashëgimia Kulturore.
- ESS10 – Angazhimi i Palëve të Interesit.

ESS1 Vlerësimi dhe Menaxhimi i Rreziqeve dhe Ndikimeve Mjedisore dhe Sociale

Pasqyrë e rëndësisë së Standardit për Projektin:

Projekti mbështet rehabilitimin e urave dhe kanaleve, ndërsa një pjesë më e vogël e financimit do të investohet në përmirësimin/zëvendësimin e konsiderueshëm të urave (me dizajn dhe dimensione të ndryshuara) dhe infrastrukturë të re mbështetëse (për mbrojtjen e urave). Llojet e rehabilitimit të punimeve që mund të financohen do të jenë p.sh. zgjerimi i rrugës/urës për trotualet, zëvendësimi i urës, zëvendësimi i kanalit, heqja e sipërfaqes së rrugës, hidroizolimi i superstrukturës, heqja e sipërfaqes së lirshme të betonit, riprofilimi i betonit strukturor, ndërtimi i parapetet dhe/ose barrierat e trafikut, kullimi i ujërave të shiut.

Ndikimet e mundshme mjedisore do të jenë kryesisht të moderuara, lokale dhe tipike për punët civile (p.sh. gjenerimi i sasive të konsiderueshme të mbeturinave të ndërtimit, sasi më të vogla të mbetjeve të rrezikshme, emetimi i pluhurit dhe zhurmës, OHS dhe rreziqet që lidhen me sigurinë në trafik, cilësia e ujit, etj.). Përmirësimet e rëndësishme të urave me ndryshime në dizajn, ndryshime në nënstrukturë dhe ndërtimi i infrastrukturës së re mbështetëse mund të rezultojnë në rreziqe thelbësore që lidhen me erozionin e tokës, turbullirën e ujit, ndryshimet në shpejtësi, modelet e depozitimit të llumit, etj. Të gjitha ndikimet pritet të adresohen në analizën e duhur të E&S të përshtatshme për rreziqet e projektit dhe të nënprojekteve. Aktivitetet me rrezik të lartë, siç përcaktohen në Direktivën e BB për E&S dhe ESF, nuk do të financohen në kuadër të Projektit, kjo do të përcaktohet në një procedurë të detajuar brenda ESMF. Duke pasur parasysh shkallën dhe shtrirjen gjeografike të projektit,

menaxhimi i performancës së kontraktorit/nëkontraktorit mund të paraqesë një sfidë të rëndësishme (p.sh. në lidhje me menaxhimin e mbetjeve, sigurinë e komunitetit, OHS...) prandaj huamarrësi do të angazhojë inxhinierët monitorues/mbikëqyrës të palëve të treta për të mbështetur zbatimin e punimeve dhe aspektet e menaxhimit të rrezikut mjedisor dhe social të projektit.

Meqenëse lokacionet e sakta dhe qëllimi i punimeve nuk janë përcaktuar ende me siguri, Huamarrësi do të përgatisë një Kuadër të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (ESMF) që do të përcaktojë 1) ndikimet e mundshme në mjedis dhe ndikimet sociale dhe masat e përgjithshme zbutëse; 2) listën e pranueshme të aktiviteteve dhe rishikimin social dhe mjedisor (përfshirë shqyrtimin, vlerësimin, GRM, etj.) procedurën për punimet e propozuara të rehabilitimit dhe (ri)ndërtimit; 3) do të identifikojë nëse një Vlerësim i Ndikimit Mjedisor dhe Social (VNMS) kundrejt Planit të Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) do të kërkohet për një nënprojekt të caktuar; 4) Rregullimet institucionale për zbatimin e kërkesave të ESMF. Draft ESMF do të përgatitet dhe konsultohet publikisht përpara vlerësimit dhe do të finalizohet përpara negociatave të projektit. Në proporcion me rreziqet e nën-projekteve, listat kontrolluese të PMMS do të përgatiten për aktivitetet tipike rehabilituese, përveç PMMS-së për rindërtim, ndërsa VNMS-ja e plotë ose e shkurtuar do të kërkohet për përmirësime/zëvendësime të rëndësishme të urave me ndryshime në dizajn dhe dimensione, si dhe ndërtimi i infrastrukturës së re mbështetëse. CHMP-ja e pavarur, ose ajo që është aneksuar në ESA, do të përgatitet për të gjitha instalimet e mbrojtura si trashëgimi kulturore. Aktivitetet në zonat e mbrojtura nga natyra nuk mund të përjashtohen në këtë pikë, megjithatë, ndikimi i rëndësishëm dhe afatgjatë në biodiversitet nuk ka gjasa, prandaj masat për mbrojtjen e biodiversitetit do të kryhen si pjesë e zbutjes së rregullt mjedisore të nënprojektit. Menaxhimi i ndikimeve mjedisore do të marrë në konsideratë rregulloret përkatëse shqiptare, në veçanti ato që trajtojnë çështjet e menaxhimit të mbetjeve, mbrojtjes së ujit, sigurisë së trafikut dhe OHS, nëpërmjet zbatimit të Udhëzimeve të EBG për Shëndetin dhe Sigurinë Mjedisore (EHSG) dhe Praktikën e Mirë Ndërkombëtare të Industrisë (GIIP).) në këto zona. Këto dispozita do të integrohen në ESA-të përkatëse në përputhje me ESS2 dhe ESS3.

Rreziqet sociale më të mundshme për projektin do të jenë ndërprerjet e mundshme (ESS4) në trafik për shkak të rehabilitimit të urave ose ndërprerje të caktuara për urat që do të duhej të zëvendësoheshin. Një rrezik tjetër sipas këtij standardi do të lidhet me ndërprerjen në nivel komuniteti për sigurinë, veçanërisht për këmbësorët dhe nxënësit e shkollave që përdorin urat e reja. Seksionet sociale të PMMS/VNMS midis rreziqeve të tjera sociale do të adresojnë ndërprerjet dhe do të propozojnë rrugë alternative të përkohshme ose regjime të reja të përkohshme të trafikut. Rreziqe të tjera janë ato që lidhen me (ESS2) kushtet e punës dhe të punës dhe kështu agjencia zbatuese do të përgatisë Procedurat e Menaxhimit të Punës për të menaxhuar punën dhe kushtet e punës për punëtorët e projektit. Rreziqet që lidhen me blerjen e tokës, kufizimet në përdorimin e tokës dhe zhvendosjen e pavullnetshme (ESS5) nuk kanë gjasa duke pasur parasysh që punimet do të kryhen në ura. Ekziston mundësia që në disa raste projekti të përmirësojë lidhjen midis urave dhe rrugëve hyrëse dhe, në këtë situatë, mund të

ketë ndikime të vogla në tokat private ose publike. Kështu, do të përgatitet një Kuadër paraprake e Politikave të Zhvendosjes për të udhëhequr blerjet e mundshme të tokës për nën-projektet përkatëse. Gjatë shqyrtimit social të nën-projekteve (procesi do të përcaktohet në ESMF), do të përcaktohet nëse blerja e tokës do të jetë e nevojshme apo jo. Në rast se nevojitet blerja e tokës për nën-projektin përkatës, atëherë PVZH-të specifike për vendndodhjen do të përgatiten bazuar në Kornizën e Politikave të Zhvendosjes të përgatitur gjatë përgatitjes së projektit (huasë).

Natyra e ndërhyrjeve rehabilituese është e tillë që do të përdoren makineri të rënda dhe kështu do të nevojiten rreth 10 deri në 20 punëtorë për kantier pune për çdo nënprojekt. Në raste të rralla, afërsisht dy deri në tre ura të propozuara nga lista e gjatë, numri i punëtorëve në kantier mund të jetë deri në 50-100. Vendndodhjet e propozuara janë si jashtë ashtu edhe brenda zonave të banuara rurale dhe urbane në të gjithë Shqipërinë. Kështu, rreziku SH/VSM mund të parashikohej dhe në bazë të instrumentit të vlerësimit të vendit ai është i ulët. Megjithatë, projekti do të krijojë një GRM që do të jetë në gjendje të pranojë dhe trajtojë siç duhet ankesat e natyrës SH. Të gjithë kontraktorët si pjesë e detyrimeve kontraktuale do të duhet t'u kërkojnë punonjësve të tyre të nënshkruajnë një kod sjelljeje.

ESS2 Puna dhe Kushtet e Punës

Standardi është i rëndësishëm. Shumica e punimeve do të kryheshin me makineri të rënda, me rreth 10 deri në 20 punëtorë për kantier dhe, në maksimum dy raste, mund të kishte punë intensive me rreth 50-100 punëtorë për kantier. Nuk do të kishte raste të situatave të fluksit të fuqisë punëtore në lokalitete, pasi projekti po angazhon punëtorë vendas. Legjislacioni shqiptar i OHS është i harmonizuar me konventat e ILO-s, ndërkohë që vendi po bën përpjekje të vazhdueshme për të përfruar me kërkesat dhe standardet përkatëse të BE-së. Megjithatë, duke pasur parasysh rreziqet e moderuara deri në të konsiderueshme të OHS (përfshirë punën në lartësi, punën në ujë, punën me makineri të rënda, etj.), përveç rregulloreve kombëtare, ndikimet e OHS do të zbuten nga zbatimi i dispozitave përkatëse në VNMS, siç përcaktohet në ESF, Udhëzimet për Mjedisin, Shëndetin dhe Sigurinë e BB dhe praktikat e mira ndërkombëtare të industrisë. Punëtorët e projektit do të jenë punëtorë të drejtpërdrejtë të projektit dhe punëtorë të kontraktuar. Punëtorët e drejtpërdrejtë të projektit do të jenë punonjës dhe konsulentë të NJZP-së, ndërsa punëtorët e kontraktuar do të punësohen nga kontraktorët dhe nënkontraktorët për të kryer rehabilitimin e urave të përzgjedhura. Drafti i Procedurave të Menaxhimit të Punës (LMP) është përgatitur dhe do të jetë pjesë e paketës së konsultimit përpara Vlerësimit dhe do të adresojë rreziqet e parashikuara, duke përfshirë Mekanizmat e Ankesave për Punëtorët e Projektit, dhe të përcaktojë parime të tjera për punësimin e punëtorëve të projektit, në mënyrë që të gjitha kërkesat të ESS2 janë pasqyruar në mënyrë adekuate në dokumentet e tenderit. LMP do të menaxhojë dhe mbikëqyrë përputhshmërinë e punëve të projektit. GRM e Punëtorëve të Projektit do të jetë e ndarë nga GRM e lidhur me projektin. LMP do të adresojë gjithashtu kushtet dhe kushtet e punës, barazinë e mundësive, shoqatat e punëtorëve dhe zgjidhjen e ankesave. Projekti nuk do të përfshijë punë të detyruar

ose të fëmijëve. LMP do të përfshijë masa të forta për të adresuar rreziqet OHS dhe VSM/SH (ndonëse këto të fundit pritet të jenë të ulëta).

ESS3 Efikasiteti i Burimeve dhe Parandalimi dhe Menaxhimi i Ndotjes

Faza e zbatimit të projektit do të prodhojë një sasi të konsiderueshme mbetjesh ndërtimi nga heqja e asfaltit, punimet në superstrukturë dhe nënstrukturë, heqja e depozitave, punimet tokësore, etj. të konsiderohet si mjeti i fundit. Rrjedhat e mbetjeve, sasitë, procedurat e menaxhimit dhe asgjësimi/përpunimi përfundimtar do të identifikohen në planet e menaxhimit të mbetjeve, të cilat do të jenë pjesë përbërëse e ESA-ve. Të gjitha punët e parashikuara të infrastrukturës (ndërtimi dhe rindërtimi i urës që mund të kërkojnë pastrim dhe punime nënujore, lyerje dhe rehabilitim, punime në nënstrukturë, instalim dhe riparim të kanaleve, etj.) mund të shkaktojnë ndikime në ujë si turbullira, degradim i cilësisë së ujit, etj. si dhe erozioni i tokës, ndryshimet në modelet e depozitimit, etj. Në mënyrë ideale, ndikimet në ujë do të shmangen/minimizohen nëpërmjet projektimit të nënprojektit dhe projektimit të punimeve, ndërsa rreziqet e mbetura trajtohen nga aplikimi i ËBG EHSG dhe GIIP. Çdo vend i nënprojektit me rehabilitimin e urës ose të kanalit do të zhvillojë plane menaxhimi specifike për lokacionin për menaxhimin e mbetjeve, menaxhimin e materialeve të rrezikshme dhe parandalimin e ndotjes si pjesë e PMMS, listës kontrolluese të PMMS ose VNMS.

Në kuadër të këtij projekti nuk pritet konsumim i madh i energjisë dhe ujit. Një sasi e madhe e burimeve minerale (rërë, zhavorr, etj.) mund të përdoret në ndërtim. Ndonëse nuk do të ketë gurore në kantiere dhe marrja e materialeve të tilla shpesh ngre rreziqe të rëndësishme mjedisore dhe/ose sociale, prandaj ESMF do të ofrojë kërkesa specifike për shmangien dhe zbutjen e ndikimeve që lidhen me gërmimet nga shtretërit/brigjet e lumenjve. Si pjesë e përgatitjes së projektit/ESMF do të rishikohet gjithashtu përshtatshmëria dhe efektiviteti/zbatimi i procedurave të licencimit për guroret/furnizuesit në Shqipëri.

ESS4 Shëndeti dhe Siguria në Komunitet

Standardi është i rëndësishëm. Projektet e projektit do të përfshijnë masat e nevojshme për përshtatjen e ndryshimeve klimatike dhe rreziqeve natyrore duke marrë parasysh rreziqet e sigurisë për komunitetin. Ndikimet në shëndetin dhe sigurinë e komunitetit do të trajtohen në VNMS-të dhe ESMP-të specifike për vendndodhjen, në përputhje me udhëzimet e dhëna në KMMS. Zbatimi i projektit do të kërkojë përdorimin e mjeteve të rënda, makinerive, transportin e shpeshtë të njerëzve dhe mallrave, të cilat mund të krijojnë rreziqe për sigurinë rrugore dhe sigurinë e këmbësorëve. Zbutja e ndikimeve të mundshme që rezultojnë do të përcaktohen në Planin e Përgjithshëm të Menaxhimit të Trafikut të ESMF. Planet e Menaxhimit të Trafikut specifik për vendndodhjen (TMP) do të zhvillohen bazuar në PMP-në e Përgjithshme duke e bërë një pjesë integrale të kujdesit të duhur E&S. Meqenëse shumë nga aktivitetet ka të ngjarë të kryhen në zona të populluara, ESMF do të kërkojë që PMMS dhe planet e OHS të kontraktorëve të përfshijnë masa specifike për kufizimin e duhur të aksesit të publikut nga

vendet e punës. Të gjitha aktivitetet e menaxhimit të mbetjeve duhet të përfshijnë gjithashtu praktika adekuate të zbutjes dhe rehabilitimit, sipas rastit. Zbatimi dhe relevanca e standardit për personelin e sigurisë do të përcaktohet gjatë zbatimit. Çështje të tjera të rëndësishme përveç trafikut të lidhur me projektin janë 1) ndërprerja e kalimit mbi urë për shkak të aktiviteteve të rehabilitimit 2) potenciali për VSM/SH, megjithëse ekziston një rrezik i nivelit të ulët për këtë, dhe 3) ndërgjegjësimi i komunitetit dhe siguria përfshirë edhe për fëmijët. Për 1), pasi të përcaktohet nënprojekti, do të zgjidhet ura që do të rehabilitohet; Një pjesë e aktiviteteve përgatitore ndërmjet projekteve konceptuale dhe projekteve përfundimtare do të jetë analiza, konsultimi dhe përzgjedhja e alternativës më optimale për kalimin mbi urë (ose ndryshimin e gjurmës) gjatë punimeve të rehabilitimit. Kjo do të jetë veçanërisht e rëndësishme nëse për urën e përzgjedhur punimet rehabilituese janë të tilla që duhet të ketë një mbyllje të përkohshme të urës. Për 2), për të adresuar çështjet e mundshme të SEA/SH, kontraktorëve do t'u kërkohet të kërkojnë nga punonjësit të nënshkruajnë kodin e sjelljes; projekti do të forcojë gjithashtu GRM-në e lidhur me projektin për të përpunuar në mënyrë konfidenciale dhe të ndjeshme çdo ankesë SEA/SH nga komunitetet që përdorin urën ose zonat afër. Për 3), projekti do të ketë një angazhim të vazhdueshëm të palëve të interesuara për të siguruar ndërgjegjësimin e komunitetit, veçanërisht nga fëmijët që përdorin urën.

ESS5 Blerja e tokës, Kufizimet në përdorimin e tokës dhe zhvendosja e pavullnetshme

Standardi është i rëndësishëm. Ndonëse pjesa më e madhe e punimeve do të kryhen në urat përkatëse, përkatësisht sipërfaqet dhe ndonjëherë edhe themelet, mund të ketë ndërhyrje për përmirësimin e lidhjeve të aksesueshmërisë apo të ndonjë zone përreth. Në rast se ka nevojë për blerje të tokës, agjencia zbatuese do të përgatisë një KPZH e cila do të udhëzojë blerjen e mundshme të tokës, kufizimin e përdorimit të tokës dhe zhvendosjen e pavullnetshme gjatë zbatimit të projektit. KPZH do të mbulojë edhe situata të ndikimeve të mundshme të zhvendosjes së strukturave ilegale. Nëse për një nën-projekt të caktuar, do të ketë nevojë për blerje të tokës, do të përgatiten Plane Veprimi për Zhvendosje specifike për vendndodhjen.

ESS6 Ruajtja e Biodiversitetit dhe Menaxhimi i Qëndrueshëm i Burimeve Natyrore të Gjallë

ESS6 ka të ngjarë të jetë e rëndësishme duke pasur parasysh se do të ketë punë brenda dhe rreth lumenjve, të cilat zakonisht përfshijnë rreziqe të shqetësimit të habitateve natyrore në shtretërit e lumenjve dhe brigjeve të lumenjve, rrjedhje / rritje të sedimentimit që mund të prekë peshqit dhe jovertebrorët ujorë. Prandaj, ESMF duhet të kërkojë studime paraprake bazë, veçanërisht të habitateve dhe specieve ujore për çdo nënprojekt të tillë, në mënyrë që të merren masat e duhura në hartimin dhe zbatimin e projektit për të shmangur dhe minimizuar ndikimet në masën e mundshme. Po kështu, tashmë mund të vërehet se ndërkohë që disa aktivitete mund të zhvillohen në zonat e mbrojtura, prandaj çdo nënprojekt i vendosur në ose pranë një zone të mbrojtur ose habitatit natyror të ndjeshëm do të kërkojë përgatitjen e një Plani të Menaxhimit të Biodiversitetit. Në varësi të vendndodhjes së zonës së urës, implikimeve të vogla në mbulesën ekzistuese të vegjetacionit (i kufizuar në vendndodhjet e mbështetësve të urës) duhet t'i kushtohet vëmendje e duhur nga perspektiva mjedisore natyrore. ESMF do të

integrojë dispozitat e këtij standardi në zhvillimin e kujdesit të duhur për vendndodhjen specifike për të trajtuar rreziqe të veçanta për biodiversitetin, habitatet dhe speciet. Restaurimi i faqes do të jetë gjithashtu shumë i rëndësishëm. Të gjitha zonat dhe objektet e ndërtimit dhe çdo zonë tjetër e përdorur/ndikuar për shkak të operacioneve të projektit do të lihen të pastra dhe të rregullta, sipas planit të restaurimit të kantierit të kërkuar nga ESMP specifike për vendndodhjen.

ESS7 Popujt indigjenë/Komunitetet lokale tradicionale të nënshërbyera Historikisht të Afrikës Sub-Sahariane

Standardi nuk është relevant. Nuk ka Popuj Indigjenë, siç përcaktohet nga ESS 7, në Shqipëri.

ESS8 Trashëgimia Kulturore

Rëndësia e këtij ESS do të vlerësohet më tej gjatë përgatitjes së Projektit si pjesë e procesit të ESA. Në çdo rast, ESMF dhe VNMS/PMMS specifike për vendndodhjen do të përfshijnë dispozita paraprake për gjetjet e rastësishme.

ESS9 Ndërmjetësuesit financiarë

Standardi nuk është relevant. Nuk do të përdoret asnjë financim ndërmjetësues.

ESS10 Angazhimi i palëve të interesuara dhe zbulimi i informacionit

SEP do të përgatitet nga agjencia zbatuese, në përpjesëtim me natyrën dhe shkallën e Projektit dhe rreziqet dhe ndikimet e tij të mundshme. Ai do të përshkruajë palët e ndryshme të interesuara dhe të prekura, por edhe ata që janë të cenusshëm. SEP do të sigurojë një kornizë strategjike për angazhimin e palëve të ndryshme të interesit për secilën urë të veçantë dhe do të propozojë plane konkrete veprimi për angazhimin e palëve të interesuara në aktivitetet e projektit. Për çdo kategori të palëve të interesuara, do të zhvillohet një metodë e përshtatshme angazhimi. Çështjet e rëndësishme që do të komunikohen dhe për të cilat kërkohet koment do të jenë: (i) informimi i publikut të gjerë për punimet, kohën, parashikimet për punimet e rehabilitimit për secilën urë; (ii) angazhimi me palët e interesuara, nga projektimi i konceptit deri tek projektet teknike përfundimtare, në analizën dhe përzgjedhjen e alternativave për përdorim të përkohshëm të urës (ose rrugëve të tjera) gjatë rehabilitimit të secilës urë. Palët e interesuara më të rëndësishme në projekt janë përdoruesit (pasagjerët) e veçantë të secilës urë. Përdoruesit do të analizohen, sipas përdoruesve të makinave dhe transportit publik. Palët e tjera të interesuara do të ishin institucionet përgjegjëse për mirëmbajtjen (në varësi të madhësisë së urës, institucione të ndryshme do të ishin përgjegjëse për mirëmbajtjen e urës). SEP gjithashtu do t'i kushtojë vëmendje të veçantë ndërgjegjësimit të nivelit të

komunitetit për trafikun dhe sigurinë, duke përfshirë nxënësit që përdorin urat për të ecur në shkollë.

- **Udhëzimet EHS të Grupit të Bankës Botërore**

Udhëzimet për Mjedisin, Shëndetin dhe Sigurinë (EHS) janë dokumente referencë teknike me shembuj të përgjithshëm dhe specifike të industrisë të Praktikës së Mirë Ndërkombëtare të Industrisë (GIIP). Kur një ose më shumë anëtarë të Grupit të Bankës Botërore përfshihen në një projekt, këto Udhëzime EHS zbatohen siç kërkohet nga politikat dhe standardet e tyre përkatëse. Këto Udhëzime të Përgjithshme EHS janë krijuar për t'u përdorur së bashku me Udhëzimet përkatëse EHS të Sektorit të Industrisë, të cilat ofrojnë udhëzime për përdoruesit mbi çështjet EHS në sektorë të veçantë të industrisë. Për projekte komplekse, mund të jetë i nevojshëm përdorimi i udhëzimeve të shumta të sektorit të industrisë.

4. Informacioni bazë mjedisor dhe social

4.1. Vendndodhja e nënprojektit

Bashkia dhe njësitë administrative aktuale janë formuar në vitin 2015 sipas reformës së qeverisjes vendore (Ligji 115/2014 “Për Ndarjen Territoriale dhe Administrative të Njësive të Qeverisjes Vendore në Republikën e Shqipërisë”). Nënprojekti ndodhet nën kufijtë administrativë të Njesisë Administrative Ndroq, dhe pjesë e Bashkisë së Tiranës. Ura është pjesë e rrugës S56.

Qyteti i Tiranës lidhet me pjesën jugore të vendit me dy drejtime që takohen në një pikë, në vendin e quajtur Plepa. Këto dy drejtime quhen “Rruga e Durrësit”, që aktualisht është autostrada Tiranë – Vorë – Durrës – Plepa, dhe “Rruga e Kavajës”, që është aksi Tiranë – Ndroq – Plepa. “Tiranë – Ndroq – Plepa” është një rrugë që ka pasur një trafik të lartë pasi i shërben një zone banimi me densitet të lartë dhe është një nga lidhjet aktuale të Tiranës me jugun dhe juglindjen e Shqipërisë. Si pasojë e dëmtimit të rrugës, aktualisht ka rënie të trafikut.

Figura 9: Harta që ilustron rrugën “ Tiranë-Ndroq-Plepa ”

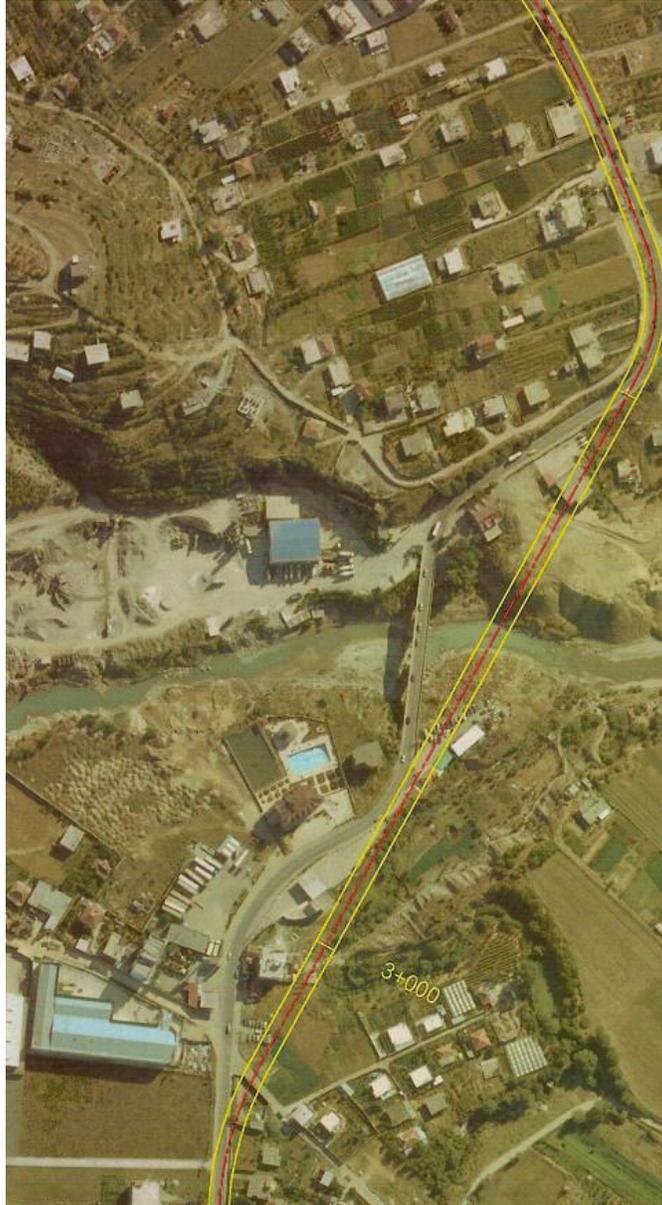

Figura 10: Harta që ilustron Km 2 + 800 - km. 3 + 400, Ura e Beshirit mbi lumin Erzen

4.2 Popullsia

Popullsia e njësisë administrative Ndroq përfshin popullsinë e fshatrave të saj si: Ndroq , Zbarqe , Kërçukje , Zhurje , Lagje e re, Pinet , Sauqet , Çalabërzeze , Shesh , Greblesh , Mënik .

Sipas Drejtorisë së Përgjithshme të Gjendjes Civile, gjatë vitit 2019, Njësia Administrative. Ndroqi me një sipërfaqe prej 63.3 km² ka një popullsi prej 9788 banorë.

- Dendësia e popullsisë 155 banorë / km²
- Mosha mesatare 35 vjeç
- 21.10% e popullsisë së re (0-14 vjeç)
- 68.30% e popullsisë janë në moshë pune (15-64 vjeç)
- 10.50% e popullsisë së moshuar (65+ vjeç)

4.3 Konsideratat e Trashëgimisë Kulturore

Mendohet se Ndroqi ka ekzistuar si vendbanim që nga periudha romake. Megjithatë, përmendet për herë të parë si fshat i Andronikës , me 23 shtëpi në regjistrin turk të sanxhakut të Shqipërisë, hartuar në vitet 1431-1432.

Ka dy hipoteza për emrin e fshatit Ndroq :

- E ka origjinën nga fjala “ndër rrënjë”- “nën rrënjë” ose rrëzë malit sepse fshati ndodhet në fund të kodrës së kalasë së Ndroqit .
- Megjithatë, emri i saj ka një kujtim të mëparshëm nga fjala greke “ andros ”, njeri; prej andej “Andronicus” si emër i përveçëm, Andronikus si emër i perandorit.

Më vonë, të dy emrat pësuan shndërrime fonetike deri në formimin e fjalës së sotme “ Ndroq ”. Mbiemri

“ Ndroqi ” gjatë gjithë shekullit XX i ka atribuar rajonit individualitete që kanë merituar dhe meritojnë nder.

4.4 Infrastruktura

Gjurmimi i rrugës, Tiranë - Ndroq - Plepa , ndodhet në Ultësirën Perëndimore të Shqipërisë dhe pikërisht në rrethin e Tiranës dhe Durrësit. Fillimi i gjurmimit të rrugës është në dalje të Kombinatit të Tiranës, kalon pranë fshatit Vaqar , tek Ura e Beshirit , pranë fshatit Peze . Helmes , përmes vendbanimit Ndroq , kalon në Romanat , në kryqëzimin e rrugëve të Pjebes , ngjitet në kodrat e Arapajt , pranë fshatit Shkallnur dhe në fund kalon linjën hekurudhore në Plepa (Durrës). Gjatë zhvillimit të saj, gjurma rrugore ndërpret lumin Erzen në Urën e Beshirit , përronin e Pezës , përrrenjtë dhe përrrenjtë e tjerë, gjithashtu ndërpret kanalet kulluese dhe vaditëse të zonës përkatëse.

4.5 Klima

Temperatura mesatare në Ndroq : Sezoni i nxehtë zgjat 3,0 muaj, nga data 14 qershor deri më 12 shtator, me temperaturë mesatare ditore të lartë mbi 27°C. Muaji më i nxehtë i vitit në Ndroq është korriku, me një mesatare maksimale prej 30°C dhe më të ulët 17°C. Sezoni i freskët zgjat 3,9 muaj, nga 23 nëntori deri më 19 mars, me një temperaturë mesatare ditore të lartë nën 15°C. Muaji më i ftohtë i vitit në Ndroq është janari, me një mesatare të ulët prej 1.5°C.

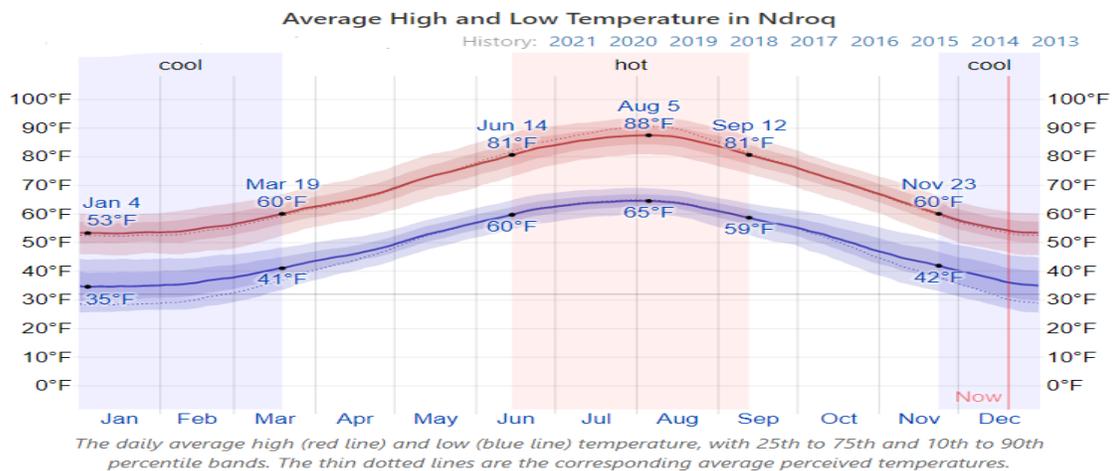

Figura 11: Klima në Ndroq (Burimi: Ndroq Klima, Moti Sipas muajit, Temperatura mesatare (Shqipëri) -

Shkëndija e motit)

Reshjet

Një ditë e lagësht është ajo me të paktën 1 mm reshje të lëngshme ose ekuivalente me lëngje. Mundësia e ditëve me lagështi në Ndroq ndryshon gjatë gjithë vitit.

Sezoni më i lagësht zgjat 7.6 muaj, nga 18 shtatori deri më 4 maj, me një shans më të madh se 23% që një ditë e caktuar të jetë një ditë me lagështi. Muaji me ditët më të lagështa në Ndroq është dhjetori, me një mesatare prej 10.5 ditësh me të paktën 1 mm reshje.

Sezoni më i thatë zgjat 4,4 muaj, nga 4 maji deri më 18 shtator. Muaji me më pak ditë me lagështi në Ndroq është korriku, me një mesatare prej 3,0 ditësh me të paktën 1 mm reshje.

Ndër ditët me lagështi, ne dallojmë ato që përjetojnë shi vetëm, borë vetëm ose një përzierje e të dyjave. Muaji me më së shumti ditë reshje vetëm në Ndroq është nëntori, mesatarisht 10.1 ditë. Bazuar në këtë kategorizim, forma më e zakonshme e reshjeve gjatë gjithë vitit është vetëm shiu, me një probabilitet maksimal prej 37% më 5 dhjetor.

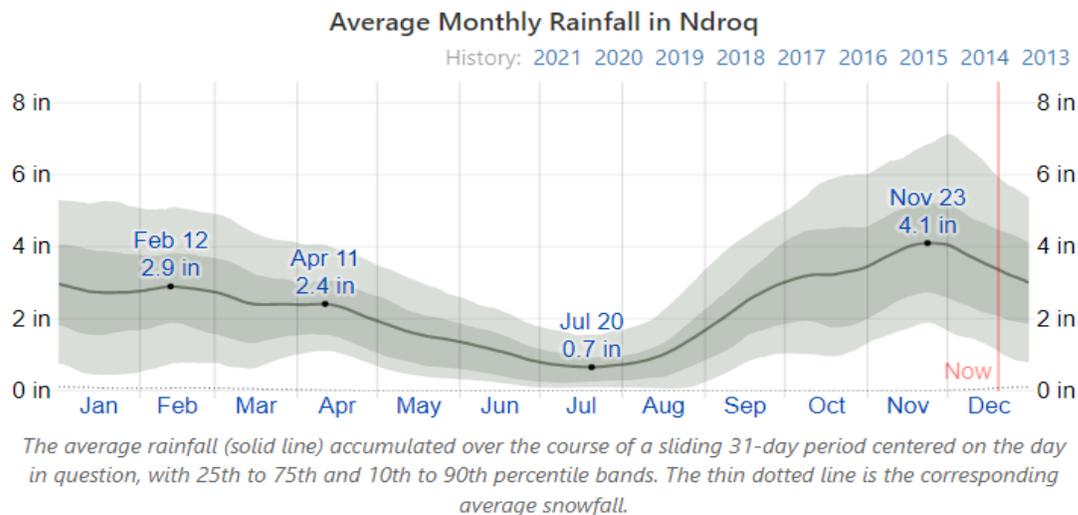

Figura 12: Reshjet mesatare Ndroq (Burimi: Klima e Ndroqit , Moti sipas muajit, Temperatura mesatare (Shqipëri) - Shkëndija e motit)

4.6 Pasqyra gjeologjike e zonës së Ndroqit

Modeli gjeologjik është i një rëndësie të veçantë nga pikëpamja hidrologjike , sepse shkakton grumbullimin e ujërave të ëmbla nëntokësore, të cilat shërbejnë si burim ushqimor për lumenjtë në periudha të ndryshme të vitit. Erzeni e ka zanafillën në zonën ku Mirdita takohet me Krastenin dhe pjesërisht në depozitimet përfundimtare. Në zonën ujëmbledhëse të Erzenit , në veri të Krabës , ka depozitime gëlqerore të Kretakut dhe pjesërisht rërë-argjilore Tortoniane në rrjedhën e poshtme. Pranë Ndroqit , në fund ku ka depozitime kuaternare gjenden edhe argjila rërë-karbonate neogjene.

Figura 12: Harta gjeologjike e pellgut të lumit Erzen

4.7 Hidrogeologji

Nga pikëpamja hidrogeologjike, pellgu ujq grumbullues i lumit Erzen karakterizohet nga ndryshime të ndjeshme, që vijnë si pasojë e kapaciteteve të ndryshme ujore të formacioneve (bazuar në litologjinë e tyre), si dhe kushteve komplekse tektonike të lidhura me të ndryshme hidromekanike dhe hidrodinamike e akuifereve. Ujëmbajtësit shtrihen në gjashtë zona hidrogeologjike, karakteristikat e të cilave janë identifikuar në bazë të literaturës teknike ekzistuese:

- Zona e malit të Gropës përbëhet nga gëlqerorë triasik në të cilët gjenden burime të mëdha me cilësi të mirë uji.
- Zona e Krastës , përbëhet kryesisht nga formacione flishore, shumë të varfëra në ujëra nëntokësore, me pak burime të rëndësishme nga disa formacione gëlqerore.
- Zona e Dajtit përbëhet kryesisht nga dolomite kretake dhe shtresa gëlqerore të Paleocenit, nga ku burojnë sasi të konsiderueshme uji.
- Zona e Tiranës përfaqëson një pellg të madh malor artezian, ku janë tre sisteme ujore nën tokë: Kretako-Paleocen, që kanë të bëjnë me struktura të thella që përmbajnë vlera të larta të mineralizimit të ujërave nëntokësore; Tortonian, i përbërë kryesisht nga shtresa ranore e shtresave të ndërthurura me argjilore dhe për, bartin sasi të vogla të ujërave nëntokësore me parametra të ndryshueshëm të përbërësve kimikë; Kuaternari i përbërë kryesisht nga shtresa zhavorri ose zhavorri-argjilore të shtrira në plan, përgjithësisht me sasi të konsiderueshme ujërash nëntokësorë të cilësisë së mirë.
- Zona e Erzenit , përfaqëson gjithashtu një pellg artezian që përbëhet përgjithësisht nga ujëra të një cilësie të dobët dhe të ndryshueshme, kryesisht në formacionet konglomerate ranore të Pliocenit në depozitimet zhavorre kuaternare.

Figura 13: Harta hidrogjeologjike e pellgut të lumit Erzen

4.8 E rrezikshme sizmike

Shqipëria karakterizohet nga sizmiciteti i cekët i kores. Regjimi i ndryshëm tektonik i sotëm në Shqipërinë lindore dhe perëndimore kërkon përdorimin e marrëdhënieve të veçanta lëvizjeje të forta. Rajoni zgjerues, në të cilin gjenerohen tërmetet normale të thyerjes, ndodhet në Shqipërinë lindore. Rajoni i shtypjes, në të cilin krijohen kryesisht thyerje të thyera dhe tërmete shumë të rralla të thyerjes me rrëshqitje, ndodhet në pjesën perëndimore të tij.

Nga pikëpamja gjeologjike, qyteti i Tiranës është pjesë e Sinklinalit të Tiranës. [Aliaj,1988]. Historia e tërmeteve në zonën e Tiranës: 1617 i shkallës $I_0=8$ Rihter (MSK-64) në Krujë , më 1852 i shkallës $I_0=8$ Rihter (MSK64) në Kepin e Rodonit, më 1860 i shkallës $I_0=8$ Rihter (MSK-64) në **Urën e Beshirit, më 1934 e $M_s = 5.6$ në Ndroq , më 19.8.1970 e $M_s = 5.5$ dhe $I_0=7$ Rihter shkallë (MSK-64) në Zonën e Vrapit , në 16.9.1975 e $M_s = 5.3$ në Cape. , 22.11.1985 e $M_s = 5.5$ në Gjirin e Drinit dhe më 9.1.1988 e $M_s = 5.4$ në Tiranë. Kështu, Rajoni i Tiranës është prekur nga tërmete historike të shkallës $I_0 = 8$ Rihter (MSK-64) dhe gjatë shekullit të kaluar nga tërmete me magnitudë $M = 5.3 - 5.6$ [Aliaj , 1997]. Nga pikëpamja sizmotektonike, rajoni i Tiranës mund të goditet në të ardhmen nga tërmete me magnitudë $M_{max} = 5.5 - 5.9$ [Aliaj , 1997], ndërsa sipas hartës së tërmeteve potenciale maksimale, qyteti i Tiranës përfshihet në zonën $M_{max} = 5.8 - 6.4$. ose $M_{max} = 6,1\pm 0,3$ [Koyiu , 1986].**

4.9 Biodiversiteti dhe Habitatet Natyrore

Biodiversiteti është një komponent shumë i rëndësishëm i burimeve natyrore të një vendi, zone ose rajoni. Origjina e këtij diversiteti qëndron në pozicionin gjeografik, faktorët gjeologjikë, pedologjikë, hidrologjikë, reliev dhe klimatikë.

Pozicioni gjeografik, ndërtimi gjeologjik, kushtet klimatike, burimet ujore dhe toka në territoret e Ndroqit kanë krijuar habitate të përshtatshme për botën e gjallë bimore dhe shtazore.

4.10 Zonat e mbrojtura

Nuk ka zona të mbrojtura në gjurmën e nënprojektit ose në afërsi të tij.

4.11 Flora dhe Fauna

Zona e projektit ka një shumëllojshmëri habitatesh të florës dhe faunës. Bimësia natyrore mbizotëruese janë shkurret mesdhetare, të njohura si formacione makie (Maquis) ku vihet re prania tipike e shqipës (Erica arborea), (Arbutus unedo), (Pistacia lentiscus), (Genista sp.), Juniper sp.). Si dhe në lartësitë më të larta kodrinore vihet re prania e formacioneve të lisit (Fraxinus sp.) me mbizotërim të Quercus cerris. Shelgu (Salix.) haset përgjatë përrenjve dhe rrjedhave ujore. Gjithashtu, në zonë vihet re prania e ullinjve të egër dhe të kultivuar (Olea oleaster dhe Olea europea).

Më poshtë janë renditur disa nga erëzat e faunës që lidhen me zonën e projektit.

GJITARËT: Lutra lutra (vidëz e zakonshme) Plecotus auritus (me hundë të gjatë) Nyctalus noctula (bufi i natës)

zogjtë: Hipolais olivetorum (harengë ulliri) Sylvia nisoria (çafke)

Zvarranikët: Emys orbicularis (breshka kënetore) Mauremys caspica (breshka e kënetës) Testudo hermannii (breshka e tokës mesdhetare) Natrix tessellata (gjarpër) Lacerta trilineata (hardhuca jeshile me tre vijë) Lacerta viridis (hardhuca jeshile) Podarcis taurica (hardhuca)

AMFIBIUS: Rana lessonae (bretkosa të vogla uji) Hyla arborea (zhaba i pemës) Triturus cristatus (salamander) Bufo viridis (zhaba jeshil).

4.12 Cilësia e ajrit

Zona e projektit ndodhet pranë qytetit, e cila është e ndikuar nga trafiku, duke shkaktuar një rritje të ndotjes së ajrit brenda zonës së projektit, veçanërisht në periudhën pranverë-vjeshtë. Burimet e ndotjes së ajrit në Ndroq përfshijnë gazrat serë të çliruara nga motorët e automjeteve, pak njësi të përpunimit të benzinës jashtë qytetit që çlirojnë substanca organike të avullueshme, pluhur dhe grimca të pezulluara nga automjetet dhe punimet inxhinierike.

Ka një rritje të emetimeve të automjeteve (konsumi i karburanteve) për shkak të rritjes së numrit të automjeteve dhe numrit të madh të automjeteve të vjetra të përdorura.

4.13 Mbetjet

Të urbane humbje çështje së bashku të segment dhe aty pranë, bie nën të juridiksionit e të Bashkia e Tiranë dhe njësi administrative Ndroq .

Aktualisht, menaxhimi i mbetjeve përgjatë segmentit nga Bashkia përbëhet nga periodikë vjelja lart humbje nga ekzistuese kazanët. gjatë faqe vizita, të situatë e urbane humbje ishte jo gjetur te të jetë

problematike.

Më parë te filloni e punon, të kontraktor duhet pastër lart të ekzistuese udhë së bashku të segment nga urbane dhe vendase humbje.

5. Analiza e Ndikimeve të Mundshme Mjedisore

Ky seksion paraqet ndikimet e parashikuara mjedisore dhe sociale të nënprojektit të propozuar dhe gjithashtu ofron masa të përgjithshme zbutëse për të minimizuar nëse jo eliminuar ndikimet potencialisht negative, në mënyrë që të sigurohet që ndërhyrjet sipas projektit të propozuar të mos shkaktojnë ndikime mjedisore dhe/ose sociale përtej nivel të pranueshëm.

Ndikimet pozitive të projektit

Ndikimet e përgjithshme mjedisore priten të jenë pozitive, pasi aktivitetet e projektit do të ndihmojnë në përbalimin e rreziqeve të rreziqeve të ardhshme, do të rrisin sigurinë dhe qëndrueshmërinë e urës Beshiri ndaj ndryshimeve klimatike dhe ngjarjeve të rrezikut gjeologjik në të ardhmen dhe për të rritur përfitimet sociale dhe ekonomike përmes përmirësimit dhe më shumë. infrastrukturë elastike.

Ndikimet e parashikuara të projektit

Ky PMMS është përgatitur për të zbutur ndikimet e mundshme mjedisore dhe sociale për shkak të nënprojektit “Ura e Beshirit në Rrugën Tirane-Ndroq Plepa (PK 3+233)”, gjatë fazës së ekzekutimit. Më poshtë janë ndikimet e mundshme mjedisore dhe sociale të aktiviteteve të propozuara të projektit:

0. Rreziqet dhe efektet e tokës

Ndikimet e mëposhtme në cilësinë e tokës janë parashikuar për shkak të ndërhyrjeve të propozuara të projektit:

- Gërmimi i operacioneve të tokës/prerjes, pastrimi i vegetacionit dhe aktivitetet e nivelimit të tokës mund të destabilizojnë sipërfaqen e tokës përreth.
- Materialet e pashpenzuara dhe mbeturinat e prodhuara nga materialet e konsumuara, nëse lihen të tilla dhe lejohen të përzihen me dheun poshtë, mund të degradojnë cilësinë e dherave pranuese.
- Rrjedhjet e vajrave, lubrifikantëve, kimikateve dhe substancave të tjera të ngjashme nga vendet e tyre të depozitimit dhe nga motorët e gjeneratorëve, makinerive, pajisjeve dhe automjeteve mund të prishin tokat pritëse dhe mund të dëmtojnë aftësinë e tokave të prishura për të mbështetur rritjen e bimësisë dhe bimëve.

Zbutjet

- Gërmimet duhet të mbahen të kufizuara sipas vizatimeve inxhinierike të miratuara dhe shtresa e sipërme pjellore e dheut duhet të ndahet dhe të rimbushet pas përfundimit të detyrave.
- Të gjitha plaçkat do të hidhen në vendin e caktuar dhe vendi do të rikthehet në kushtet e tij origjinale.
- Shmangni përdorimin e makinerive të rënda në tokë të lagësht për të parandaluar dëmtimin e strukturës së tokës.
- Vajrat, lubrifikantët, kimikatet dhe materialet e tjera të rrezikshme të listuara duhet të ruhen në mënyrë të sigurt në vendet, mbylljet ose depot e tyre të caktuara, të cilat duhet të jenë të sigurta nga

**Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project
(BRUP) – P174595**

- Ofroni shërbime OHS (ndihma e parë, stacion për larjen e syve)
- Procedura e shkruar emergjente për vendndodhjen në distancë
- Siguroni trajnime bazë për OHS për punëtorët
- Përdorimi i PPE-ve nga punëtorët duhet të sigurohet nga kontraktorët.
- Njoftimi publik në kohë për punët e planifikuara ndërtimore.

Rreziket nga zjarret

- Zjarret mund të vijnë nga zjarre dhe burime ose aktivitete të tjera dhe kjo mund të çojë në rreziqe serioze për shëndetin dhe sigurinë.

Zbutjet:

Vendosni një plan të përbashkët të sigurimit të zjarrit dhe të shërbimeve të shpejta të ndihmës.

Vendosni procedurë të shpejta të reagimit të zjarrit dhe të shërbimeve të shpejta të ndihmës.

Kontraktorët duhet të përfillojnë një plan të përbashkët të reagimit të zjarrit dhe të shërbimeve të shpejta të ndihmës.

ndjekur udhëzimet e BB EHS

Rreziket nga trafiku

- Ndërprerje e trafikut gjatë aktivitetit të ndërtimit

Zbutjet

- Ndiqui udhëzimet e WB EHS

- Plani i menaxhimit të trafikut duhet të sigurohet nga konsulenca

Rreziket nga klimë

- Ndryshimi i motit dhe klimës
- Rrezik nga përmytjet
- Rreziku Sizmik
- Rrezik nga rrëshqitja e dheut

Zbutjet:

- Njësia e Zbatimit të Projektit duhet të zhvillojë një plan gatishmërie dhe reagimi ndaj emergjencave (EPRP) duke ndjekur Udhëzuesin EHS të BB-së. EPRP duhet të përmbajë të paktën informacionin e specifikuar në Udhëzuesin EHS të BB-së.

- Duhet të merren masa për menaxhimin e fatkeqësive për zonat e rrezikuara nga fatkeqësitë, të identifikuar masa për rrezikun nga përmytjet

Rreziket nga zhvendosja e tokës

- Ndërhyrjet e nënprojekteve kërkojnë tokë që rezultojnë në shqetësime sociale, humbje të mjeteve të jetesës.

Zbutjet

- Çështjet e marrjes së tokës dhe zhvendosjes duhet të trajtohen në përputhje me rregulloret kombëtare dhe ESS 5 të BB-së për – Blerja e tokës, Kufizimet në përdorimin e tokës dhe zhvendosja e pavullnetshme

- Riprojektimi i projektit aty ku është e mundur për të minimizuar blerjen e tokës.

- Konsultohuni me pronarët/përdoruesit/komunitetet e prekura të pronave dhe kërkon pëlqimin e

tyre në fillim të procesit të zhvillimit të projektit

- Lejoni personat e prekur të shpëtojnë pronat e tyre (duke përfshirë të korrat) përpara se të mobilizohen në vend për të filluar punën
- Të sigurohet se kompensimi i drejtë dhe adekuat u paguhet të gjithë personave të prekur përpara fillimit të aktiviteteve të ndërtimit sipas dispozitave të KPZH-së
- Merrni lejet e nevojshme zhvillimore nga Kuvendet përkatëse para fillimit të punës

• Ndikimet indirekte

- Projekti mund të ketë disa ndikime indirekte në tiparet e ndjeshme mjedisore dhe sociale të zonës së projektit.

Zbutjet

- Për shkak të vendndodhjes së aktivitetit të projektit afër trupit ujqor të përrrenjve të Erzenit, duhet të hartohet një plan menaxhimi për të mbrojtur nga shiu.

Zbatimi i nënprojektit “Ura e Beshirit”, është jo pritët për shkak domethënëse mjedisore ndikimet dhe ato se janë gjasa të ndodhin duhet të jetë lehtë zbutur përmes praktikave të mira të ndërtimit dhe masat adekuate zbutëse mjedisore, të as përshkruara në Menaxhimin Mjedisor dhe Social Planifikoni më poshtë.

Ndikimet mjedisore që lidhen me këtë projekt janë paraqitur gjatë fazës së ndërtimit si mirë si të operacionale faza.

5.1 Faza e ndërtimit :

Veprimtaritë e projektit: Punimet rehabilituese do të jenë zgjerimi i rrugës/urës për trotualet, ndërrimi i urës, zëvendësimi i kanalit, heqja e sipërfaqes së rrugës, hidroizolimi i superstrukturës, heqja e sipërfaqes së lirshme të betonit, riprofilimi i betonit strukturor, ndërtimi i parapetit. dhe/ose pengesat e trafikut, kullimi i ujërave të shiut etj.

Cilësia e ajrit dhe gjenerimi i zhurmës

Ndërtimi aktivitetet duke përfshirë të përgjithshme ndërtimi dhe transporti të dhe nga të faqe mund shkaktojnë pluhuri emetimet, përkohësisht duke reduktuar ajri cilësisë në të zonë gjatë të ndërtimi punon.

Zhurma gjatë ndërtimi do të jetë shkaktuar si a rezultat e ngarkim dhe shkarkimin e automjeteve dhe material transporti. Gjatë ndërtimit pritët të përdoren makineri të rënda për gjurmimin, hapjen e kanalet për instalimi e kullimi tubacionet.

Gjeologjia dhe tokat

Ndërhyrjet e ndërtimit të urës nuk parashikojnë lëvizje të konsiderueshme të tokës, duke kufizuar kështu potencialin për rreziqe të mundshme erozion në objektin dhe aktivitetet që do të vendosen në zonë.

- Efektet në tokë
- Punimet tokësore nuk do të kenë efekt të dukshëm, duke modifikuar vetëm një pjesë të vogël të sitit aktual.
- Efektet në përdorimin e tokës dhe aktivitetet antropike

Punimet e nevojshme për realizimin e objektit nuk mbartin asnjë modifikim të destinacionit të përdorimit të tokës dhe organizimit të sipërfaqes. E gjithë puna do të kryhet me kujdesin e duhur dhe në rast se do të zbulohen elementë arkeologjikë do të njoftohen autoritetet përkatëse .

Gjenerimi i mbetjeve të ndërtimit

Gjatë zbatimit të punimeve një caktuar do të krijohet sasia e mbeturinave. Mbetjet do të krijohen gjatë punimeve për pastrimin e kantierit, heqjen e inerte Materiale, i poshtë, dhe konkrete. Të të përdorura asfalt do të jetë dorëzuar gjatë të Bashkia Tiranë/Njësia Administrative Ndroq , e cila është përfutuesi përfundimtar i këtij segmenti të propozuar. Bashkia do të riciklojë dhe ripërdorim atë për i vogël fshati rrugët rehabilitimi.

Kjo humbje do kanë a negativ vizuale ndikim nëse jo të menaxhuara ose disponuar e siç duhet në a faqe caktuarnga të bashkia e Tiranë.

Hidrologjia, ujërat sipërfaqësore dhe nëntokësore

Aktivitetet e përfshira në këtë projekt mund të dëmtojnë dhe ndotin rrjedhat e ujit që mbyllin urën ose burimet e rëndësishme ujore në zonat e projektit. Burimet e ndotjes së ujërave sipërfaqësore përfshijnë

- rrjedhjet nga kantieret e ndërtimit me ngarkesa të rënda sedimentesh, derdhje të karburanteve, kimikateve dhe lubrifikantëve dhe ujërave të zeza të ndërtimit.
- Megjithatë, ndikimi do të jetë i përkohshëm dhe i kufizuar në kohëzgjatjen e ndërtimit dhe rehabilitimit.

Habitati dhe biodiversiteti

Nuk priten efekte specifike pozitive apo negative në vegetacion.

Zona nuk paraqet tipare të tilla që të mund të përbëjë një vend ku fauna të gjejë kushte ideale për jetë dhe riprodhim. Kjo është kryesisht për shkak të shtrirjes dhe aktiviteteve antropike. Prania e rastësishme e kafshëve të egra (kryesisht insekteve, zvarranikëve ose brejtësve) nuk konsiderohet e rëndësishme për sa i përket efekteve pasi zona është një habitat i panatyrshëm për jetën e tyre.

5.2 Faza e funksionimit:

gjatë të operacion faza, e mitur mjedisore ndikimet janë parashikuar.

Të gjitha ndikimet e parashikuara të ndodhin gjatë fazës së funksionimit janë të detajuara në Mjedisore dhe Sociale Plani i Menaxhimit. Ndikimi do të konsistojë kryesisht në shqetësimin e zhurmës për popullatën lokale dhe punëtorët shkaktuar nga e rregullt dhe planifikuar mirëmbajtjen punon në të rrugë.

6. Përmbledhje e masave zbutëse të rekomanduara për “Urën e Beshirit”

Në shtesë të të ndikimet identifikuar në të ESMP tabela dhe të detajuara përkatëse zbutjen masat, më poshtë janë theksuar masat zbutëse që konsiderohen më të rëndësishme për shkak të specifikat e kjo projekti, bazuar në të të detajuara dizajni

6.2 Mbetjet (riciklimi dhe asgjësimi)

- ✓ Emërtimi e të përkohshme faqe për ndërtimi humbje ose marrëveshjet për transporti

- nevojë të sigurohet dhe të vendoset përpara se të fillojnë punimet pasi kjo do të ketë ndikim në komunitetet përreth të rrugë dhe të lokal transporti modaliteti;
- ✓ Më parë te filloni e punon, të gjitha urbane dhe vendase humbje së bashku të segment, duke përfshirë shpatet, duhet të jetë pastruar lart nga të kontraktor.

6.3 Mundësia për të gjetur objekte me interes kulturor dhe historik

- ✓ Sipas ligjit shqiptar, në rast të gjetjeve të rastësishme gjatë gërmimit dhe punimeve të përgjithshme, punimet do të ndërpriten menjëherë, zona do të sigurohet dhe autoritetet përkatëse do të njoftohen brenda tre ditëve nga gjetjet e përmendura. Autoritetet do të kenë 15 ditë kohë për t'u përgjigjur dhe për të treguar se çfarë masash duhet të merren për të vazhduar me punimet. Gërmimet gjatë fazës së ndërtimit do të mbikëqyren nga arkeologët e Institutit të Monumenteve të Kulturës.

6.4 Ndotja e ujit

- ✓ Shmangni hedhjen e ujërave të zeza të ndërtimit në trupat ujorë
- ✓ Erozioni i tokës duhet të shmanget në zonat e pellgut ujëmbledhës për të mbrojtur burimet ujore
- ✓ Rrjedhja sipërfaqësore nga vendi i ndërtimit duhet të devijohet në zonën e kufizuar.
- ✓ Sigurimi i gropave septike për kampet e ndërtimit.
- ✓ Parandalimi i hedhjes së materialeve të rrezikshme veçanërisht pranë lumenjve dhe nullahëve sezonalë.
- ✓ Kontraktori të përgatisë planin e reagimit emergjent për të trajtuar derdhjen aksidentale të karburanteve dhe mallrave të rrezikshme.
- ✓ Ndiqni udhëzimet e WB EHS për çdo efluent të krijuar nga aktivitetet e lidhura me projektin

6.5 Shqetësime të tjera

Çështjet e shëndetit dhe sigurisë për fuqinë punëtore dhe komunitetin janë pjesë e Mjedisit dhe Sociale Menaxhimi Planifikoni për kjo nënprojekt, duke trajtuar të çështjet identifikuar dhe zbutjen masat, sivejton:

- ✓ punës dhe kushteve të punës
- ✓ D sëmundje parandalimi dhe shëndetin ekzaminimet
- ✓ Krijim e shtesë vendet e punës
- ✓ Akomodimi i fuqisë punëtore
- ✓ Siguria e punëtorëve në terren

Zbutja masat për punës dhe duke punuar kushtet përfshijnë:

- Parandaluese shëndetin ekzaminimet për punëtorët, trajnimi në sëmundje parandalimi, dispozitë e arsimit/ informacion dhe shëndetin të lidhura te reduktuar seksualisht të lidhura sëmundje.
- Unë informoj e lokal popullsi në vende të lira pune. Maksimumi e mundur përfshirjen e lokal punës
- Akomodimi nevojave do të jetë vlerësuar në të gjitha punëtor kampet. Sigurohu standarde për akomodimi
- ofrojnë punëtorët me sigurinë udhëzimet dhe mbrojtëse pajisje (syze, maska, helmeta, çizme, etj);
- Sigurimi e ndërtimi punëtorët trajnimi
- Organizimi e duke anashkaluar trafiku paralajmërim shenjat instaluar, numri e aksidentet e regjistruar, lidhur me automjeti dhe këmbësore sigurinë kur atje është në ndërtimi aktivitet

**Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project
(BRUP) – P174595**

Të terrenit për të rrugë ndërtimi është në afërsi të pranisë së ujit dhe do kërkojnë specifike Profesionale Shëndeti dhe Siguria aspektet te të jetë mbuluar/zbatuar nga të kontraktor dhe të monitoruara nga ARA).

Të Mjedisore dhe Sociale Menaxhimi Planifikoni gjithashtu përfshin a monitorimi plani, e cila detajet monitorimi treguesit konkretisht për shëndetin dhe siguria, në shtesë te mjedisore çështjet.

Ndikimi Mjedisor, Social dhe Shëndetësor	Masat zbutëse të propozuara
Cilësia e ajrit	<p>Faza e ndërtimit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ngarkesat e tokës/rërës dhe çimentos në tranzit duhet të mbulohen mirë për të reduktuar nivelet e pluhurit që ngrihen mbi nivelet e pranueshme. • Grumbullimet e dheut të ekspozuar dhe rrugët hyrëse të paasfaltuara duhet të spërkatën me ujë për të rregulluar nivelet e pluhurit. • Përdorimi i karburantit dhe lubrifikantëve të cilësisë së mirë në automjete, pajisje dhe makineri. • Sigurohuni që rëra e grumbulluar e dorëzuar për punimet e ndërtimit është e mbuluar me pëlhurë gomuar për të parandaluar transportin e erës dhe ujit të grimcave të tokës • Motorët e automjeteve, makinerive dhe pajisjeve të tjera duhet të fiken kur nuk përdoren. • Mirëmbajtja dhe servisimi i rregullt i planifikuar të kryhet në të gjitha automjetet dhe pajisjet për të minimizuar emetimet e shkarkimeve. • Ndërtimi dhe punimet civile të anulohen ose kontrollohen për të reduktuar emetimet nga pajisjet dhe makineritë në përdorim. <p>Faza operacionale</p> <ul style="list-style-type: none"> • Të vendosen sinjalistika të përshtatshme rrugore në rrugët me pluhur për të kufizuar shpejtësinë e automjeteve • Rampa shpejtësie të projektuara dhe të ndërtuara siç duhet në rrugët hyrëse
Dridhje dhe zhurmë	<p>Faza e ndërtimit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aktivitetet e gërmimit dhe ndërtimit të kryhen gjatë orëve të ditës. • Përzjerja e betonit dhe makineritë dhe pajisjet e tjera të ndërtimit të vendosen larg receptorëve të ndjeshëm mjedisor. • Pajisjet dhe makineritë e ndërtimit duhet të mirëmbahen dhe servisohen rregullisht për të reduktuar prodhimin e zhurmës kur janë në përdorim. • Motorët e automjeteve, pajisjeve dhe makinerive të fiken kur nuk janë në përdorim. • Punimet tokësore dhe aktivitetet e tjera ndërtimore do të hiqen ose kontrollohen për të reduktuar gjenerimin e zhurmës gjatë ndërtimit • Banorët fqinjë dhe aktivitetet tregtare duhet të njoftohen paraprakisht për projektin përpara se kontraktori të mobilizohet në vend • Puna nuk do të kryhet në kohë/periudha të ndjeshme të ditës/vitit për të shmangur shqetësimet e faunës apo regjimit ujor. <p>Faza operative</p> <ul style="list-style-type: none"> • Shenja të dukshme duhet të sigurohen në vende të përshtatshme për të paralajmëruar zhurmën e tepërt që mund të shqetësojë faunën ose aktivitetet e tjera

**Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project
(BRUP) – P174595**

Ndërhyrja vizuale	<ul style="list-style-type: none"> Publiku të jetë mirë i informuar për projektin e ardhshëm duke përdorur tabela dhe tabela të përshtatshme para se kontraktori të hyjë në lokacione; Aktivitetet e ndërtimit të bëhen në seksione për të reduktuar ndikimet e ndryshimit dhe ndërhyrjet vizuale tek publiku i gjerë. Vendet e ndërtimit të grumbullohen nga sytë e publikut. Masat e mira të ruajtjes së shtëpisë, si pastrimi i rregullt, duhen mbajtur në kantier. Sigurori një kantier të pranueshëm pas ndërtimit sipas dispozitave në kontratë. <ul style="list-style-type: none"> Objektet shoqëruese do të projektohen dhe ndërtohen siç duhet për t'u përzier me mjedisin natyror
Ndotja e burimeve ujore	<p>Faza e ndërtimit</p> <ul style="list-style-type: none"> Punimet nuk duhet të kryhen në kushte agresive të motit si shira ose stuhi Asnjë mbetje e ngurtë, lëndë djegëse ose vajra nuk duhet të shkarkohet në asnjë pjesë të një rruge ujore. Ndërtimi të bëhet në seksione për të minimizuar ndikimet dhe ekspozimin e tokës. Materialet e gërmuara dhe llumi, të cilat nuk mund të përdoren do të hidhen në vendet e duhura sipas Planit të Menaxhimit të Mbetjeve të përgatitur nga kontraktori dhe të miratuar nga bashkia. Barriera të përkohshme sedimenti do të vendosen në shpatet për të parandaluar hyrjen e llumit në rrjedhat e ujit. Mirëmbajtja, furnizimi me karburant dhe pastrimi i automjeteve dhe pajisjeve të bëhet në punëtorin jashtë vendit me masa adekuate për parandalimin e rrjedhjeve <p>Faza operacionale</p> <ul style="list-style-type: none"> Të sigurohen objekte të përshtatshme sanitare në lokacione për të shmangur derdhjen e mbeturinave në trupat ujorë <ul style="list-style-type: none"> Komunitetet pritëse duhet të pajisen me pajisje të mjaftueshme tualeti dhe të sensibilizohen për t'i përdorur ato për të dekurajuar jashtëqitjen e hapur
Gjenerimi dhe asgjësimi i mbetjeve	<p>Zbatoni parimet e Reduktimit, Riciklimit, Ripërdorimit dhe Rimëkëmbjes për menaxhimin e mbetjeve përmes veprimeve të mëposhtme:</p> <p>Faza e ndërtimit</p> <ul style="list-style-type: none"> Materialet e tokës së gërmuar do të ripërdoren sa më shumë që të jetë e mundur për qëllime të mbushjes së pasme për të reduktuar mbetjet Mbetjet e ngurta të gërmuara nga kanali i kullimit që janë të papërshtatshme për mbushje do të mblidhen në vend, do të lejohen të kullojnë dhe do të grumbullohen për t'u hedhur në vendgrumbullimet e miratuara. Sigurohuni që sasitë e nevojshme të materialeve të ndërtimit të dorëzohen në kantier për të zvogëluar mundësinë e shfaqjes së materialit të tepërt Sigurori koshë në vend për ruajtjen e përkohshme të mbeturinave si kontejnerë lubrifikant, thasë me ujë të pijshëm dhe qese transportuese/materiale paketimi. Sigurori përdorimin e matur të materialeve të ndërtimit si tubacionet, lateritet, rërën, etj. për të reduktuar mbetjet. Kontraktori të punojë sipas një Plani të Menaxhimit të Mbetjeve të Ngurta të përgatitura dhe të miratuara. <p>Faza operative</p> <ul style="list-style-type: none"> Koshat e grumbullimit të mbetjeve të vendosen në pika të favorshme për t'i shërbyer publikut të gjerë

**Environmental and Social Management Framework for Bridge Rehabilitation and Upgrade Project
(BRUP) – P174595**

	<ul style="list-style-type: none"> • Tabelat paralajmëuese të vendosen në vende të përshtatshme kundër mbetjeve me sanksione të mundshme • Marrëveshja e duhur me kompanitë e grumbullimit të mbeturinave përmes komunës për mbledhjen dhe deponimin e rregullt të mbetjeve të ngurta
Shëndeti, Siguria dhe Siguria Publike	<p>Faza e ndërtimit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Punimet në llogore të ekspozuara dhe materiale dheu do të përfundojnë, sa më shumë që të jetë e mundur, përpara se të gërmohet dheu i ri dhe të krijohen llogore. • Zonat e punës duhet të grumbullohen në mënyrë adekuate për të shmangur shkelësit kureshtarë, veçanërisht fëmijët. • Shenjat paralajmëuese të vendosen përreth zonave të punës për të dekurajuar shkelësit • Kontraktorët të ruajnë sigurinë e duhur në vendet e ndërtimit për të shmangur grabitjen ose vandalizimin e pronës • Dukshmëria duhet të sigurohet gjatë natës duke siguruar ndriçim të mjaftueshëm <p>Faza operative</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inkurajoni udhëheqjen e komunitetit për të formuar komitete vëzhgimi për të përmirësuar sigurinë • Objektet e ndihmës së parë të jenë të disponueshme në të gjitha vendet me marrëveshje të përshtatshme me institucionet shëndetësore lokale për t'u marrë me emergjencat
Shëndeti dhe Siguria në Punë	<p>Faza e ndërtimit</p> <ul style="list-style-type: none"> • Angazhoni zejtarë me përvojë për punimet e ndërtimit. • Të gjithë punëtorëve duhet t'u jepet induksioni/orientimi i duhur mbi sigurinë. • Kontraktorët do të kenë një politikë dhe procedura të shëndetit dhe sigurisë për të udhëhequr aktivitetet e ndërtimit. • Servisoni rregullisht të gjitha pajisjet dhe makineritë për t'u siguruar që ato janë në gjendje të mirë pune. • Sigurohuni që të ketë kuti të ndihmës së parë në vend dhe një person i trajnuar për të dhënë ndihmën e parë të sigurojë dhe të zbatojë përdorimin e pajisjeve të përshtatshme mbrojtëse personale (PPE) si çizmet e sigurisë, xhaketat reflektuese, kapele të forta, doreza dore, tupa veshësh, maska për hundë, etj. • Dëshmia e kompetencës për të gjithë operatorët e pajisjeve/makinave do të kërkohet dhe do të vendoset përmes inspektimit të shoferit ose patentës ose dokumenteve të vlefshme të operatorit. • Pajtohuni me të gjitha rregullat dhe rregulloret e sitit • Aplikoni sanksione kur nuk respektohen procedurat e sigurisë. ✓ Takimet në terren duhet të krijojnë ndërgjegjësim mbi OHS. <p>Faza operative</p> <ul style="list-style-type: none"> • Objektet e ndihmës së parë të jenë të disponueshme në të gjitha vendet me marrëveshje të përshtatshme me institucionet shëndetësore lokale për t'u marrë me emergjencat
Çështjet e marrjes së tokës dhe kompensimit.	<ul style="list-style-type: none"> • Konsultohuni me pronarët/përdoruesit/komunitetet e prekura të pronave dhe kërkoni pëlqimin e tyre në fillim të procesit të zhvillimit të projektit • Lejoni personat e prekur të shpëtojnë pronat e tyre (duke përfshirë të korrat) përpara se të mobilizohen në vend për të filluar punën • Siguroni që kompensimi i drejtë dhe adekuat u paguhet të gjithë personave të prekur përpara fillimit të aktiviteteve të ndërtimit sipas dispozitave të KPZH-së • Merrni lejet e nevojshme zhvillimore nga Kuvendet përkatëse përpara fillimit të punës

Ruajtja e jetesës	<ul style="list-style-type: none"> • Sigurohuni që kompensimet e duhura t'u paguhen PAP-ve siç përcaktohet në KPZH • Mundësitë e punësimit dhe të tjera t'u jepen sa më shumë komuniteteve lokale.
Rreziqet natyrore të tilla si: Moti dhe ndryshimet klimatike Rreziku nga përmbytjet Rreziku Sizmik Rreziku nga rrëshqitja e dheut	<ul style="list-style-type: none"> • PMT/Kontraktori duhet të zhvillojë një plan gatishmërie dhe reagimi ndaj emergjencave (EPRP) duke ndjekur Udhëzuesin EHS të BB-së. EPRP duhet të përmbajë të paktën informacionin e specifikuar në Udhëzuesin EHS të BB-së. • Duhet të merren masa për menaxhimin e fatkeqësive për zonat e prirura nga fatkeqësitë
Rrezik zjarri	<ul style="list-style-type: none"> • Vendosni një pikë grumbullimi në rast zjarri • Vendi i caktuar i zjarrit në kampin e ndërtimit • Kontraktori duhet të zhvillojë një plan gatishmërie dhe reagimi ndaj emergjencave (EPRP) duke ndjekur Udhëzimet EHS të BB • Fikëset e zjarrit duhet të instalohen në vende të ndryshme në zonën e projektit

7. Marrëveshjet e zbatimit për PMMS

Të gjitha masat zbutëse të renditura në tabelën e PMMS në fund të këtij dokumenti do të monitorohen gjatë zbatimit të punimeve. Ky PMMS do të jetë pjesë e dokumenteve të tenderit dhe një aneks i kontratës së punimeve.

Masat e parashikuara në PMMS do të zbatohen nga kontraktori dhe do të kontrollohen dhe raportohen shpesh në ARRSH nga mbikëqyrësi dhe specialistët e ARRSH E&S.

Autoriteti Rrugor Shqiptar do të jetë autoriteti kontraktor për zbatimin e këtij nënprojekti, i cili do të financohet nga Banka Botërore. Përgjegjësitë e ARRSH gjatë zbatimit përfshijnë, ndër të tjera, plotësimin e kriterëve të përcaktuara në Planin e Menaxhimit Mjedisor dhe Social. Njësia e EMP-së e përbërë nga specialistë të përkushtuar mjedisor dhe social do të monitorojë çdo muaj kantierin e punës dhe do të sigurojë një listë kontrolli për çdo vizitë në terren mbi përmbushjen e kriterëve të përcaktuara në planin PMMS. Njësia mjedisore e ARRSH do të përgatisë raporte mujore mjedisore, duke trajtuar të gjitha problemet e konstatuara gjatë vizitave në terren dhe duke dhënë rekomandimet dhe masat që duhen marrë.

Një deklaratë mjedisore kërkohet nga Ligji Shqiptar dhe për këtë arsye monitorimi dhe raportimi periodik duhet të përgatitet dhe dorëzohet në Agjencinë Kombëtare të Mjedisit, siç specifikohet në deklaratë.

Punimet e ndërtimit do të mbikëqyren nga një mbikëqyrës i licencuar për këto lloj punimesh, si dhe nga Bashkia Tiranë/Njësia Administrative Ndroq . Staf i mbikëqyrësit do të përfshijë gjithashtu një mjedisore, shëndetin dhe specialist i sigurisë Kush do kontrollojë të zbatimi e të ESMP, javore.

Megjithatë , meqenëse instrumentet mjedisore dhe sociale konsiderohen si integrale dhe komponent i rëndësishëm gjatë zbatimit të projekteve të financuara nga Banka Botërore, monitorimit dhe raportimi do të jetë kryer si kërkuar.

7.1 Ngritja e kapaciteteve të PMMS

Të ndërtimi operatori dhe/ose mbikëqyrës duhet të jetë plotësisht i vetëdijshëm e të ESMP dispozitat dhe trajnuar për zbatimin e tij. Staf i ARRSH-së do të ofrojë trajnime mbi zbatimin dhe raportimin

e PMMS, në përputhje me udhëzimet e Bankës Botërore dhe Kornizën e Menaxhimit Mjedisor dhe Social.

8. Raportimi dhe monitorimi

Planet e monitorimit janë zhvilluar për të gjurmuar progresin e E&S në nivelin e aktivitetit të nënprojektit. Planet e propozuara janë paraqitur në tabelën përkatëse në aneksin 2. Tabela konfirmon treguesit e verifikueshëm si dhe përgjegjësitë për veprimet e ndryshme të monitorimit. Çështjet e monitorimit në nivel PMMS përfshijnë konfirmimin e shpërndarjes së dokumentit të PMMS-së si dhe ngritjen e kapaciteteve dhe aktivitetet e trajnimit.

Përgjegjësitë për monitorimin dhe vlerësimin ndahen ndërmjet ARRSH-së dhe MPB-së. ARRSH-ja është përgjegjëse për mbajtjen e të dhënave, menaxhimin dhe monitorimin e brendshëm të GRM-së pasi komiteti do t'i raportojë drejtpërdrejt Drejtuesit të ARRSH-së ose një specialisti të caktuar. MPB është përgjegjëse për monitorimin dhe vlerësimin e jashtëm të zbatimit të projektit nëpërmjet krijimit të një Njësie të Pavarur Monitorimi.

Inxhinieri/kontraktori mbikëqyrës do të raportojë çdo muaj në ARRSH për zbatimin e PMMS-së si dhe për zbatimin e punimeve. Raporti duhet të përfshijë një kapitull mbi performanca mjedisore dhe sociale, bazuar në ESMP artikujt. Të përmbajtjen e të raporti do të jetë ra dakord me ARA Në rast e aksident ose negativ ndikim në të mjedisi (jo parashikuar nga të ESMP) të duke mbikëqyruar inxhinier do raporti te ARA menjëherë.

8.1 Monitorimi i shtëpisë Monitorimi i Mjedisit

Monitorimi fizik mjedisor do të kryhet në faza të ndryshme të projektit për të siguruar përputhjen me standardet fizike mjedisore dhe për të shmangur çdo dëmtim të mjedisit fizik për shkak të aktiviteteve të projektit. Plani i monitorimit bashkangjitur aneksin 2 ka evidentuar çdo mospërputhje me standardet mjedisore dhe nxit institucionet/autoritetet përgjegjëse të ndërmarrin veprimet e nevojshme për të kontrolluar/ shmangur dëmtimin mjedisor.

Përgjegjësia për monitorimin mjedisor në vend të aktiviteteve të kontraktorëve do të jetë përfituesi (NJQV) dhe ARRSH. NJQV-të dhe personi përgjegjës i caktuar i ARRSH-së do të kryejnë monitorim mujor të rregullt në vend të punimeve civile për të verifikuar respektimin e kontraktorëve me kërkesat e përcaktuara në dokumentet specifike, VNM/PMMS, për të identifikuar çdo problem mjedisor ose rrezik të pazgjdhur dhe për të siguruar zbatimin e duhur të veprimeve korrigjuese të përcaktuara. Në rast mospërputhjeje të regjistruar me PMMS, ARRSH do të udhëzojë kontraktorët për masat korrigjuese dhe do të monitorojë nga afër ecurinë e tyre të mëtejshme.

Kur përveç kësaj, do të ketë një firmë konsulence mbikëqyrjeje të caktuar për mbikëqyrjen e përgjithshme të aktiviteteve të ndërtimit të projektit në terren, rekrutimi i ekspertëve mjedisorë dhe socialë do të jetë një kërkesë sipas kontratës së konsulentit mbikëqyrës. Konsulentët e mbikëqyrjes do të jenë përgjegjës për të gjitha aspektet e projektit, duke përfshirë pajtueshmërinë mjedisore dhe sociale dhe raportimin në EMP të ARRSH-së, ndërsa përgjegjësia e përgjithshme e monitorimit dhe raportimi në Bankën Botërore do t'i mbetet EMP-së së ARRSH-së.

Ekipi i ARRSH PMT do të konfirmojë performancën e konsulentëve të mbikëqyrjes duke vizituar rregullisht vendin e projektit gjatë fazës së zbatimit dhe duke ofruar udhëzime për masat korrigjuese për çdo gabim që kërkohet.

Bashkitë/agjencitë rajonale të mjedisit do të monitorojnë gjithashtu përmbushjen e kushtëzimit mjedisor gjatë zbatimit, bazuar në kërkesat legjislative që dalin nga deklaratat mjedisore. Ata do të duhet të raportojnë pranë Ministrisë së Mjedisit dhe Turizmit/Agjencisë Kombëtare të Mjedisit siç kërkohet në deklaratë, si dhe në ARRSH.

Ekipi i Bankës Botërore do të mbikëqyrë zbatimin e standardeve mjedisore dhe sociale për projektin e përgjithshëm dhe çdo nënprojekt. Ata do të kryejnë misione monitoruese periodike si dhe vizita ad-hoc në terren sipas nevojës. Ekipet e Bankës Botërore do të miratojnë Planin e Menaxhimit Mjedisor dhe Social (PMMS) dhe do të ndjekin zbatimin e tij.

Roli i Ministrisë së Turizmit dhe Mjedisit si autoriteti kombëtar partner i këtij projekti në lidhje me çështjet mjedisore, do të jetë monitorimi i zbatimit të deklaratës mjedisore për çdo nënprojekt kur është e nevojshme.

Monitorimi Social

ARRSH do të ngarkohet me detyrën e monitorimit dhe vlerësimit të PAP-ve, procedurat që lidhen me nevojat dhe ankesat e tyre. ARRSH/PMT do të jetë përgjegjëse përfundimtare për dy procedura:

Monitorimi i Komisionit të Ankesave

Monitorimi i përgjithshëm i brendshëm i RAPS ose ARAPS për aktivitetet e projektit.

Procedurat e monitorimit të brendshëm kanë të bëjnë me:

- o Takimet e konsultimit publik.
- o Ankesat e paraqitura dhe statusi i tyre.
- o Pagesat e kompensimit të disbursuara; dhe
- o Raporti i monitorimit i dorëzuar.

Veprimet e monitorimit të brendshëm nuk janë të kufizuara dhe mund të përfshijnë pjesëmarrjen në procese etj. Raportet e monitorimit të brendshëm do të përgatiten dhe do t'i dorëzohen përfaqësuesit të ARRSH-së dhe do të ndahen me specialistë dhe partnerë të tjerë.

8.2 Monitorimi dhe Vlerësimi i Jashtëm

Një Konsulent i Pavarur Monitorues (KPM) do të caktohet për të monitoruar procesin e shpronësimit dhe kompensimit dhe zbatimin e kërkesave për të verifikuar që kompensimi, zhvendosja dhe rehabilitimi do të zbatohen në përputhje me ARAP-in e rënë dakord. KPM gjithashtu do të përfshihet në procedurat e ankesave dhe ankesave për të siguruar që shqetësimet e ngritura nga PAP të adresohen. Më konkretisht, KPM do të kryejë sa vijon:

- Rishikimi i rezultateve të monitorimit të brendshëm të PVZH-së dhe rishikimi i përputhshmërisë së përgjithshme.
- Kontrollat të rastësishme në terren për të siguruar pagesën e kompensimit dhe kohën e pagesave.
- Intervistat me mostra të rastësishme të njerëzve të prekur nga zona të ndryshme për të vlerësuar njohuritë dhe shqetësimet e tyre në lidhje me procesin e shpronësimit dhe të drejtat e tyre.
- Kontrolloni llojin e çështjeve të ankesave dhe funksionimin efektiv të mekanizmave të zgjidhjes së ankesave duke intervistuar personat e prekur të dëmtuar dhe duke shqyrtuar ankesat dhe rrjedhën e procesit.
- Vlerësoni efikasitetin e përgjithshëm të shpronësimit dhe formuloni mësimet për udhëzime në të

ardhmen.

□ Përcaktoni përshtatshmërinë e përgjithshme të të drejtave për të përmbushur objektivat.

Monitorimi i progresit dhe performancës së PVZH-ve / ARAPS do të mbulojë të gjitha fazat nga përgatitja, përmes zbatimit, deri në mbyllje. Duke përdorur informacionin e përpiluar përmes monitorimit të PVZH-së, MPB-ja në bashkëpunim me ARSSH do të jetë në gjendje të vërejë ndryshimet që mund të kanë ndodhur para dhe pas shpronësimit.

9 Informimi dhe zbulimi i publikut

Konsultimet me popullsitë e prekura

Konsultimi është procesi me anë të të cilit mblidhet informacioni për të marrë vendime që ndikojnë në komunitet. Anëtarët e komunitetit informohen, lidhen dhe marrin pjesë në shërbime dhe aktivitete të rëndësishme për ta dhe mendojnë se kanë një rol për të luajtur. Që të arrihet një konsultim efektiv, komunitetet duhet të informohen dhe angazhohen. Kjo ndodh kur ka akses të barabartë në informacion, rrjedhje të mirë të vazhdueshme të informacionit, konsultim dhe pjesëmarrje ndërmjet palëve të interesuara.

Informo: Projekti do t'i ofrojë komunitetit informacion të balancuar dhe objektiv për t'i ndihmuar ata të kuptojnë projektin BRUP, alternativat dhe mundësitë.

Konsultohuni: Njësia e zbatimit të projektit do të marrë reagime nga komuniteti për analizat, alternativat dhe vendimet. Zakonisht përfshin zhvillimin e një pozicioni paraprak ose të preferuar përpara se ta lëshoni atë për kontributin e komunitetit.

Përfshini: Kjo mund të përfshijë komunitetin në faza të ndryshme të projektit në kërkimin e përgjigjeve specifike për çështjet në krahasim me sesionet e përgjithshme të reagimit. Metodatat mund të përfshijnë fokus grupe, seminare, komitete këshillimore dhe konsultime online.

Bashkëpunoni: Bashkëpunimi i komunitetit mund të nxitet përmes komiteteve drejtuese, tryezave të negociatave, konsultimeve në internet, tryezave të politikave, paneleve qytetare, konferencave të kërkimit dhe partneriteteve formale dhe joformale.

Komunikimi me personat e prekur, si dhe me anëtarët e tjerë të komunitetit që do të shprehin interes për projektin, do të ruhet gjatë gjithë procesit nga hartimi i projektit, zbatimi deri në mbyllje. Komuniteti do të informohet për aranzhimet e menaxhimit të ankesave dhe do të jepen kontaktet e personave të caktuar për të menaxhuar çështjet dhe ankesat. Gjithashtu, një informacion i përditësuar i nevojshëm për të siguruar ndërgjegjësimin dhe angazhimin e publikut në aktivitetet e projektit do të sigurohet përmes faqes së internetit të ARSSH-së dhe mediave sociale.

Procesi i konsultimit për PMMS

Objektivat e konsultimeve publike janë:

- Të informojë publikun dhe palët e interesuara për objektivat dhe zhvillimet e projektit dhe efektet e pritshme mjedisore dhe sociale.
- Të mbledhë informacion dhe të dhëna nga publiku dhe/ose komunitetet që do të preken nga projekti
- Të sigurojë pjesëmarrjen e publikut dhe komuniteteve lokale në proces dhe mbështetje për projektin

E drejta e publikut për t'u informuar është një proces i detyrueshëm i kërkuar nga konventa e Aarhus-it, palë nënshkruese e së cilës është edhe Shqipëria.

Ky projekt kërkon një miratim mjedisor, por konsultimi publik për VNM nuk është i detyrueshëm nga

ligji shqiptar. Megjithatë, në përputhje me ESF të Bankës Botërore, drafti i PMMS do të publikohet në gjuhën vendase edhe në njësinë administrative Ndroq (faqja e internetit e ARRSH). Komentet që mblidhen në bazë të konsultimit publik do të merren parasysh në versionin më të fundit të PMMS.

Komunitetet e prekura do të konsultohen në një mënyrë të strukturuar dhe të përshtatshme kulturalisht sipas Planit të Angazhimit të Palëve të Interesit (SEP). Të gjithë PAP-të do të konsultohen si një mjet për të përcaktuar nëse ato aktivitete kanë përfshirë në mënyrë adekuate shqetësimet e komuniteteve të prekura. Për të arritur këtë, të gjitha instrumentet E&S do të vihen në dispozicion të publikut për një periudhë minimale të arsyeshme, me përpjekje aktive të bëra për të kontaktuar dhe angazhuar palët e interesuara në procesin e përgatitjes dhe zbatimit të nënprojektit.

Huamarrësi do të angazhohet me palët e interesuara si pjesë integrale e vlerësimit mjedisor dhe social të projektit dhe hartimit dhe zbatimit të projektit, siç përshkruhet në ESS1.

PMMS dhe/ose VNM-ja specifike e zonës e përgatitur për ““ Ura e Beshirit në Rrugën Tirane-Ndroq Plepa (PK 3+233)”” do të zbulohet.

Huamarrësi do të mbajë dhe do të zbulojë si pjesë e vlerësimit mjedisor dhe social, një procesverbal të dokumentuar të angazhimit të palëve të interesuara, duke përfshirë një përshkrim të palëve të interesuara të konsultuara, një përmbledhje të komenteve të marra dhe një shpjegim të shkurtër se si është marrë parasysh reagimi. apo arsyet pse nuk ishte.

Procesverbali i mbledhjes së konsultimit publik do të publikohet në faqen e ARRSH-së, por edhe media të tjera elektronike dhe të shkruara përdoren për të siguruar pjesëmarrjen e gjerë të palëve të interesuara, duke përfshirë gazetatat lokale, emailin zyrtar të ARRSH, etj.

Mekanizmat e korrigjimit të ankesave

Mekanizmi i korrigjimit të ankesave (GRM) ofron një mekanizëm për të adresuar shqetësimet dhe ankesat, për të ndërmjetësuar konfliktet dhe për të shkurtuar proceset gjyqësore të gjata, gjë që vonon projekte të tilla infrastrukturore. Ky mekanizëm shërben si një mënyrë për të përmbushur kërkesat, për të parandaluar dhe adresuar shqetësimet e komunitetit, për të zvogëluar rreziqet dhe për të ndihmuar proceset më të mëdha që krijojnë ndryshime pozitive sociale. Objektivi kryesor i GRM është të zbatojë dhe mbajë një procedurë për trajtimin e shqetësimeve mjedisore dhe sociale të palëve të interesuara të projektit. Kjo procedurë do të përfshijë një mekanizëm korrigjim të shkallëzuar sipas rreziqeve dhe ndikimeve negative të identifikuar të projektit, duke u fokusuar tek palët e interesuara.

Regjistrimi/marrja e Ankesës. PMT-ja do të krijojë një qendër GRM në komunitet/zyrtet si pjesë e konsultimit të ndërmarrë për projektin. Qendra GRM do të jetë e aksesueshme për personat e prekur nga projekti dhe turistët dhe palët e tjera të interesuara. GRM do të përshkruajë rolet, afatet kohore, procedurat dhe përgjegjësitë e qarta. Ai do të ketë një mekanizëm monitorimi të integruar për të kontrolluar reagimin ndaj ankesave ose ankesave të paraqitura. Format e ndryshme të pranimit të ankesave do të përshkruhen qartë së bashku me fazat e ndryshme të kalimit të procesit. GRM do të punojë me Komitetin Lokal të Ankesave (LGC) për të zgjidhur zgjidhjet.

Përcaktimi dhe zbatimi i veprimit korrigjues. Kur regjistrohet një ankesë/mosmarrëveshje, Komiteti i Kërkimit të Ankesave (GRC) do të thirret në veprim dhe do të organizohen takime ndërmjetësimi me palët e interesuara. Procesverbali i takimeve do të regjistrohet. GRC fillimisht do të hetojë bazën e ankesës dhe më pas do të përcaktojë veprimin e korrigjimit në konsultim me ankuesin dhe palën e interesuar nëse është e nevojshme. Përndryshe, ekipi i zgjidhjes së ankesave do t'i komunikojë ankuesit për njohjen e ankesës, veprimin e propozuar për zgjidhjen e ankesave dhe kornizën kohore për zbatimin.

Verifikimi i veprimit të korrigjimit. Ekipi i zgjidhjes së ankesave do të vizitojë vendin e prekur të pronës ose do të kontaktojë me ankuesin për të konfirmuar që veprimi i korrigjimit është kryer. Nëse ankuesi është i pakënaqur me rezultatin e propozimit ose veprimit të korrigjimit, mund të ndërmerren hapa shtesë

për të zgjidhur çështjen ose për të arritur një marrëveshje miqësore. Verifikimi duhet të përfundojë brenda një jave nga ekzekutimi i veprimit të dëmshpërblimit.

GRC do të mbajë një regjistër të ankesave të marra dhe rezultatin e përpjekjeve për të zgjidhur ankesat dhe do ta përfshijë këtë informacion në raportin e monitorimit dhe vlerësimit. Ligji i Shpronësimit parashikon një proces ankimi kundër vendimit të propozuar për kompensim. Gjithashtu, ligjet e Urbanistikës dhe Policisë së Ndërtimit lejojnë ankimin administrativ kundër një vendimi për prishjen e ndërtimeve pa leje. Apelime të mëtejshme mund të bëhen në gjykatat e rrethit. Zyra e Avokatit të Popullit në Tiranë pranon ankesa nga qytetarët kundër veprimeve të qeverisë që cenojnë të drejtat e tyre. Stafi i projektit gjithashtu do të luajë një rol në zgjidhjen e ankesave. Shqipëria ka kaluar një periudhë tranzicioni në qeverisjen vendore, për shkak të ndryshimeve që vijnë nga Reforma Administrativo-Territoriale, e cila solli ndryshime rrënjësore në funksionimin e NJQV-ve. Duke marrë parasysh ndryshimet e qeverisjes vendore dhe hapat e shpjeguar më sipër, komisioni i ankesave do të krijohet brenda Bashkisë përkatëse ose çdo institucioni tjetër vendor të zgjedhur.

Si përfundim, ky nënprojekt bën pjesë në projektet e Kategorisë B, duke qenë se është mjedisor dhe social ndikimet mund të menaxhohen përmes zbatimit të masave adekuate zbutëse të përshkruara në vijim Mjedisore dhe Sociale Menaxhimi Planifikoni dhe Monitorimi Planifikoni .

Shtojca 1:

10. Plani i Menaxhimit Mjedisor dhe Social

Faza	Çështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh dytësore ndikimet)
			Instaloni	Veproni	Instaloni	Veproni	
Dizajn Faza	<i>Mbrojtja e pemët</i>	Me kujdes plani dizajni te shmangni pemë prerje. Në rast se është e nevojshme, merrni një leje nga të kompetent autoriteti.	Dizajneri kontratës		Projektues/ARA	Projektues/ARA	Nr pemët do të jetë prerje
Dizajn faza	<i>Rrit e trafiku, akses vështirësitë</i>	Përgatitni trafiku menaxhimi plani. Të plani është miratohet nga autoriteti kompetent (p.sh Ministria e Brendshme ose lokal policia rrugore)	Dizajneri kontratës		Projektues/ARA	Projektues/ARA	
Para ndërtimit	<i>E pavullnetshme zhvendosjen</i>	Përgatitja e Risistemimi Veprimi Planifikoni në rast e pavullnetshme zhvendosjen është të nevojshme	Të përfshira në projekti kosto		ARA/Dizajner/bashkia		ARRSH/projektues për të përgatitur zhvendosjen plani dhe bashkiate ndjekin lart
Para ndërtimit	<i>Aksidentale situatave</i>	Përgatitni një Emergjencia Gatishmëria Planifikoni(që përfshin procedurat në rastin e derdhjet)	Të përfshira në projekti kosto		ARA/Dizajner/bashkia		ARRSH/projektues për të përgatitur zhvendosjen plani dhe bashkiate ndjekin lart
Para ndërtimit	<i>Humbje menaxhimi</i>	Duke identifikuar e licencuar vendgrumbullimet për i madh humbje përrenjtë - të rrezikshme dhe jo të rrezikshme humbje	Të përfshira në projekti kosto,		ARA/Dizajner/bashkia		ARRSH/projektues për të përgatitur zhvendosjen plani dhe bashkiate ndjekin lart
Para ndërtimit	<i>Pastrimi i vendit të punës ngajnere Materiale, i poshtë, beton, e vjetërasfalt, etj</i>	Në konsultim me Komunën e Tiranë/Njësi e Adm Ndroq , ofrojnë një të përshtatshme metodë përriciklimi i materialeve të ndërtimit dhe skrapit metalike Materiale. Mbetjet nga pastrimi i vendit do të jenë të ndara dhe të transportuara dhe të përpunuara/të asgjësuar në të e licencuar vendgrumbullimet.	NA		ARRSH/Bashkia e Tiranë/Njësi e Adm Ndroq	Kontraktori	Si me kusht në BOQ
Dizajn	<i>Lejet</i>	Të gjitha ligjërisht kërkohet lejet (ndërtim,mjedisore dhe të tjera) kanë qenë fituar përpara punon fillojnë. Kontraktorët dhe nënkontraktorët kanë e vlefshmelicencat e operimit.	NA	Të përfshira në projekti kosto	ARA, Bashkia dhe kontraktor		
Dizajn	<i>Organizimi e trafiku gjatëndërtimi</i>	Trafiku është organizuar përmes Plani i përkohshëm i Menaxhimit të Trafikut në mënyrë që atje është minimale ndërhyrje dhe maksimizuar siguria e pjesëmarrësve. Sinjalizimi i komunikacionit dhe masat e sigurisë janë përgatitur. I sigurt këmbësore pasazhe janë me kusht.	NA		ARA, Bashkia dhe kontraktor		
Dizajn	<i>Njoftim e publike dhe relevante</i>	Të gjitha institucionet përkatëse (p.sh. policia rrugore,ndërtimi, mjedisi dhe H&S inspektorati etj.) është njoftuar për punimet e	NA	Të përfshira në projekti kosto	ARA, Bashkia dhe		

Faza	Çështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh
	<i>institucionet</i>	ardhshme. Publiku ka marrë informacion në kohë dhe përkatës nëpërmjet të përshtatshme do të thotë dhe e saj gjeografike dhe kohore fushëveprimi.			kontraktor		
Dizajn	<i>Materiale furnizuar nga ilegale ose faqet e paautorizuara mund të ushtrojnë presioni në të natyrore burimet</i>	përdorni ekzistuese dhe e licencuar gurë guroret; kërkesa për miratim zyrtar, mjedisore leje dhe/ose e vlefshme operativlicensë (cilado është kërkohe brenda të kombëtare rregullore)	NA	NA	guri gurore	Kontraktori për merrni të gjitha lejet	Si kërkohe në të mjedisore leje për të të jetë specifikuar në oferta dokumentet.
Dizajn	<i>Peizazhi dhe natyrës mbrojtjes</i>	Nr pemët janë parashikuar te të jetë prerje. Leje speciale nga ARRSH/BB do të jetë kërkohe në rast e e pashmangshme pemë - prerje	Të përfshira për të projektuar kosto	Të përfshira në projekti kosto	Kontraktori	Kontraktori	
Dizajn	<i>Uji dhe dheu mbrojtje, aksidentet</i>	Plani i gatishmërisë emergjente që përfshin Plani dhe procedurat e veprimit për kontrollin e derdhjeve/rrjedhjeve për aksidentet dhe aksidentale derdhje/rrjedhje.	Të përfshira për të projektuar kosto	Të përfshira në projekti kosto	Kontraktori	Kontraktori	
Dizajn	<i>Biodiversiteti mbrojtjes</i>	Organizoni për punon te ndodhin jashtë mbarështimit sezoni i specieve të cenueshme ose të rrezikuara. Rruga bën jo hyjnë moçalore. Këshilloni MTE dhe kompetentët e tjerë autoritetet nëse ndonjë specifike masat nevojë te behesh përfshirë p.sh ndërtimi e kafshë pasazhe.	Të përfshira për të projektuar kosto	Të përfshira në projekti kosto	Kontraktori	ARA	
Dizajn	<i>Publike pjesëmarrjen</i>	Të relevante komentet nga (i) projektim paraprak dhe (ii) VN/PMMS publike konsultimet do të jetë drejtuar në të final dizajni dhe të rishikuara ESMP	Të përfshira te kostoja e projektit	Të përfshira ndaj koston së projektit	ARA, projektuesi	ARA	
Projektim/Ndërtim	<i>Dëmtimi te infrastrukturës</i>	Punimet në seksionet transecting shërbimeve infrastrukturës do të jetë i koordinuar me dobia ofruesit e shërbimeve (energjia elektrike, kanalizimi, ujë furnizim, telekomunikacioni, etj.). Pozicionet e sakta të së tashmes infrastruktura/instalimet do të jenë të përcaktuara përpara punon në a seksion të veçantë fillojnë.	Të përfshira për të projektuar kosto	Të përfshira në projekti kosto	Kontraktori	Kontraktori	
Projektim/Ndërtim	<i>Dheu stabiliteti</i>	E pershtatshme gjeoteknike studimet janë bartur jashtë.	Të përfshira për të projektuar kosto	Të përfshira në projekti kosto	Kontraktori	Kontraktori	
Faza e ndërtimit							
Ndërtimi	<i>Pluhuri gjeneruar gjatë transportit prej guri , agregati ose të tjera Materiale</i>	i lagur ose mbuluar kamion ngarkesës. Shkarko kamionë derisa duke parandaluar pluhurosje, p.shshmangni rënie e lirë dhe përdorni mbrojtje nga pluhuri fletët. Faqet duhet të jetë të mbajtura në i rregullt gjendje, Mbaj rënie lartësi deri në të minimale.	NA	NA	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	Si kërkohe në të mjedisore leje për të të jetë specifikuar në oferta dokumentet.

Faza	Cështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh
<u>Ndërtimi</u>	<i>Pluhuri</i> gjeneruar gjatëndërtimi punon	Uji ndërtimi faqe dhe material magazinimit faqet sipas rastit. Përdorni ekranet e pluhurit nëse të nevojshme. Rregullo të shpejtësia gjatë pneumatike shpim/ngjeshje pluhuri do të shtypet nga uji i vazhdueshëm spërkatja dhe/ose instalimi i ekranit të pluhurit rrethime në të faqe. Të përreth mjedisi (në e fundit njëlinjë rrugore) do të mbahet pa mbeturina për të minimizuar pluhuri. Shpejtësia e automjeteve është kufizuar te 40 km/h.Rruga mbahet pastër.	NA	NA	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	Si kërkohet në të mjedisore leje për të të jetë specifikuar në oferta dokumentet.
<u>Ndërtimi</u>	<i>Ndotja e ajrit dhe zhurma</i> nga makineri në faqe, transporti dhe vendi i djegies	Bëni jo lejojnë automjeteve ose makineri te boshenë faqe. Përdorni vetëm pajisje të vërtetuara dhe të duhura. Nr hapur djegie ose është lejohet në faqe.	Minimale, përfshirë në koston e projektit	Minimale, përfshirë në koston e projektit	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Zhurma shqetësim</i> te njerëz dhe kafshët	Kontrolloni që zhurma e lëshuar gjatë rehabilitimi i rrugës nuk kalon të kombëtare normat vendosur jashtë në rregulloret (85dB për mjedis urban, jashtë si të përcaktuara në kombëtare legjislacioni). Gjatë funksionimit, mbulesa e motorit të gjeneratorë, kompresorë ajri dhe të tjera pajisjet mekanike me fuqi do të jenë mbyllur, dhe pajisje vendosur në faqe kampin. Asnjë punë natën nuk do të kryhet përveç nëse me leje të posaçme nga kompetentët autoritetet dhe për a kufizuar periudhë e koha . Punimet e natës në zonat e mbrojtura kanë nevojë leje nga të NAPA.	minimale, të përfshira në projektikosto	Minimale, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	për të të jetë specifikuar në oferta dokumentet.
<u>Ndërtimi</u>	<i>Trafiku</i> që mund të krijojë zhurmë, automjeti shter, rrugë mbingarkesë në dhe përreth të faqe	Organizoni transportin e materialeve në orët e trafiku minimal. Përdorni rrugë alternative për minimizuar bllokimin e trafikut. Punon për të qenë kryer në mënyrë alternative në gjysma e të gjatësia e rrugës ose në tufa në urdhëroj te lejojnë akseste kalojnë	NA	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori: Transporti menaxher dhe Kamion operatori	Ndërtimi Kontraktori: Transporti menaxher dhe Kamion operatori	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Trafiku përçarje</i> gjatë ndërtimi aktivitet Automjeti dhe këmbësore sigurinë	Plani i menaxhimit të trafikut me të përshtatshme masat për të ridrejtuat trafikun dhe është e lehtë për të ndjekin (shenjat dhe sinjalizimi); në bashkëpunimi me autoritetet lokale, përfshijnë trafikun policia. Rregullisht informoj të lokal komunitetet dheagjencitë informative të trafikut të trafikut ndërprerjet. Sigurohu alternativë akses te çelësi vendndodhjet (shkollat, spitalet.)	siç specifikohet në ofertë dokumente, të përfshira në projekti kosto	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	Masat te të jetë përfshirë në tëPlani i menaxhimit të trafikut (Oferta dokumente)
<u>Ndërtimi</u>	<i>Automjeti dhe këmbësore sigurinë</i>	Ndriçim i përshtatshëm dhe i përcaktuar mirë shenjat e sigurisë. Njoftimi me kohë në mediat kur do të bëhet ndërtimi. Siguria pasazhe për këmbësorët janë siguruar nëse të nevojshme.	siç specifikohet në ofertë dokumente, të përfshira në të kostoja e projektit	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	

Faza	Çështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh
<u>Ndërtimi</u>	<i>Shkarkim në të pa rinovueshme burimet dhe duke prodhuar stresin në mjedisin</i>	Përdorni të papërpunuara Materiale (rërë, zhavorr, gur) vetëm nga furnizuesit se kanë e vlefshme licencat dhe koncesionet lëshuar nga të kompetentautoritetet.	Të përfshira në projekti kosto	Të përfshira në projekti kosto	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Rreziku nga sipërfaqe dhe erozionidhe rrëshqitjet e dheut</i>	<p>Inspektoni të faqe për potencial rrëshqitjet e dheut dhesipërfaqe erozioni.</p> <p>Sipërfaqja e tokës nga zona e punës do të jetë i zhveshur dhe grumbulluar për më vonë përdorni nëpeizazhit të faqe;</p> <p>Të sipërfaqe rrjedhje menaxhimi do të jetëaplikuar në të i tërë gjatësia e të rrugë;</p> <p>Pastrimi i kanaleve, kanaleve/ kutisë tombinat dhe duke pasur a mirë mirëmbajtjen e sistemi i kullimit do të sigurojë efektivitet mbrojtjen e rrugës nga erozioni dhe sedimentimi;</p> <p>e shpatit sistematizimi do të jetë bartur jashtënjë mënyrë që nuk do të ndikojë në efektiviteti dhe efikasiteti i mbrojtjes nga erozioni.</p> <p>Aty ku punimet janë të nevojshme, ato do të jenë ndërmerren në mënyrë të tillë për të minimizuar shfaqja e erozionit të tokës qoftë edhe shkurt periudhave. Ata do të jetë rehabilituar (e gjelbëruar) sa me shpejt te jete e mundur. Stoqet nuk do të jenë vendosur në këto toka.</p> <p>Gjatë punimeve masat e nevojshme parandalimi i erozionit dhe rrëshqitjeve do të jetë marrë (përdorni e llum gardhe, sanë balet dhe tjeratë përshtatshme).</p> <p>Manipulimi i automjeteve dhe makinerive dhe lëvizjes hapësirë do të jetë të përcaktuara në përparadhe qartë e shënuar.</p> <p>Në të rast e rreziku formë rrëshqitjet e dheut, aplikoniadekuate masat, të tilla si vlerësimi gjeoteknik dhe dizajni, instalimi e gabione, përforsimi masat, etj</p>	Të përfshira në projekti kosto	Të përfshira në projekti kosto	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Ndotja e ujit dhe e tokës nga punon, menaxhimi dhe përdorimi endërtimi makinat</i>	<p>Izoloni të gjitha punimet nga rrjedhat ujore. ku e nevojshme përdorni ujë pompat, filtradhe pajisje të tjera për të parandaluar turbullira. Balotazhet e kantierit të punës me akuzë e mundshme me lëndë të pezulluar duhet të filtrohet përpara se të shkarkohet në natyrore rrjedhat.</p> <p>Kujdes është marrë jo te përzierje toka e sipërme dhe nëntokëgjatë zhveshjes. Dheu i sipërm duhet të ripërdoret ku e mundur. Dheu zhveshje është bartur jashtëvetëm në të nevojshme zonave.</p> <p>Instaloni rrjedhje kontrollin pajisje Keni një mekanizëm të kontrollit të rrjedhjeve në vend (pako,</p>	siç specifikohet në ofertë dokumentetë përfshira në projekti kosto	50/muaj, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	Rekomandohet që gurët dhe tjera Materiale se do të jetë hequr, për t'u ricikluar në këshilla e Institutit të Kulturës Monumentet dhe të bashkia.

Faza	Çështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh
		<p>rrjedhje provë kontejnerë, frenimisistemet etj.) dhe emergjence ndërhyrjet/procedurat te kontrollin derdhjet.</p> <p>Të faqe do vendosin të përshtatshme ujë dhe sedimentit si p.sh. llumi gardhe për të parandaluar sedimentet e ujit nga duke lëvizur jashtë vendit dhe duke shkaktuar të tepruar turbullira në të kanal.</p> <p>Mbledhësit do të përshtaten përkohësisht shmangni sipërfaqe ujë dispersion në rast elotim i rërës ose zhavorrit për të kontrolluar pluhurat.</p> <p>Pajisjet e ndërtimit dhe automjetet (mirëmbajtje dhe kontrole të rregullta të vajit dhe rezervuarët e gazit, makineritë dhe automjetet do të kryhet) mund të parkohet (manipulohet) dhe lahet vetëm në asfalt ose beton sipërfaqeve me sipërfaqe rrjedhje ujë duke mbledhur dhe trajtimi sistemi.</p> <p>Aty do të jetë nr shkarkimi e ujërat e zeza tek marrësit natyrorë pa para trajtimi,</p> <p>Lyerja në vend ose aplikimi i mbrojtjesveshjet duhet të jetë bërë në të mënyrë seanulon rrezikun e rrjedhjes ose derdhjes në ujërat (p.sh duke përdorur tabaka).</p> <p>Do të sigurohen ambiente sanitare punëtorët dhe nuk do të ketë ujëra të zeza i shkarkuar te të natyrore marrësi panjë të përshtatshme trajtimi.</p> <p>Aty do të jetë nr i paautorizuar përdorni e ujëburimet. Shfrytëzimi do të kërkojë marrjen a e veçantë leje nga të kompetent autoritetet.</p>					
<u>Ndërtimi</u>	Ndotja nga e pahijshme asgjësimin e humbje Materiale	<p>Hidhni përkohësisht tokën dhe mineralin materialet e mbeturinave në përcaktimin e duhur vend i mbrojtur nga rrjedhjet, në bashkëpunim me komunën e Tiranë/Njësia e Adm Ndroq Të mineral humbje (dheu i sipërm dhetjetër) duhet të ripërdoret ose deponuar/përpunuar në licencuar vendndodhje/bimë. Asnjë mbeturinë nuk mund të mbetet vendi përkohshëm ose i punës mbi përfundimi e punon.</p> <p>Për ruajtjen e përkohshme, të shkurtër të mbetjeve, zgjidhni një zonë në sipërfaqe të papërshtatshme me të rrjedhje mbledhjes sistemi, larg nga ndonjëpotencial që rrjedh në të rrjedha e ujit. Të mjaftueshme numri e humbje kontejnerët përgrumbullimi i veçantë dhe i mjaftueshëm vëllimet/kapaciteti është me kusht.</p> <p>Të gjitha humbje, duke përfshirë ndërtimi mbeturinat dhematerialet e gërmuara do të jenë rregullisht dhe transportohet në kohë jashtë</p>	minimale, të përfshira në projektikosto	Siç specifikohet në BOQ, i përfshirë në projekt kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	Shumica e të humbje gjeneruar mund të jetë riciklohen.

Faza	Çështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh
		<p>vendit dhe menaxhohet përmes a e licencuar agjenci/kompani dhe disponohet e në a e licencuar landfill/përpunimbimore për të lloji e humbje.</p> <p>Humbje mbledhjes dhe asgjësimin shtigjet dhedo të identifikohen vendet për të gjitha mbetjet kryesore llojet e pritura nga prishja dhe aktivitetet e ndërtimit.</p> <p>Gjeneral refuzoj, të riciklueshme, organike, lëngshme dhe kimike mbetjet nga në vend renditjen dhe të ruajtura në të përshtatshme kontejnerët.</p> <p>Sa herë që e realizueshme, të kontraktor do ripërdorim dhe ricikloj të përshtatshme dhe zbatueshme Materiale</p> <p>Të gjitha mbetjet e rrezikshme dhe toksike (p.sh. nafta dhe iyer me vaj Materiale) do të jetë veçmas të mbledhura, në kosha të cilët janë të papërshkueshëm nga rrjedhje dhe do të jenë i dorëzohet menaxhmentit të autorizuar dhe asgjësimin për të licencuarit kompania e landfillit/përpunimit, faturat për e cila Do të jetë mbajtur.</p> <p>Humbje manifeston/regjistron se informoj në Vendndodhja e asgjësimit/përpunimit, sasitë, humbje lloji dhe tjera do të jetë mbajtur.</p> <p>Të gjitha humbje llojet do të jetë veçmas të mbledhura dhe jo të përziera (të rrezikshme me jo- mbetje të rrezikshme dhe të ndryshme të rrezikshme llojet).</p> <p>asgjësimi ndonjë lloji e lëngshme ose të ngurta mbeturinat në mjedisin natyror (ujëveçanërisht) është në mënyrë rigoroze e ndaluar</p>					
<u>Ndërtimi</u>	<i>Ndotja e mundshme e tokës dhe uji nga të pahijshme mirëmbajtje, material i papërshtatshëm magazinimi, dhe karburantit e pajisje</i>	<p>Organizoni dhe mbulonit zonat e ruajtjes së materialeve; Trajtimi i duhur i lubrifikantëve, karburantit dhe tretës me ruajtje të sigurt; siguroar siç duhet ngarkimi i karburantit dhe mirëmbajtja e pajisje; mblidhni të gjitha mbeturinat dhe hidhni në lejohet humbje rikuperimi objekti ose e licencuar vendgrumbullimet. Në rastin e rrjedhjes, të kontaminuara dhe duhet të jetë të mbledhura dhe si mbetjet e rrezikshme të depozituara si të rrezikshme humbje. Mbjetet duhet të grumbullohen në veçuar dhe rrjedhje provë kontejnerët.</p> <p>Kanë a rrjedhje kontrollin mekanizmi, procedurat dhe pajisje (p.sh. absorbues, qese të papërshkueshme, gardhe derdhjesh, etj.) në vendin dhe ndërhyrjet emergjente për të kontrollin derdhjet.</p> <p>Dyqani të gjitha Materiale në origjinale kontejnerët në vende të përshtatshme, të cilat lejojnë rrjedhje- provë magazinimit (p.sh përdorni e tufa).</p>	minimale, të përfshira në projektikosto	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	Bashkia Tiranë/Njësia Adm Ndroq duhet jepni një leje me shkrim për një të përshtatshme humbje landfilli përpara të mund të fillojnë punimet e ndërtimit. Landfilli i përzgjedhur duhet të jetë licencuar në barrë me kombëtaren rregullore dhe të mbajë të gjitha të nevojshme lejet

Faza	Cështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh
		<p>Sigurohuni që punëtorët të jenë të njohur me sigurinë rregulloret dhe magazinimit Kërkesat përsecili produkt.</p> <p>E rrezikshme substancave (duke përfshirë të rrezikshmembeturinat) duhet të mbahen në mënyrë të përshtatshme kontejnerët e etiketuar kundër rrjedhjes gjatë ruajtje e përkohshme. Ose kontejneri ose të magazinimit dhomë duhet të jetë të pajisura me tëdytësore frenimi sistemi.</p> <p>Nr i madh shumat e karburant do të jetë mbajtur në tëfaqe. Në rastin e rimbushjes me karburant në vend, do të merren masa paraprake për parandaloni derdhjen aksidentale (p.sh. përdorimi i tabaka).</p> <p>Në rast të ndonjë balotazhi që vjen nga zona e punës e ndotur ndoshta nga substancat e rrezikshme, do të mbliidhen në vend në një pellg mbajtjeje të përkohshme dhe të transportuara te një adekuate trajtimi bimore.</p> <p>Dheu puna dhe menaxhimi do marrin nepermjet llogarise metrologjike të dhëna dhe kushtetkur planifikohet dhe kryhet (p.sh. shmangpunon gjatë i rëndë shirat).</p> <p>Asnjë ujë nuk mund të shkarkohet në përreth natyrës pa para trajtimi.</p>					(ndërtimi, mjedisore, etj.).
<u>Ndërtimi</u>	Mbrojtja nga përmytje	<p>I pastër kanalet, hendeqe dhe tjera kullimi elemente për të siguruar marrje të mjaftueshme kapaciteti.</p> <p>Nëse është e mundur, në bashkëpunim me të tjerët relevante agjencive dhe institucionet hiqni tjera shkaqet për përmytje (p.sh i bllokuar kanalet).</p>	minimale, të përfshira në projektikosto	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	Ndërprerja e sipërfaqes dhe modelet e kullimit nëntokësor gjatë ndërtimi, duke krijuar enë këmbë ujë.	Në linjë me miratuar dizajni, ruajnë natyrore model kullimi.	minimale, të përfshira në projektikosto	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	Punëtorët shëndetin dhe profesionale sigurinë	<p>Siguroni punëtorët me sigurinë udhëzimet dhe pajisje mbrojtëse (syze, maska, helmata, çizme, etj në përputhje me H&S praktikat më të mira ndërkombëtare. Mbrojtësja pajisje është i veshur në të gjitha herë .</p> <p>Punëtorët janë në mënyrë adekuate trajnuar/certifikuar dhe përvojë në përdorimin e pajisjeve të rrezikshme dhe për më të larta rreziku pozita/punë.</p> <p>Të gjitha puna do të jetë bartur jashtë në të i sigurt dhe mënyrë të disiplinuar e krijuar për të minimizuar të ndikimet dhe rreziqet për punëtorë, përreth komunitetet dhe Mjedisi.</p>	minimale, të përfshira në projektikosto	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	

Faza	Çështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh
		Në rast të ndërprerjes aksidentale, ndaloni menjëherë të gjitha punimet dhe hiqni shkaku i aksidentit (p.sh. ndaloni rrjedhjen), njoftoni autoritetet përkatëse dhe urgjencën riparimi i rrjetit të dëmtuar në linjë me kërkesat e Ligjit për civil emergjencave. Çdo incident do të raportohet tek menaxheri i projektit menjëherë dhe rregullisht tek inxhinieri mbikëqyrës. gjatë pastrimi, sigurohuni që punëtorët të jenë të pajisur mepajisje mbrojtëse. Punëtorët do të shmangin e drejtpërdrejtë kontakt me të kontaminuara faqet. Në të rasti i tokës së ndotjes së ujit, të toka ose uji duhet të jetë i kontaminuar të mbledhura dhe marrë për të trajtimin/depozitimin e duhur (si të rrezikshme humbje).					
<u>Ndërtimi</u>	Punimet faqe organizimi	Vendet e ndërtimit janë të rrethuara ose të mbrojtura nga barrierat, shirita-shenja dheinformative postimet dhe paralajmërimet. Sheshi i ndërtimit është i pajisur me mjete të duhura objektet sanitare (tualet kimike) dhe zona pushimi për punëtorët; komplet mjekësor dhe pajisjet e zjarrit janë të pranishme në vendin e përdorimit të trajnuar punonjësit. Të faqe dhe ndërtimikampin mbeten i paarrishëm te publike. E pershtatshme shenjë postare është në vendinformimi i punëtorëve për rregullat kryesore dheprocedurat te ndjekin. Potencialisht të rrezikshme zonave (llogore, pusetat, gërmimet dhe tjera) duhet të jetë mbrojtur/e mbuluar dhe qartë e shënuar.	Të përfshira në projektin kosto	Të përfshira në tëprojekti kosto	Ndërtimi Kontraktori	Ndërtimi Kontraktori	
<u>Ndërtimi</u>	Ndikimet në florës dhe fauna	Të duke punuar zonë duhet të jetë reduktuar te hapësirë është e nevojshme. Të pastrimin e bimësido të mbahet në minimum, me zëvendësim mbjellja e planifikuar dhe kryhet, dhe do të bëhet në koordinim me të masat për mbrojtje e habitatet dhe lumi bankat . Projekti aktivitetet do jo përfshijnë përdorni epesticideve. Aty do të jetë nr shqetësim e ndonjë lloj ekafshët. Mbledhja e druri, dru zjarri, barishte, pyllprodukteve dhe gjuetia pa leje është në mënyrë rigoroze e ndaluar. Gjuetia është në mënyrë rigoroze e ndaluar. Vetëm amtare specie janë të përdorura në gjelbërimi dhefaqe rehabilitimi; Faqe është restauruar te e mëparshme gjendje.	NA	, përfshirë në projektin kosto	Ndërtimi Kontraktor; Pyltaria Drejtoria, Komuna e Tiranë/Njësia e Adm Ndroq		Siç specifikohet në mjedisin leje dhe teknike specifikimet Sipas kombëtare rregulloret, për 1 pemëse është prerje, 3 duhet të jetë mbjellë
<u>Ndërtimi</u>	Rasti gjen artikuj të kulturore/historike interesi.	Në rast të gjetjeve të rastësishme, sigurohuni të gjitha punimet nderpriten, zona do te sigurohet dhe autoritetet përkatëse (Ministria e Kultura/Drejtoria Rajonale e Kulturës) do të informohet brenda tre	NA	Në rast se gjen rastësi, projekti pronar	Ndërtimi Kontraktori, ARRSH,		Detajet e legjislacionit shqiptar e

Faza	Çështje	Masa lehtësuese	Kostoja (në EUR)		Institucionale përgjegjësi		Komentet (p.sh
		ditëve nga gjetjet e përmendura. Autoritetet do të kenë pesëmbëdhjetë ditë kohë për të përgjigje dhe tregojnë çfarë masat nevojë të jetë marrë për të vazhduar me puna.		do paguaj për të gjitha kërkohet hetimet	komuna e Tiranë/Njësia e Adm Ndroq		nevojshme veprimet në rast e shansGjej artikujt.
<u>Ndërtimi</u>	Punës dhe duke punuar kushtet a) Parandalimi i sëmundjeve dhe ekzaminimet shëndetësore b) Krijimi i vendeve shtesë të punës Akomodimi i fuqisë punëtore d) siguria e punëtorëve në vend	a) Ekzaminimet shëndetësore parandaluese përpunëtorët, trajnimi në sëmundje parandalimi, ofrimi i arsimet/informacionit dheshëndeti në lidhje me reduktimin e lidhjeve seksuale sëmundje. b) Informimi i popullatës lokale për vende të lira pune. Maksimumi e mundur përfshirjene lokal punës. Akomodimi nevojave do të jetë vlerësuar në të gjitha punëtor kampet. Sigurohu standarde për akomodim. d) ofrojnë punëtorët me sigurinë udhëzimet dhe pajisje mbrojtëse (syze, maska, helmeta, çizme, etj); b) Sigurimi e ndërtimi punëtorët trajnimi. c) Ankesa mekanizmi për punëtorët tengre e arsyeshme vendin e punës shqetësimet (komentet ose ankesat).	Siç është specifikuar në BOQ, të përfshira në projekti kosto	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Kontraktori, ARA	Kontraktori	Ajo është a ligjore kërkesë te ofrojnë pajisje mbrojtëse për sigurinë në puna
<u>Ndërtimi</u>	<i>Ankesa çështjet</i>	Themelimi e a ankesa korrigjim mekanizmi			ARA	Bashkia	
<u>Ndërtimi</u>	<i>Dëmtimi te elektricitet, ujë, kanalizime dhe të tjera infrastrukturës</i>	Gjatë punimeve pranë dhe në shërbimet komunale' instalimet (p.sh. furnizimi me energji elektrike, ujë,kanalizimet etj.) shërbimet mund të mbyllën poshtë ose të kufizuar. Popullsia lokale do të jetë i informuar dhe, në të rast e më gjatë periudhave mbylljes, furnizimi alternativ do të jetë siguruar. Kur punoni në afërsi të elektrike dhe instalime të tjera, për të shmangur dëmtimet, Punimet do të jenë manuale me pajisje të lehta dhe duke përdorur nr makineri dhe në konsultimet me të pronar e shërbimet komunale (p.sh ujë kompania, elektricitet kompania, TI, etj.).	Të përfshira në projekti kosto	Të përfshira në projekti kosto	Kontraktori	Kontraktori	
<u>Operacioni/ Mirëmbajtja/</u>	<i>Shqetësim i zhurmës në vend popullsi dhe punëtorët shkaktuar të rregullta dhe të planifikuara mirëmbajtjen punon në të rrugë</i>	Kufiri aktivitetet te drita e ditës duke punuar orë (si ra dakord me lokal autoritetet.)	Minimale, të përfshira në projektikosto	minimale, përfshirë në të projekti kosto	Mirëmbajtja Kontraktor/ NJQV	Mirëmbajtja Kontraktor/NJQ V	të specifikohet në mirëmbajtje dokumentet e kontratës-Teknike Specifikimet për realizimi e mirëmbajtjen punon

Shtojca 2:

11. Plani i Monitorimit Mjedisor dhe Social

Faza	Çfarë aktiviteti/ndikimi duhet të monitorohet	Ku do të monitorohet ?	Si duhet monitoruar? / lloji i pajisjeve monitoruese	Kur duhet monitoruar? (frekuenca e matjeve ose e vazhdueshme)	Pse duhet monitoruar parametri? (opsionale)	Treguesit	Kostoja		Përgjegjësia institucionale	
							Instaloni	Veproni	Instaloni	Veproni
para- Ndërtimi	Të gjitha lejet janë fituar përpara punon filloni. Posedimi i zyrtarit miratimi ose e vlefshme operativ licencë për guroret dhe furnizime të tjera materiale lëndë (p.sh. zhavorr dhe rërë kompanitë e shfrytëzimit).	në vendndodhjen egurore guri, minerale shfrytëzimit kompanitë	inspektimit e të gjitha nevojshme dokumentet	përpara puna fillon	për të siguruar të qëndrueshme përdorni e Materiale	posedim të zyrtarit miratim ose e vlefshme operativ licencë dhe koncesion	NA	NA	Gurore Operatori	Gurore Operatori
para- Ndërtimi	Publike dhe relevante institucionet janë njoftuar e punon.	e kontraktorit lokalet	inspektimit e të gjitha nevojshme dokumentet	përpara puna fillon	për të siguruar publike ndërgjegjësimit	Njoftim në mediat dhe të drejtëpërdrejtë informacion përhapjen	Të përfshira për të projektuar kosto	përfshirë nëkostoja e projektit	Mbikëqyrja inxhinier, ARA	Mbikëqyrja inxhinier, ARA

Faza	Çfarë aktiviteti/ndikimi duhet të monitorohet	Ku do të monitorohet ?	Si duhet monitoruar? / lloji i pajisjeve monitoruese	Kur duhet monitoruar? (frekuenca e matjeve ose e vazhdueshme)	Pse duhet monitoruar parametri? (opsionale)	Treguesit	Kostoja		Përgjegjësia institucionale	
							Instaloni	Veproni	Instaloni	Veproni
para- Ndërtimi	Gatishmëria për Emergjenca Planifikoni dhe trafiku organizimi plani kanë qenë përgatitur. Pozicioni ekzistues infrastrukturës në relevanteksionet ka qenë të përcaktuara. Trafiku Menaxhimi Planifikoni është përgatitur	e kontraktorit lokalet	inspektimit e të gjitha nevojshme dokumentet	përpara puna fillon	për të reduktuar rreziqet dhe ndikimet e aksidentale situatat dhe dëmtimi i infrastrukturës.	Planet dhe projektet në vend	Të përfshira për të projektuar kosto	përfshirë në kostoja e projektit	Mbikëqyrja inxhinier, ARA	Mbikëqyrja inxhinier, ARA
para- Ndërtimi	Punimet e organizuara dhe planifikuar për të shmangur shqetësimin i kafshëve në e rëndësishme cikli i jetes periudhave.	e kontraktorit lokalet	inspektimit e të gjitha nevojshme dokumentet	Një herë përpara puna fillon	për të reduktuar rreziqet dhe ndikimet në biodiversiteti	Planet në vend	Të përfshira për të projektuar kosto	Përfshirë në kostoja e projektit	Mbikëqyrja inxhinier, ARA	Mbikëqyrja inxhinier, ARA
Ndërtimi	Mbulimi ose duke u lagur poshtë transportonte materiale që mund të gjenerojë pluhur, si p.sh.guri, rëra ose zhavorri, duke e mbajtur vendin të lagësht dhe e mbrojtur nga pluhuri duke u përhapur. Mbrojtje nga pluhuri gjatë shkarkimit Nuk ka gërvishje në vend	punë faqe - secili automjeti	mbikëqyrje	vazhdimisht	siguroni minimale ndërprerje në ajër cilësisë	I mbuluar ngarkesa e kamionit Raportoni nga duke mbikëqyrur inxhinier	NA	minimale, përfshirë në kostoja e projektit	ARA	Mbikëqyrja Kontraktori Mbikëqyrja Kontraktori
Ndërtimi	Blokim në vend, ndërprerje në trafik modele, ankesat në trafikun menaxhimi. Kalime të sigurta për këmbësorët janë me kusht.	Aktiv të faqe	Vizuale mbikëqyrje	rregullisht nga mbikëqyrje	Për të siguruar minimale ndërprerjet në trafikun lokal, parandalimin e aksidenteve dhe siguruar sigurinë	Numri i ankesat marrë		minimale, përfshirë në kostoja e projektit	a) ARA	Mbikëqyrja Kontraktori
Ndërtimi	Dëmtimi të dheu struktura, rrëshqitjet dhe rrëshqitjet, argjinaturat. Erozioni i tokës dhe rrëshqitjet e tokës masat parandaluese në vend (p.sh. gardhe me baltë, sanë balet, gjeoteknike studimet, përforsim dhe të tjera masat nevojshme).	puna faqe	mbikëqyrje	të paparalajmëruar inspektimet gjatë punë, pas të rënda bie shi; rregullisht përparadhe gjatë punimeve në tokë në a të veçanta seksioni	Për të siguruar ndikime minimalenë dheu	rrëshqitjet e tokës, erozioni , të dëmtuara argjinaturë, masat në vend, studimet përfunduar përpara se punon në të të prekura zonë	NA	minimale, përfshirë në kostoja e projektit	ARA	Minimale
Ndërtimi	Zhurma shqetësim te njerëzoredhe	punë faqe; më	matës i zhurmës	një herë për çdo	siguroj	Ne	minimale,		ARA	Mbikëqyrja

Faza	Çfarë aktiviteti/ndikimi duhet të monitorohet	Ku do të monitorohet ?	Si duhet monitoruar? / lloji i pajisjeve monitoruese	Kur duhet monitoruar? (frekuenca e matjeve ose e vazhdueshme)	Pse duhet monitoruar parametri? (opsionale)	Treguesit	Kostoja		Përgjegjësia institucionale	
							Instaloni	Veproni	Instaloni	Veproni
	popullata e kafshëve, dhe punëtorët në vend	i afërtshtëpitë	dheanalizues, inspektimit	makinë dhe pajisjet kur fillojnë punimet. Në çështje e papajtueshmërisë - rregullisht. Në ankesë ose negative inspektimit gjetjen	pajtueshmërisë të performancës me mjedisin, shëndetin dhe sigurinë rregullore dhe standardet	bashkepunim (> 85dB), ankesa, negativ inspektimit gjetjen	përfshirë në projekti kosto	minimale, përfshirë nëkostoja e projektit		Kontraktori
Ndërtimi	Ajri ndotjes parametrave epluhur, grimca çështje	Në dhe afër punëfaqe	Marrja e mostrave nga i autorizuar agjenci	Pas ankesës ose inspektimi negativ gjetjen	Për të siguruar nr i tepërt emetimet gjatëpunon	Ne bashkepunim ankesa, negativ inspektimit gjetja, raportet të REA	minimale, përfshirë në projekti kosto	100/ muaj	ARA	Mbikëqyrja Kontraktori
Ndërtimi	cilësia e ujit dhe e tokës (pezulluar të ngurta, vaj dhe yndyrat)	Në dhe afër punës faqe (në rrjedhën e sipërme dhe në rrjedhën e poshtme)	Marrja e mostrave nga agjenci e autorizuar Vizuale inspektimit e rrjedhjet, turbullira dhe kontaminimit	Pas ankesës ose vënë re derdhje/rrjedhje/ derdhje/turbulli mnë lumë/ujë trupi ose toka pranë ujë trupi.	Për të siguruar nr i tepërt emetimet gjatëpunon	Ne bashkepunim ce , Nr _ ankesat e regjistruar, raportet e REA	Minimale, përfshirë në projekti kosto	minimale, përfshirë nëkostoja e projektit	ARA	Mbikëqyrja Kontraktori
Ndërtimi	Trafiku siguria, sinjalizimi dhe aksesueshmërinë	Në të më të gjerë zonët punës faqe	Inspektimi vizual, konsultime me policia rrugore, konsultimi me të lokal banorët	Në të filloni e punonnë një seksion të caktuar, në ankesat.	Të parandalosh aksidentet dhe siguruar akses te shërbimet dhe mjetet e jetesës	Nr ankesat regjistruar	Të përfshirë _ projekti kosto	përfshirë në _ kostoja e projektit	Mbikëqyrja inxhinier, ARA	ARA
Ndërtimi	Shenjat e sigurisë dhe procedurat në vend. Gardh është në vend. Paralajmërim shenjat nëvend.	Në dhe afër punafaqe	Vizualisht nga mbikëqyrës	Rregullisht	Për të siguruar të qartë postimi e sigurinë shenjat	Numri e shenjat	Minimale, përfshirë në kostoja e projektit	ARA	Mbikëqyrja Kontraktori	ARA
Ndërtimi	Asgjesimi e humbje Materialenë e licencuar landfillle/procesbimët, të transportuara nga transport i licencuar kompanitë.	Aktiv faqe për në kohë mbledhjen dhe asgjësimi në finale asgjësimin	Kontrolli i dokumenteve (licencat, mbetjet të dhënat), faqe vizitoni,,	Përpara filloni e punon dhe rregullisht	Për të siguruar siç duhet humbje menaxhimit kështu parandalojnë kontaminimit	Licencat lëshuar nga të kompetent Trupat, shumate humbje hequr	, përfshirë në projekti kosto	ARA	Mbikëqyrja Kontraktori	ARA

Faza	Çfarë aktiviteti/ndikimi duhet të monitorohet	Ku do të monitorohet ?	Si duhet monitoruar? / lloji i pajisjeve monitoruese	Kur duhet monitoruar? (frekuenca e matjeve ose e vazhdueshme)	Pse duhet monitoruar parametri? (opsionale)	Treguesit	Kostoja		Përgjegjësia institucionale	
							Instaloni	Veproni	Instaloni	Veproni
		faqe	vizualisht							
<i>Ndërtim/ waste</i>	Të ndara humbje mbledhjes	Aktiv faqe	Vizualisht, numri, etiketimi dhe kapaciteti i kontejnerë, mbeturina përzierje, kontejnerët sigurinë	Rregullisht	Parandaloni ndotjes	Nr kontejnerë, përzierje mbetjesh, etiketimi, procedurat	përfshirë projektin kosto	përfshirë në koston e projektit	Mbikëqyrja Kontraktori	ARA
<i>Ndërtimi / të rrezikshme substancave (duke përfshirë humbje menaxhimi)</i>	Kontejnerët janë rezistent ndaj rrjedhjeve dhe me sekondare frenimi sistemi. Kontejnerët janë të arritshme vetëm për të autorizuar personelit. gjatë përdorni, derdhje mbrojtjes sistemeve janë në vend. Kontejnerët ri në mënyrë adekuate etiketuar. Kontrollon tanke, makineri dhe automjeteve për rrjedhjet.	Aktiv faqe	Vizuale	Rregullisht	Parandaloni ndotjes	Nr dhe madhësia e derdhjet, sasia e të kontaminuara ed toka ose ujë, rrjedhjet	përfshirë projektin kosto	përfshirë në koston e projektit	Mbikëqyrja Kontraktori	ARA
<i>Ndërtimi / Punëtorët sigurinë</i>	Pajisjet mbrojtëse (syze, maska, helmata, çizme, et) paralajmërojnë në të gjitha herë .paralajmërimi i sigurisë dhe udhëzimet janë në vend; organizimi i anashkalimit trafiku, tjera Shëndeti dhe Masat e sigurisë (H&S) . Punëtorët janë në mënyrë adekuate trajnuar dhe certifikuar për pozicionet dhe puna ato kryejnë. Emergjenca Plani i gatishmërisë dhe procedurat e emergjencës janë në dispozicion në vend dhe komunikuar me të gjithë punëtorët përmes H&S trajnimit.	punë faqe	inspektimit	të paparalajmëruar inspektimet gjatë puna	Parandaloni aksidentet	Numri inë punë aksidentet e regjistruar, procedurënë dispozicion, mbrojtëse pajisjenë dispozicion	NA	minimale, përfshirë në koston e projektit	Mbikëqyrja , ARA	NA
<i>Ndërtimi / Faqe organizimi</i>	Faqja është e organizuar mirë: gardhe, paralajmërimi, shenjë postare në vend. E rrezikshme zona të rrethuara dhe të shënuara. Objektet sanitare në dispozicion në numër të mjaftueshëm. Kampii	Puna faqe, kampin	inspektimit	të paparalajmëruar inspektimet gjatë puna	Parandaloni aksidentet	numri inë punë aksidentet regjistruar	NA	minimale, përfshirë në koston e projektit	Mbikëqyrja , ARA	NA

Faza	Çfarë aktiviteti/ndikimi duhet të monitorohet	Ku do të monitorohet ?	Si duhet monitoruar? / lloji i pajisjeve monitoruese	Kur duhet monitoruar? (frekuenca e matjeve ose e vazhdueshme)	Pse duhet monitoruar parametri? (opsionale)	Treguesit	Kostoja		Përgjegjësia institucionale	
							Instaloni	Veproni	Instaloni	Veproni
	paarritshëm për publike.									
<i>ndërtimi/ Shkatërrimi i kulturat, pemët livadhe etj</i>	humbje e/ndikimi në bimësi	punë faqe	Mbikëqyrja, fotografike raportet	gjatë material dorëzimi dhe ndërtimi	Vlera e peizazhit mbrojtjes	Raportet etë shpeshta vizitat në faqe nga Env. Ekspert	NANA	minimale, përfshirë nëkostoja e projektit	Mbikëqyrja Kontraktori, ARA	ARA
<i>Ndërtim/ im marrëveshje për të biodiversiteti dhe natyrës</i>	Vetëm amtare specie janë të përdorur në gjelbërim dhe vend rehabilitimi; Faqe është restauruar te e mëparshme gjendje. Shqetësim e kafshët dhe grumbullimi/shkatërrimi i florës është jo prezente.	Duke punuar faqe	Vizuale inspektimit enjë vend, inspektimi i dokumente;	Rregullisht; lejet para punimeve fillojnë.	Vlera e peizazhit dhe natyrës mbrojtjes.	Ankesat	minimale, përfshirë në projektin kosto	, minimale, përfshirë nëkostoja e projektit	Mbikëqyrja Kontraktori, ARA	ARA
<i>ndërtimi/ Gjetja e rastit artikujt</i>	Kulturore Vetitë. shansgjetjet klauzolë është aplikuar	Vendi i punës, dokumentacionin	Vizitat e ekspertëve nga Instituti për Kulturore Monumente, te rregullta mbikëqyrje	E vazhdueshme, në të raste gjetjet	Ttrashëgimia kulturoreraujtjes	Katalogu të artikujve gjetur, duke përfshirë fotograficit dhe tekstuale dokumentjon; shansgjetjet raportit	Duhet te jetepjesë e të rregullisht planifikuar aktivitetet	minimale, përfshirë nëkostoja e projektit	Mbikëqyrja Kontraktori, ARA, ICM	Mbikëqyrja Kontraktori, Kulturore Drejtorja, ARA
<i>ndërtimi/a) Sëmundje parandalimi dhe shëndetin ekzaminimet</i> <i>Krijimi ishtesë vendet e punës</i> <i>Fuqia punëtore akomodimi</i> <i>Punëtorët sigurinë në faqe</i>	Shëndeti ekzaminimet për punëtorët, trajnim për sëmundjet parandalimi, duke përfshirë STD 1) Informimi i lokal popullsisë në vende të lira pune 2)Përfshirja e vendorëve punës 1) Nevojat për akomodim do të jetë vlerësuar 2) standarde për akomodimi 1) udhëzimet e sigurisë dhe pajisje mbrojtëse (syze, maska, helmeta, çizme, etj); i sigurt 2) organizimi e duke anashkaluar trafiku 3) Disponueshmëria e ankesa mekanizmi dhe pika qendrore e	Në ose afër vend pune	vizitat në vend dhe komunikimi me punëtorët dhe komunitetit	Një herë a javë nga ARA	Për të siguruar siç duhet zbatimin e shëndetin dhe sigurinë Kërkesat	Njohuri gjendje fuqinë punëtore në procedurat, E pajisur me siguri pajisje	Duhet te jetepjesë e të rregullisht planifikuar aktivitetet	minimale, përfshirë nëkostoja e projektit	ARA, mbikëqyrës ,kontraktor	mbikëqyrës, kontraktor

Faza	Çfarë aktiviteti/ndikimi duhet të monitorohet	Ku do të monitorohet ?	Si duhet monitoruar? / lloji i pajisjeve monitoruese	Kur duhet monitoruar? (frekuenca e matjeve ose e vazhdueshme)	Pse duhet monitoruar parametri? (opsionale)	Treguesit	Kostoja		Përgjegjësia institucionale	
							Instaloni	Veproni	Instaloni	Veproni
	ankesave									
<i>Operacioni/ Automjeti dhe këmbësore sigurinë</i>	dukshmëria dhe përshtatshmërisë e sinjalistikë	në dhe afër punëfaqe	vrojtim	një herë per javë në tëmbërmeje	Siguria	Numri i paralajmërim shenjat instaluar, të përshtatshme gjë, Numri i aksidentet regjistruar	minimale	minimale, përfshirë nëkostoja e projektit	ARA	mirëmbajtjen Kontraktori, ARA
<i>Operacioni/ Rritja e të ngurta shtëpiake mbeturinave për shkak të rritur numri e vizitorët te të faqe</i>	Vizuale ndikim	Në dhe afër punëfaqe	vizitat në faqe dhe komunikimi me lokale autoritetet	Një herë në çdo dy ditë nga të NJQV për mirëmbajtjen arsye	Për estetikearsye	Mungesë e mbeturinave në toka,bosh humbje kazanët	Duhet të jetëpjesë e të rregullt planifikuar aktivitetet ngaNJQV		NJQV	NJQV